

ΤΕΙ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ - ΜΕΣΟΛΟΓΓΙ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΘΕΜΑ

**ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ : ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ
ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ Μ. ΒΡΕΤΑΝΙΑΣ**

ΛΟΥΜΙΤΗ ΕΛΕΝΗ-ΜΑΡΙΑ

A.M. 15749

Επιβλέπουσα Καθηγήτρια

Βάθη Παναγιώτα

Μεσολόγγι 2017

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Περιεχόμενα.....	1
Συντομογραφίες.....	3
Πρόλογος.....	5
Κεφάλαιο 1ο Παρουσίαση των χωρών.....	6
1.1. Κοινωνικοοικονομικά χαρακτηριστικά της Ελλάδας κάτα το χρονικό διάστημα 2010- 2016.....	6
1.2. Κοινωνικοοικονομικά χαρακτηριστικά της Μεγάλης Βρετανίας κατά το χρονικό διάστημα 2010-2016.....	7
Κεφάλαιο 2ο: Το Ελληνικό Εκπαιδευτικό Σύστημα.....	8
2.1. Ιστορική αναδρομή.....	8
2.2. Δομή του εκπαιδευτικού συστήματος.....	9
2.2.1. Πρωτοβάθμια εκπαίδευση.....	10
2.2.2. Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση	11
2.2.3. Η ιδιωτική εκπαίδευση στην Ελλάδα.....	14
2.2.4. Τριτοβάθμια Εκπαίδευση.....	15
2.3. Δια Βίου Εκπαίδευση.....	18
2.4 Χρηματοδότηση Εκπαίδευσης.....	20
2.5. Ο θεσμός της Αξιολόγησης.....	21
2.6 Μορφές Αξιολόγησης.....	22
2.6.1 Εξωτερική Αξιολόγηση.....	23
2.6.2 Εσωτερική Αξιολόγηση.....	24
Κεφάλαιο 3ο Το Εκπαιδευτικό Σύστημα της Μεγάλης Βρετανίας.....	26
3.1. Ιστορική αναδρομή.....	26
3.2. Δομή εκπαιδευτικού συστήματος	27
3.2.1. Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση	29
3.2.2. Δευτεροβάθμια εκπαίδευση	31
3.2.3 Μετά-υποχρεωτική εκπαίδευση	32

3.2.4 Τριτοβάθμια εκπαίδευση.....	33
3.3. Δια βίου εκπαίδευση	35
3.4 Διοίκηση και εκπαιδευτικοί	35
3.5 Μορφές Αξιολόγησης	36
3.5.1 Εξωτερική Αξιολόγηση	36
3.5.2 Εσωτερική Αξιολόγηση	39
Κεφάλαιο 4ο: Δείκτες και Συγκριτική Ανάλυση Εκπαιδευτικών συστημάτων αξιολόγησης και επιθεώρησης Ελλάδας και Μεγάλης Βρετανίας	40
4.1. Δείκτες Ποιότητας στην Εκπαίδευση.....	40
4.1.1 Παρουσίαση 16 Δεικτών	42
4.2 Οι Δείκτες στο εκπαιδευτικό σύστημα της Ελλάδας και της Μ. Βρετανίας.....	46
4.3 Σύγκριση Εκπαιδευτικών συστημάτων Ελλάδας και Μ. Βρετανίας	49
4.4 Σύγκριση συστημάτων εκπαιδευτικής αξιολόγησης της Ελλάδας και της Μ. Βρετανίας.....	51
4.5 Σύγκριση συστημάτων εκπαιδευτικής επιθεώρησης της Ελλάδας και της Μ. Βρετανίας.....	52
Πίνακες.....	54
Βιβλιογραφία.....	57
Ξένη Βιβλιογραφία.....	57
Ελληνική Βιβλιογραφία	57
Ηλεκτρονική Βιβλιογραφία.....	61
Νόμοι, Π.Δ., Κ.Υ.Α.....	63

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

ΑΕΠ : Το ακαθάριστο εγχώριο προϊόν
ΑΕΙ : Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα
BA : Bachelor of Arts
BSc : Bachelor of Sciences
Γ.Γ.Δ.Β.Μ. : Γενική Γραμματεία Διά Βίου Μάθησης
ΓΕΛ : Γενικά Λύκεια
ΔΕΠΠΣ : Διαθεματικό Ενιαίο Πλαίσιο Προγραμμάτων Σπουδών
ΔΝΤ: Διεθνές Νομισματικό Ταμείο
ΕΑΠ : Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο
Ε.Ε. : Ευρωπαϊκή Ένωση
Ε.ΚΕ.ΠΙΣ. : Εθνικού Κέντρου Πιστοποίησης Δομών Διά Βίου Μάθησης
Ε.Κ.Τ : Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης
ΕΛ.ΣΤ.ΑΤ : Ελληνική Στατιστική Αρχή
Ε.Ο.Κ. : Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα
Ε.Ο.Π.Π.: Εθνικού Οργανισμού Πιστοποίησης Προσόντων
Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. : Εθνικός Οργανισμός Πιστοποίησης Προσόντων και Επαγγελματικού Προσανατολισμού
ΕΠΑΛ : Επαγγελματικά Λύκεια
ΕΠΕΑΕΚ : Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Εκπαίδευσης και Αρχικής Επαγγελματικής Κατάρτισης
ΕΠΠΑΙΚ : Ετήσιο Πρόγραμμα Παιδαγωγικής Κατάρτισης
ΕΣΣΕΚ : Εθνικό Σύστημα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (Νόμος 2009/92)
ΕΣΥΕ : Εθνική Στατιστική Υπηρεσία της Ελλάδος
ΙΔΕΚΕ: Ινστιτούτο Διαρκούς Εκπαίδευσης Ενηλίκων
ΙΕΚ : Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης
Ι.ΝΕ.ΔΙ.ΒΙ.Μ : Ίδρυμα Νεολαίας και δια βίου Μάθησης
ΚΕΕ : Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας
ΚΕΣ : Κέντρο Ελευθέρων Σπουδών
ΝΠΔΔ : Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου
Ο.Α.Σ.Ε: Οργανισμός για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη

ΟΕΒΔ : Οργανισμός Εκδόσεως Διδακτικών Βιβλίων
Ο.Ν.Ε. : Οικονομική και Νομισματική Ένωση
Ο.Ο.Σ.Α. : Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης
ΟΣΚ : Οργανισμός Σχολικών Κτηρίων
ΟΤΑ : Οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης
OFSTED: Office for Standards in Education
Π.Δ : Ποινικό Δίκαιο
ΠΕΚ : Περιφερειακό Επιμορφωτικό Κέντρο
ΠΕΣΥΠ : Πρόγραμμα Ειδίκευσης στην Συμβουλευτική και τον Προσανατολισμό
ΠΙ : Παιδαγωγικό Ινστιτούτο
ΠΥΣΠΕ : Περιφερειακό Υπηρεσιακό Συμβούλιο Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης
ΣΕΚ : Σχολές Επαγγελματικής Κατάρτισης
ΤΕΙ : Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα
Υ.Π.Ε.Π.Θ. : Υπουργείο Παιδείας & Θρησκευμάτων.
Φ.Ε.Κ. : Φύλλο Εφημερίδας της Κυβερνήσεως
GCE: General Certificate of Education
LEA: Local Education Authorities
QTS: Qualified Teachers Status
VCES: Vocation Certificate of Education
UNESCO: Εκπαιδευτικός, Επιστημονικός και Πολιτιστικός Οργανισμός των Ηνωμένων Εθνών
United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η Ευρώπη χαρακτηρίζεται από ποικιλία εκπαιδευτικών συστημάτων τα οποία διαμορφώνονται ανάλογα με τις αλλαγές που γίνονται σε κοινωνικό, πολιτικό, οικονομικό και τεχνολογικό επίπεδο, τόσο στον ευρωπαϊκό όσο και στο διεθνή χώρο.

Η μελέτη των εκπαιδευτικών συστημάτων και η συγκριτική τους ανάλυση, σύμφωνα με την Καλογιαννάκη - Χουρδάκη (2006), συσχετίζεται με τις παρακάτω μεταβλητές, που επηρεάζουν την εκπαίδευση:

- έθνος, γλώσσα, κουλτούρα, ιστορία
- γεωγραφικοί παράγοντες
- οικονομικοί παράγοντες
- κοινωνικό-πολιτική ανάπτυξη
- κοινωνικό-πολιτική διοίκηση και οργάνωση
- διεθνείς σχέσεις
- προσωπικότητες που έχουν σημαντικό ρόλο στη διαμόρφωση κάποιων εκπαιδευτικών φαινομένων και καταστάσεων.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση καλεί να πραγματοποιηθούν αλλαγές στα εκπαιδευτικά συστήματα. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο μαζί με το Κοινοβούλιο παροτρύνουν τα έθνη-κράτη να δημιουργήσουν συστήματα αξιολόγησης στην εκπαίδευση έτσι ώστε να υλοποιηθεί ένα αποτελεσματικό εκπαιδευτικό σύστημα. Για όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση η Αξιολόγηση αποτελεί ένα μεγάλο ζήτημα, όπου συγκαλούνται να συζητηθούν οι όροι της αξιολόγησης, οι μορφές της και οι δείκτες ποιότητας της. (Eurydice)

Γενικά, με τον όρο αξιολόγησης θεωρείται ένα φαινόμενο που συνδέεται με οποιαδήποτε δραστηριότητα και με το αποτέλεσμά της. Η αξιολόγηση αποτελεί βασικό στάδιο κάθε οργανωμένης και συστηματικής διαδικασίας, την οποία χαρακτηρίζει πρωταρχικά ο σχεδιασμός και ο προγραμματισμός και στη συνέχεια η υλοποίηση και η εφαρμογή του. (Κωνσταντίνου, 2002).

Σύμφωνα και με τον ΟΟΣΑ «οι αξιολογήσεις είναι συστηματικές αναλύσεις των σπουδαιότερων πλευρών μιας πολιτικής, ενός οργανισμού ή ενός προγράμματος, με έμφαση στην εγκυρότητα των αποτελεσμάτων και τη δυνατότητα χρήσης τους. Ο κύριος σκοπός των αξιολογήσεων είναι να συμβάλλουν στη βελτίωση της λήψης αποφάσεων, της κατανομής των πόρων και του επιπέδου υπευθυνότητας» (Ο.Ο.Σ.Α., 1997).

Ειδικότερα, στο χώρο της εκπαίδευσης η αξιολόγηση είναι συνδεδεμένη με λειτουργίες του εκπαιδευτικού συστήματος και απασχολεί όλους όσους σχετίζονται με την εκπαίδευση (γονείς, κηδεμόνες, τοπική κοινότητα) (Mac Beath, 2001). Ως όρος έχει πολλούς ορισμούς διότι ο καθένας τον εκλαμβάνει με διαφορετική έννοια. Σημαντικό κομμάτι της εκπαιδευτικής αξιολόγησης είναι η μεθοδολογία, οι τεχνικές και τα εργαλεία που χρησιμοποιούνται. Τέτοια εργαλεία είναι και οι δείκτες ποιότητας όπου βοηθούν στη λήψη αποφάσεων.

Στην παρούσα εργασία γίνεται η συγκριτική μελέτη των εκπαιδευτικών συστημάτων της Ελλάδας και της Μεγάλης Βρετανίας ως προς τη δομή τους και επικεντρώνεται στην εκπαιδευτική αξιολόγηση των δυο συστημάτων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο: ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΧΩΡΩΝ

1.1 Κοινωνικοοικονομικά χαρακτηριστικά της Ελλάδας κατά το χρονικό διάστημα 2010-2015

Η Ελλάδα είναι χώρα της νοτιοανατολικής Ευρώπης, η πρωτεύουσά της είναι η Αθήνα και ως νόμισμα έχει το Ευρώ. Η επίσημη γλώσσα της είναι η ελληνική που χρησιμοποιείται σε όλη την επικράτεια και σε όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης, υπάρχει όμως και η μουσουλμανική μειονότητα για την οποία λειτουργούν μειονοτικά σχολεία στα οποία η διδασκαλία των μαθημάτων γίνεται στη τουρκική και παράλληλα στην ελληνική γλώσσα. (www.livepedia.gr)

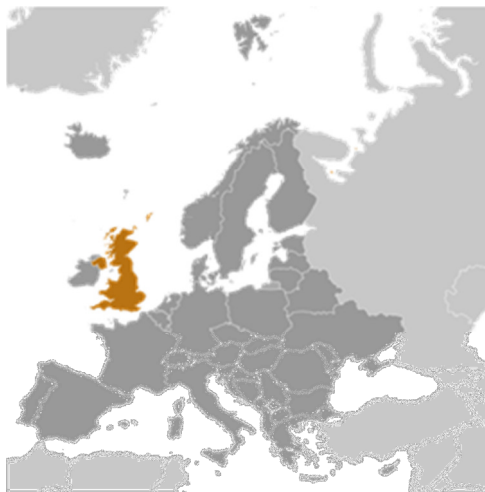
Σύμφωνα με την Εθνική Στατιστική Υπηρεσία της Ελλάδος (ΕΛΣΤΑΤ 2014) κατά την απογραφή του 2011 το σύνολο το μόνιμου πληθυσμού ανήλθε σε 10.816.286 άτομα, από αυτά 9.904.286 (91,6%) έχουν ελληνική υπηκοότητα, τα 199.101 (1,8%) έχουν υπηκοότητα άλλων χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τα 708.003 (6,5%) έχουν υπηκοότητα λοιπών χωρών και τα 4.826 (0,04%) είναι χωρίς υπηκοότητα ή έχουν αδιευκρίνιστη υπηκοότητα (www.statistics.gr)

Η Ελλάδα ανήκει στις ανεπτυγμένες χώρες με υψηλό επίπεδο διαβίωσης και υψηλό Δείκτη Ανθρώπινης Ανάπτυξης (δείκτης που σχετίζεται με το προσδόκιμο ζωής, τον βαθμό εκπαίδευσης και την ποιότητα ζωής) κατατάσσεται στην 22^η θέση στον κόσμο το 2010 (www.livepedia.gr)

Η οικονομία της Ελλάδος από τις αρχές του 2010 παρουσίασε σημεία ύφεσης οπού εντάχθηκαν σημαντικά λόγω δημοσιονομικών ανισορροπιών, με αποτέλεσμα την οικονομική στήριξη από την Ε.Ε, Δ.Ν.Τ και Ε.Κ.Τ. Η ανεργία στην Ελλάδα κυμαινόταν με ποσοστό 7,6% το 2008 το 2009 αυξήθηκε σε 9,5% καθώς και το 2010 με ποσοστό 12,5%, από το 2011 το ποσοστό της ανεργίας ως επακόλουθο της κρίσης την ελληνικής οικονομίας και των μέτρων που έχουν ληφθεί έφτασε το 17,7%, το 2012 ξεπέρασε το 24% και το 2013 έφτασε το 27,3%. Στις μέρες μας η ανεργία ξεπερνάει το 50% και αποτελεί ένα από τα μεγαλύτερά προβλήματα που έφερε η οικονομική κρίση στη χώρα (www.statistics.gr)

1.2 Κοινωνικοοικονομικά χαρακτηριστικά της Μεγάλης Βρετανίας κατά το χρονικό διάστημα 2010-2015

Η Μεγάλη Βρετανία είναι το μεγαλύτερο νησί των Βρετανικών Νήσων ενός αρχιπελάγους που βρίσκεται στο βορειοδυτικό άκρο της Ευρωπαϊκής ηπείρου. Η πρωτεύουσά της είναι το Λονδίνο και ως νόμισμα έχουν τη Λίρα ή Στερλίνα.

Στη Μ. Βρετανία δεν υπάρχει επίσημη γλώσσα αλλά κυριαρχεί η αγγλική με ποσοστό 95%, υπάρχουν όμως ομάδες που μιλούν κελτικές γλώσσες όπως είναι η Ουαλική και η Σκωτική γλώσσα (Σκώτς). Ο πληθυσμός της ξεπερνάει τα 56.000.000 κατοίκους, παρουσιάζει ένα από τα μεγαλύτερα ποσοστά αστικοποίησης παγκοσμίως σύμφωνα με εκτιμήσεις το 89,4% του πληθυσμού της κατοικούν στα αστικά κέντρα και μόλις το 16,6% είναι αγροτικός πληθυσμός (www.livepedia.gr)

Το 2008 η Μεγάλη Βρετανία εισήλθε σε ύφεση κατά τη διάρκεια της χρηματοπιστωτικής κρίσης. Η ανεργία της το 2010 αυξήθηκε σε ποσοστό 11,9%, το 2012 σε 22,5% και ως τα μέσα του 2014 παρέμεινε ουσιαστικά σταθερή. Από τα τέλη του 2014 η οικονομική ανάπτυξη της Μεγάλης Βρετανίας ήταν ταχύτερη και το Σεπτέμβριο του 2015 το ποσοστό ανεργίας της μειώθηκε σε 5,3% επίσης, παραμένει ως σήμερα εκτός της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και νομισματικής ένωσης (ΟΝΕ) (www.jobera.com)

Η Μεγάλη Βρετανία είναι μια ανεπτυγμένη χώρα και έχει παγκοσμίως τη 5^η μεγαλύτερη οικονομία, μια οικονομία με υψηλό εισόδημα και έχει κατηγοριοποιηθεί ως πολύ υψηλή στο Δείκτη Ανθρώπινης Ανάπτυξης με τη 14^η θέση στον κόσμο. (www.livepedia.gr)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο:ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

2.1 Ιστορική αναδρομή

Από τη γέννηση του, το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα ήταν ανοιχτό στις ξένες επιρροές με εξαίρεση την προσπάθεια που έκανε ο Καποδίστριας για την θεμελίωση ενός εκπαιδευτικού συστήματος που θα ανταποκρινόταν στις ανάγκες του ελληνικού κράτους. Ο ίδιος προσπάθησε να λύσει τα προβλήματα και να καλύψει τις ανάγκες για εκπαίδευση που υπήρχαν στην Ελλάδα εκείνη την χρονική περίοδο. Αρχικά, για την μείωση του αναλφαβητισμού ίδρυσε τα Αλληλοδιδασκτικά σχολεία όπου οι μεγαλύτεροι μαθητές δίδασκαν γραφή και ανάγνωση στους μικρότερους, σε μια προσπάθεια να καλύψει τα κενά της έλλειψης δασκάλων. Η φοίτηση στα αλληλοδιδασκτικά σχολεία ήταν τετραετής και αντιστοιχούσε στα σημερινά δημοτικά σχολεία. Ίδρυσε επίσης:

- τα «Ελληνικά σχολεία», ζετούς φοίτησης αντίστοιχα με τα σημερινά γυμνάσια,
- το «Πρότυπον Σχολείον» στο οποίο σπούδαζαν όσοι προορίζονταν για δάσκαλοι,
- το «Κεντρικόν Σχολείον» στο οποίο φοιτούσαν όσοι προορίζονταν για σπουδές στα πανεπιστήμια του εξωτερικού
- πολλά «Χειροτεχνία» δηλαδή επαγγελματικές σχολές αντίστοιχες των σημερινών
- το «Πρότυπον Αγροκήπιον», μία γεωργική σχολή όπου οι νέοι θα μάθαιναν για νέες καλλιέργειες (πατάτα ,καλαμπόκι) και νέες καλλιεργητικές μεθόδους.

Ο Καποδίστριας πίστευε ότι με τα δεδομένα της ελληνικής πραγματικότητας η εκπαίδευση έπρεπε πρώτα από όλα να παρέχει τις βασικές γνώσεις και την επαγγελματική κατάρτιση. Αυτός είναι και ο λόγος που δεν προχώρησε στην ίδρυση πανεπιστημίου (Λούβη, Ξιφάρας, 2013). Μετά το 1831, ανάδοχος του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος ήταν η Βαυαρική Αντιβασιλεία που εκδίδει τα διατάγματα του 1834 περί ιδρύσεως ιδιωτικών σχολείων, του 1836 περί ιδρύσεως δημοτικών σχολείων θηλέων και του 1837 περί ιδρύσεως του Πανεπιστημίου (Κανελλόπουλος, 2004), (Καυκά, 2006).

Τα Νομοσχέδια του 1899 δημιουργούν ένα δημοτικό σχολείο για όλη την Ελλάδα με ενιαίο πρόγραμμα μαθημάτων. Ακολούθησαν μεταρρυθμίσεις στην ελληνική εκπαίδευση που πραγματοποιήθηκαν από το 1913 έως το 1917 με κύρια μεταρρύθμιση το 1914 που καθιέρωσε το δικαίωμα φοίτησης των κοριτσιών στην Δημόσια Δευτεροβάθμια

Εκπαίδευση και έγινε η ίδρυση της πρώτης σχολής διδασκαλισσών (Κανελλόπουλος, 2011). Το 1929 καθιερώθηκε με Νόμο η εξάχρονη υποχρεωτική εκπαίδευση (δημοτικό), το εξάχρονο γυμνάσιο και η μικτή φοίτηση σε όλα τα σχολεία (Σαλονικίδης, 1998).

Οι μεταρρυθμιστικές προσπάθειες ανακόπηκαν από τη δικτατορία του Κονδύλη (1935) και του Μεταξά (1936) και ακολούθησε μια περίοδος παραγμένων χρόνων της παιδείας λόγω του β' παγκοσμίου πολέμου και της Αντίστασης (Μπουζάκης 2001). Η κυβέρνηση Γεωργίου Παπανδρέου το 1964, στο πλαίσιο μιας μεταρρυθμιστικής προσπάθειας, θεσμοθέτησε ένα πολυεπίπεδο δίκτυο εκπαίδευσης με στροφή στην τεχνικο-επαγγελματική εκπαίδευση και επέκταση της υποχρεωτικής φοίτησης μέχρι να συμπληρωθεί το 15ο έτος (Μπουζάκης, 2001).

Κατά την εκπαιδευτική αλλαγή του 1965, όλα τα μεταρρυθμιστικά εγχειρήματα που προτείνονται και νομοθετούνται είναι επηρεασμένα από τα εκπαιδευτικά συστήματα της Γερμανίας και της Γαλλίας (Ματθαίου, 2002).

Μετά τη πτώση της Κυβέρνησης Γ. Παπανδρέου αρχίζει ένα αντιμεταρρυθμιστικό έργο το οποίο θα ολοκληρώσει η δικτατορία των συνταγματαρχών καταργώντας την 9χρονη υποχρεωτική εκπαίδευση και επαναφέροντας παλαιά αναχρονιστικά πλαίσια (Μπουζάκης, 2006).

Το 1976 με μια σειρά νόμων που αποτελούν τη μεταρρύθμιση του εκπαιδευτικού συστήματος της Μεταπολίτευσης καθιερώνεται η δημοτική γλώσσα και η 9χρονη υποχρεωτική εκπαίδευση (Άρθρο 2, παρ. 1-2, Ν. 309/1976). Αναβαθμίζεται το επίπεδο της Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και καταβάλλονται προσπάθειες για τον προσανατολισμό μεγαλύτερου αριθμού μαθητών προς αυτή. Δίνεται έμφαση στον εκσυγχρονισμό των αναλυτικών προγραμμάτων, τη συγγραφή νέων βιβλίων την καλύτερη διοίκηση και εποπτεία της εκπαίδευσης (Σαλονικίδης, 1998).

Η δομή του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος με την είσοδο του 21ου αιώνα, διαμορφώνεται με βάση τις μεταρρυθμίσεις του 1997-1998, τις νομοθετικές ρυθμίσεις 2000-2001, 2004-2007 και 2011-2013. Οι τελευταίες μεταρρυθμίσεις στοχεύουν στην εναρμόνιση του Ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος με τις αποφάσεις των λευκών βίβλων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

2.2 Δομή του εκπαιδευτικού συστήματος

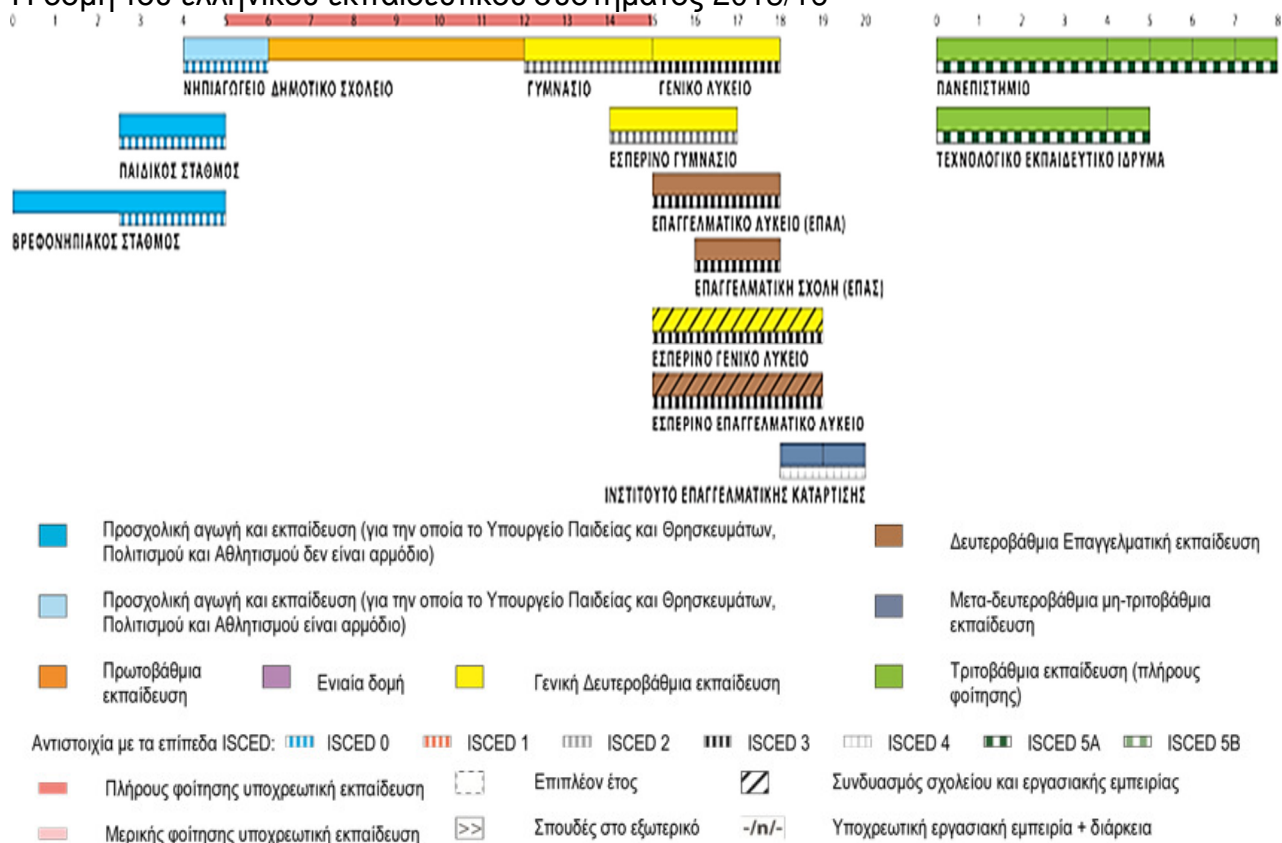
Η δομή του Ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος απαρτίζεται από μία ιεραρχημένη σειρά σχολικών και εκπαιδευτικών μονάδων που συνδέονται μεταξύ τους με γενικούς σκοπούς (Σαϊτης, 2007).

Η ιεραρχική αυτή διαβάθμιση περιλαμβάνει τρεις βασικές βαθμίδες σπουδών:

- Την Πρωτοβάθμια εκπαίδευση, που αποτελείται από τα νηπιαγωγεία και τα δημοτικά σχολεία.
- Την Δευτεροβάθμια εκπαίδευση που χωρίζεται στην κατώτερη υποχρεωτική (Γυμνάσιο) και την ανώτερη (Λύκεια, ΙΕΚ και ΣΕΚ)
- Την Τριτοβάθμια εκπαίδευση (Ανώτερη και Ανώτατη Εκπαίδευση).

Σε όλες τις βαθμίδες της Δημόσιας Εκπαίδευσης στην Ελλάδα, η φοίτηση, τα σχολικά εγχειρίδια και τα βιβλία, παρέχονται δωρεάν. Οι μαθητές Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης δημόσιας ή ιδιωτικής καθώς και οι φοιτητές της Τριτοβάθμιας εκπαίδευσης δικαιούνται την καταβολή μειωμένου κομίστρου (ΠΑΣΟ) στα μέσα μαζικής μεταφοράς.

Η δομή του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος 2015/16

Πηγή : Eurydice, (2016).

2.2.1 Πρωτοβάθμια εκπαίδευση

Η επίσημη σχολική ζωή, των παιδιών στην Ελλάδα ξεκινά από την ηλικία των 5 ετών όταν εισάγονται στο Νηπιαγωγείο. Η φοίτηση στο **Νηπιαγωγείο** είναι υποχρεωτική και παρέχεται δωρεάν (άρθρο 73, Νόμος 3518/2006). Διαρκεί ένα (1) έτος και δίνεται βεβαίωση παρακολούθησης η οποία είναι ένα από τα απαιτούμενα δικαιολογητικά για την εγγραφή του παιδιού στην Α΄ τάξη του Δημοτικού Σχολείου.

Η υποχρεωτική προσχολική αγωγή έχει αναλυτικό πρόγραμμα σπουδών που καθορίζεται από το Υπουργείο Παιδείας σύμφωνα με το Διαθετικό Ενιαίο Πλαίσιο, Προγραμμάτων Σπουδών (ΔΕΠΠΣ). Δίνεται έμφαση στην προσωπική ανάπτυξη του παιδιού, στην κοινωνικοποίηση του, στην καλλιέργεια δεξιοτήτων και στην εξασφάλιση γνώσεων με σκοπό την προετοιμασία του παιδιού για σχολικό περιβάλλον που ακολουθεί. Η επίσημη

προσχολική αγωγή τείνει να γίνει διεισδυτική, δηλαδή να εγγράφονται και παιδιά ηλικίας 4 ετών (προνήπια) στις κενές θέσεις σύμφωνα με το Π.Δ. 200/1998 (ΦΕΚ 161/Α'/13.6.1998). υπάρχει όμως το πρόβλημα της έλλειψης κατάλληλων χώρων στέγασης και κυρίως πόρων για αυτή την αλλαγή (Παρούσας 2011-2012).

Η προσχολική εκπαίδευση των νηπίων για την ηλικία των 2,5 έως 5ετών δεν είναι υποχρεωτική. Λειτουργούν όμως ιδρύματα δημόσια ή ιδιωτικά, που ονομάζονται Βρεφονηπιακοί και Παιδικοί Σταθμοί (Eurymedea,).

Η φοίτηση στο **δημοτικό σχολείο** είναι εξαιρετική, με ηλικία εισόδου το 6ο έτος. Το Δημοτικό Σχολείο ανήκει στην υποχρεωτική εκπαίδευση και στόχο έχει την αρμονική και ισόρροπη πνευματική και σωματική ανάπτυξη των μαθητών. Ο τύπος σχολείων (από 1/θέσια – 12/θέσια) εξαρτάται από τον αριθμό των μαθητών. Η δημόσια εκπαίδευση και τα σχολικά βιβλία παρέχονται δωρεάν. Τα αναλυτικά προγράμματα είναι εθνικά και υποχρεωτικά για τους εκπαιδευτικούς. Η διδασκαλία ξένων γλωσσών ξεκινά στη τρίτη τάξη του Δημοτικού Σχολείου με την Αγγλική γλώσσα. Στην πέμπτη Δημοτικού ξεκινά η διδασκαλία δεύτερης ξένης γλώσσας, όπου δίνουν το δικαίωμα επιλογής κύρια ανάμεσα στις ευρωπαϊκές γλώσσες (www.edu.klimaka.gr).

Το σχολικό έτος σύμφωνα με τα Π.Δ. 200/1998 και Π.Δ. 201/1998 (ΦΕΚ 161/Α'/13.7.1998), διαρκεί από την 1η Σεπτεμβρίου έως την 21η Ιουνίου του επόμενου ημερολογιακού έτους.

Τα Δημοτικά έχουν ωράριο λειτουργίας από τις 08:00 έως 14:30, λειτουργούν και Ολοήμερα σχολεία, τα οποία έχουν διευρυμένο ωράριο λειτουργίας από 08:00 έως 16:00 και εμπλουτισμένο Αναλυτικό Πρόγραμμα.

Λειτουργούν, επίσης, Ειδικά Σχολεία και Τάξεις Ένταξης για παιδιά με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, καθώς και Σχολεία Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης για την αντιμετώπιση των εκπαιδευτικών αναγκών ομάδων με κοινωνικές, πολιτισμικές ή θρησκευτικές ιδιαιτερότητες (www.edu.klimaka.gr).

Η φοίτηση στο Δημοτικό ολοκληρώνεται με το πέρας της έκτης τάξης, οπότε και εκδίδεται τίτλος σπουδών, ο οποίος διαβιβάζεται υπηρεσιακά σε Γυμνάσιο της περιοχής, προκειμένου οι μαθητές να συνεχίσουν εκεί τη φοίτησή τους. (www.dynot.net).

2.2.2 Δευτεροβάθμια εκπαίδευση

Η Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση χωρίζεται:

- α) στην υποχρεωτική (**Γυμνάσια**) όπου φοίτηση διαρκεί τρία χρόνια και απευθύνεται σε μαθητές ηλικίας μέχρι 16 ετών, και
- β) στη μη-υποχρεωτική ή Ανώτερη Δευτεροβάθμια (**Λύκεια**) όπου φοίτηση διαρκεί επίσης τρία χρόνια (Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, 2004).

Το σχολικό έτος σύμφωνα με το Π.Δ. 123/1987, διαρκεί από την 1η Σεπτεμβρίου έως την 30η Ιουνίου του επόμενου ημερολογιακού έτους και το ωράριο λειτουργίας είναι από τις 08:00 έως 14:30. Τα Αναλυτικά Προγράμματα Σπουδών (ΑΠΣ), για Γυμνάσιο και Λύκειο, καθορίζονται από το Υπουργείο Παιδείας και είναι ενιαία για όλη τη χώρα. Η φοίτηση και τα σχολικά βιβλία παρέχονται δωρεάν.

Η εκπαίδευση που παρέχεται έχει ως στόχο να προωθήσει την ολόπλευρη ανάπτυξη των μαθητών με βάση τις δυνατότητες που έχουν στην ηλικία αυτή και τις απαιτήσεις που καλούνται να αντιμετωπίσουν στη ζωή.

Η αξιολόγηση προκύπτει από την καθημερινή προφορική εξέταση και τη συμμετοχή του μαθητή στη μαθησιακή διαδικασία, τις ολιγόλεπτες γραπτές δοκιμασίες, τις ωριαίες υποχρεωτικές γραπτές δοκιμασίες και τέλος, τις γραπτές ανακεφαλαιωτικές εξετάσεις στο τέλος του σχολικού έτους. Στο τέλος του έτους οι μαθητές που δε συμπληρώνουν βαθμό προαγωγής σε κάποια μαθήματα παραπέμπονται σε συμπληρωματική εξέταση το Σεπτέμβριο και εάν αποτύχουν επαναλαμβάνουν την τάξη (Ν. 1566/1985, ΦΕΚ 167/Α'/20.9.1985).

Οι απόφοιτοι Γυμνασίου λαμβάνουν Απολυτήριο Τίτλο ο οποίος τους παρέχει τη δυνατότητα ένταξης στην ανώτερη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση.

Στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση ανήκουν και τα **σχολεία «Δεύτερης Ευκαιρίας»** όπου η φοίτηση δεν είναι υποχρεωτική. Είναι σχολεία Εκπαίδευσης Ενηλίκων, το πρόγραμμα σπουδών διαφέρει από το αντίστοιχο της τυπικής Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης ως προς το περιεχόμενο, την διδακτική μεθοδολογία και την αξιολόγηση των εκπαιδευομένων. Η συνολική διάρκεια φοίτησης είναι δύο σχολικά έτη. Μετά την επιτυχή φοίτηση παρέχεται τίτλος ισότιμος του Γυμνασίου.

Τα σχολεία δεύτερης ευκαιρίας ιδρύθηκαν με το Νόμο 2525/1997 Αρθρ.5, στο πλαίσιο των διακυρήξεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, συγχρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ) και το Ελληνικό Δημόσιο.

Η μετα-υποχρεωτική (ανώτερη) Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση σύμφωνα με τη μεταρρύθμιση του 2013, περιλαμβάνει δύο τύπους σχολείων: τα Γενικά Λύκεια (ΓΕΛ) και τα Επαγγελματικά Λύκεια (ΕΠΑΛ). Η διάρκεια φοίτησης είναι τριετής ενώ δεν αποκλείονται αμοιβαίες μετακινήσεις από τον ένα τύπο σχολείου στον άλλο. Εκτός από τα ΓΕΛ και ΕΠΑΛ λειτουργούν επίσης και τα Εσπερινά λύκεια στα οποία η διάρκεια φοίτησης είναι τετραετής. Η λειτουργία και οι εκπαιδευτικοί στόχοι της μετα-υποχρεωτικής Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, ρυθμίζονται σύμφωνα με το (Ν. 4186/17.9.2013 ΦΕΚ 193).

Η αξιολόγηση των μαθητών Λυκείου γίνεται όπως και στο Γυμνάσιο (Ν.1566/85, ΦΕΚ 167/1985), απαραίτητη όμως προϋπόθεση για την προαγωγή των μαθητών του λυκείου αποτελεί:

α) η επίτευξη γενικού βαθμού ίσου ή ανώτερου του δέκα (10) και
β) ο Μ.Ο. προφορικής και γραπτής βαθμολογίας κατά διακριτό γνωστικό αντικείμενο των μαθημάτων: Ελληνικής γλώσσας, Μαθηματικών τουλάχιστον δέκα (10) και τουλάχιστον οκτώ (8) σε καθένα από τα υπόλοιπα μαθήματα. Όταν μαθητής δεν πληροί τις προϋποθέσεις α' και β' επαναλαμβάνει τη φοίτηση, ενώ όταν δεν πληροί την προϋπόθεση β' παραπέμπεται σε επανεξέταση σε αυτό ή σε αυτά και προάγεται ή επαναλαμβάνει τη φοίτηση (Ν. 4186/17.9.2013 ΦΕΚ 193).

Στη Δευτεροβάθμια εκπαίδευση λειτουργούν, επίσης, Εκκλησιαστικά, Μειονοτικά, Διαπολιτισμικά, Πειραματικά, Μουσικά, Καλλιτεχνικά και Αθλητικά Γυμνάσια και Λύκεια καθώς και Ειδικά Γυμνάσια, Λύκεια και Λυκειακές τάξεις που απευθύνονται σε μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες (www.dynot.net).

Μία μορφή της ανώτερης (μη υποχρεωτικής) Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης είναι και οι **Σχολές Επαγγελματικής Κατάρτισης** (Σ.Ε.Κ) (Ν.

4186/2013, Φ.Ε.Κ 193/Α/17.9.2013 Αρ. 19), σκοπός των οποίων είναι η παροχή υπηρεσιών αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης, διάρκειας τριών ετών, σε αποφοίτους της υποχρεωτικής τυπικής εκπαίδευσης.

Μαθητές άνω των είκοσι (20) ετών εγγράφονται στις Εσπερινές Σ.Ε.Κ. και η διάρκεια φοίτησης σε αυτές είναι τετραετής, συνολικά όχι λιγότερο από 1.618 διδακτικές ώρες ειδικότητας, επιμερισμένες σε τέσσερα (4) διδακτικά έτη, φοιτούν δε σε αυτά είτε εργαζόμενοι είτε άλλες κατηγορίες μαθητών.

Η φοίτηση παρέχεται δωρεάν όμως οι σχολές Σ.Ε.Κ. δεν δίνουν την δυνατότητα μετάβασης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση (www.opengov.gr, 2015).

Στη Μετα-Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση εντάσσονται επίσης τα **Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΙΕΚ)** (Ν. 4186/2013, Αρ. 23). Παρέχουν επίσημη αλλά αδιαβάθμητη κατάρτιση, καθώς δέχονται τόσο αποφοίτους Γυμνασίου όσο και αποφοίτους Λυκείου, ανάλογα με τις επιμέρους ειδικότητες που προσφέρουν. Έχουν σκοπό την παροχή υπηρεσιών αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης. Οι κάτοχοι Απολυτηρίου Λυκείου μπορούν να παρακολουθήσουν ειδικότητες κατάρτισης διάρκειας έως και 4 εξάμηνα, ενώ οι απόφοιτοι Γυμνασίου έχουν τη δυνατότητα παρακολούθησης μετα-γυμνασιακών ειδικοτήτων έως και 2 εξάμηνα. Οι απόφοιτοι ΕΠΑ.Λ - ΕΠΑ.Σ δικαιούνται να επιλεγούν σε αντίστοιχες ειδικότητες για το 3ο εξάμηνο κατάρτισης των ΙΕΚ, ολοκληρώνοντας τη φοίτησή τους σε 2 εξάμηνα. (www.eorper.gr).

Κάθε έτος αποτελείται από δύο αυτοτελή εξάμηνα κατάρτισης, (χειμερινό, εαρινό), καθένα από τα οποία περιλαμβάνει 14 πλήρεις εβδομάδες κατάρτισης. Το χειμερινό εξάμηνο έχει διάρκεια από Οκτώβριο έως Φεβρουάριο και το εαρινό εξάμηνο από Φεβρουάριο έως τον Ιούνιο. Η κατάρτιση γίνεται, κυρίως, τις απογευματινές ώρες.

Οι σπουδαστές παρακολουθούν υποχρεωτικά θεωρητικά, εργαστηριακά και μικτά μαθήματα και η αξιολόγηση τους γίνεται τόσο με εξετάσεις προόδου, κατά τη διάρκεια του εξαμήνου, όσο και με τις τελικές εξετάσεις στο τέλος του εξαμήνου.

Η Γενική Γραμματεία Δια Βίου Μάθησης έχει την κύρια αρμοδιότητα στη διαμόρφωση και την εποπτεία του εκπαιδευτικού τους πλαισίου και στη λειτουργία των Δημοσίων Ι.Ε.Κ. (www.gsae.edu.gr).

Το σύστημα πιστοποίησης της αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης των Ι.Ε.Κ. εφαρμόζεται από τον Εθνικό Οργανισμό Πιστοποίησης Προσόντων και Επαγγελματικού Προσανατολισμού (Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π). Στην αρμοδιότητα του Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. ανήκει, επίσης, ο καθορισμός των επαγγελματικών δικαιωμάτων των αποφοίτων των Ι.Ε.Κ. (www.eorper.gr).

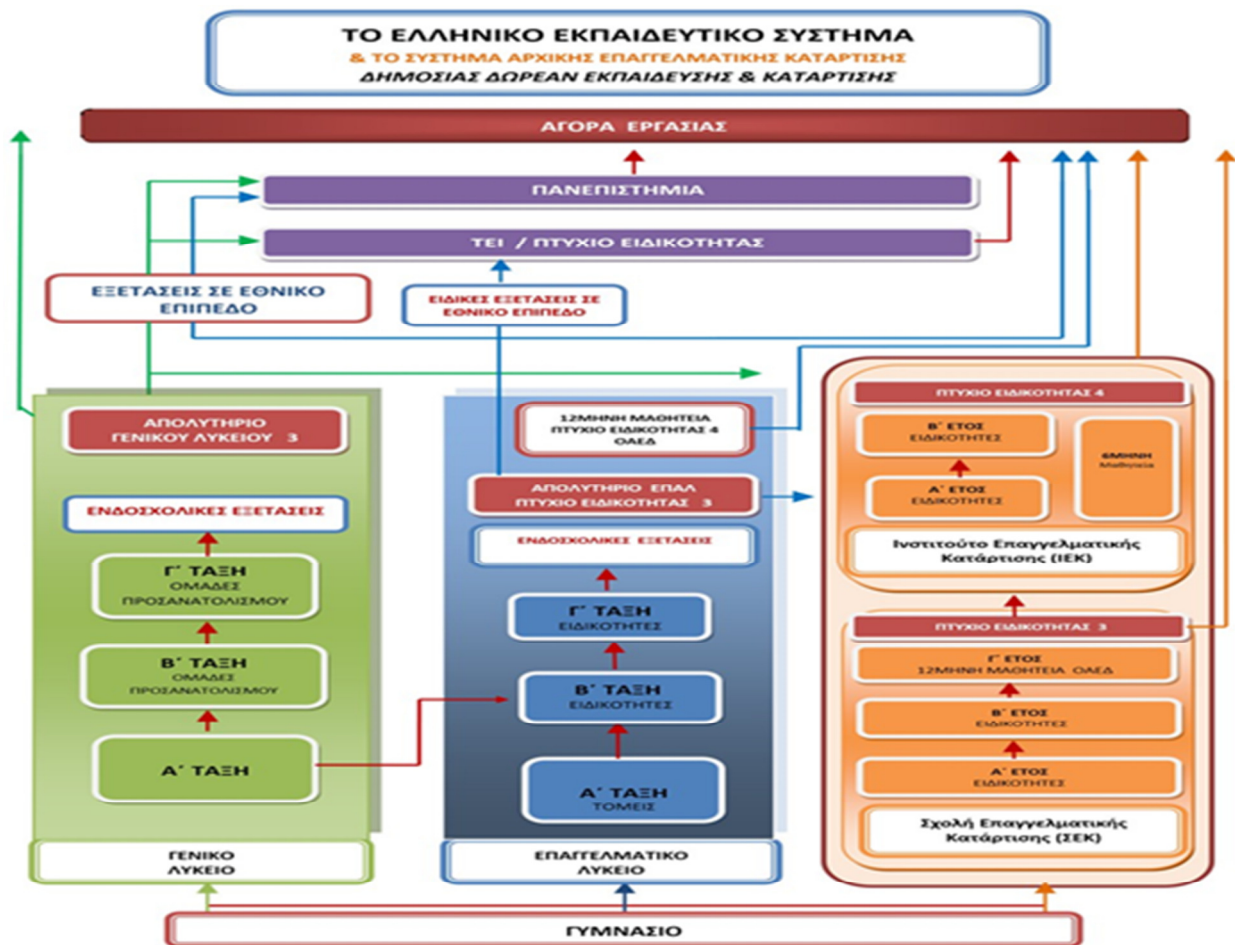
Το σύνολο της διαχείρισης των εκπαιδευτών, της υλικοτεχνικής υποδομής των Ι.Ε.Κ. και του εκπαιδευτικού δελτίου ειδικού εισιτηρίου των καταρτιζόμενων (πάσο), έχει ανατεθεί στο Ίδρυμα Νεολαίας και Διά Βίου Μάθησης (Ι.ΝΕ.ΔΙ.ΒΙ.Μ.), από τη Γ.Γ.Δ.Β.Μ., με εθνική χρηματοδότηση. Η επιδότηση της επιταγής αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης (voucher) και της πρακτικής άσκησης των αποφοίτων, συγχρηματοδοτείται από το ευρωπαϊκό κοινωνικό ταμείο.

Από τις 30.6.2013, τα Δημόσια Ι.Ε.Κ. μεταφέρονται στις Περιφέρειες, η αρμοδιότητα της οργάνωσης και λειτουργίας τους θα ανήκει στις Περιφέρειες, ενώ η αρμοδιότητα διαμόρφωσης και εποπτείας του

εκπαιδευτικού τους πλαισίου παραμένει στη Γενική Γραμματεία Δια Βίου Μάθησης.

Η κατάρτιση στα Δημόσια Ι.Ε.Κ. πραγματοποιείται, τόσο στους χώρους όπου αυτά στεγάζονται όσο και σε νοσοκομεία, παιδικούς σταθμούς, τράπεζες, ιδιωτικές επιχειρήσεις και αλλού (www.gsae.edu.gr.)

Τα ΙΕΚ και ΣΕΚ σύμφωνα με το Ν.4093/2012 χωρίζονται σε δημόσια, όπου η φοίτηση είναι δωρεάν και ιδιωτικά όπου πληρώνονται διδάκτρα. Οι προϋποθέσεις για την αδειοδότηση των ιδιωτικών ΣΕΚ και ΙΕΚ, αναφέρονται στην παρ. Θ΄ του Ν.4093/2012.

Πηγή : (www.opengov.gr 2016)

2.2.3 Ιδιωτική εκπαίδευση

Η ιδιωτική εκπαίδευση στην Ελλάδα έχει τις ρίζες της στην δημιουργία του νεοσύστατου ελληνικού κράτους. Το 1834 το διάταγμα του Όθωνος ορίζει ότι και οι ιδιώτες έχουν δικαίωμα να ιδρύουν σχολεία (Κανελλόπουλος, 2004). Έκτοτε η ίδρυση ιδιωτικών σχολείων γίνεται για να προσφέρει ποιοτικότερη και πιο πολύπλευρη εκπαίδευση στις ανώτερες κοινωνικά και δυνατές οικονομικά τάξεις ή για να καλύψει τα κενά που αφήνει στον χώρο της εκπαίδευσης το υπάρχον σε κάθε εποχή εκπαιδευτικό σύστημα. Τέτοια κενά ήταν:

- η έλλειψη προσχολικής αγωγής που οδήγησε στην ίδρυση του πρώτου ιδιωτικού νηπιαγωγείου το 1897 από την Αικατερίνη Λασκαράτου (www.blogs.sch.gr).
- η ανυπαρξία δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης θηλέων καθώς και
- η ανυπαρξία φορέα για την εκπαίδευση διδασκαλισσών, από την εποχή του Όθωνα μέχρι το 1914. Το κενό καλύφθηκε από τα Ανώτερα Παρθεναγωγεία της Φιλεκπαιδευτικής Εταιρείας. Το πρώτο ανώτερο τμήμα λειτούργησε στην Αθήνα το 1842 με 4ετη φοίτηση που το 1851 έγινε 5ετη (Κανελλόπουλος, 2004).

Η φοίτηση στα ιδιωτικά σχολεία γίνονταν με πληρωμή διδάκτρων, τα ιδρύματα όμως αυτά χορηγούσαν υποτροφίες σε άριστους μαθητές οι οποίοι δεν είχαν οικονομική επιφάνεια.

Σήμερα στην Ελλάδα λειτουργούν 1035 ιδιωτικά σχολεία πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης(στοιχεία έτους 2012-2013). Σε αυτά φοιτούν 80.430 μαθητές επί του συνόλου των 1.278.076 μαθητών πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης Το ποσοστό των φοιτούντων αποτελεί το 6%του συνόλου των μαθητών πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (Καλημέρη, 2014).

Τα ιδιωτικά σχολεία λειτουργούν σύμφωνα με το Ν.682/1977, (ΦΕΚ 244/Α'/1.9.1977). Εφαρμόζουν όπως και τα υπόλοιπα σχολεία το Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών του Υπουργείου και χρησιμοποιούν τα ίδια σχολικά εγχειρίδια. Δίνεται μια μικρή αυτονομία στους εκπαιδευτικούς στην οργάνωση και παρουσίαση της ύλης που πρέπει να διδάξουν. Προσλαμβάνουν εκπαιδευτικούς με ιδιωτικές συμβάσεις εργασίας όμως η διοικητικά εποπτεία και ο πειθαρχικός έλεγχος υπάγεται στον διευθυντή εκπαίδευσης της περιφέρειας στην οποία ανήκει η σχολική μονάδα (Σαϊτής, 2008).

Οι επιπλέον παροχές που προσφέρουν έγκεινται στις εξωσχολικές αθλητικές δραστηριότητες (ποδόσφαιρο, μπάσκετ, κολύμβηση κ.α.) στην καλύτερη εκμάθηση των ξένων γλωσσών που διδάσκουν και την απόκτηση των αντίστοιχων πτυχίων και στη μεταφορά από και προς τον τόπο κατοικίας του μαθητή. Τα ιδιωτικά εκπαιδευτήρια διαθέτουν τις απαραίτητες κτηριακές υποδομές καθώς και εργαστήρια ηλεκτρονικών υπολογιστών, φυσικής, και χημείας και ενημερωμένες βιβλιοθήκες. Διαθέτουν επίσης κήπους κάνοντας το περιβάλλον φοίτησης ελκυστικό για τους μαθητές τους. Στα ιδιωτικά σχολεία πληρώνονται δίδακτρα, έχει διατηρηθεί όμως ο θεσμός των υποτροφιών σε αριστούχους αλλά αδύνατους οικονομικά μαθητές. Οι υποτροφίες μπορεί να καλύπτουν όλο το ποσό των διδάκτρων ή ένα ποσοστό αυτών (www.edu.klimaka.gr)

2.2.4 Τριτοβάθμια εκπαίδευση

Η δημόσια Τριτοβάθμια Εκπαίδευση στην Ελλάδα αποτελείται από δύο επίπεδα:

- α) την Ανώτερη Εκπαίδευση στην οποία υπάγονται διάφορες σχολές που παρέχουν επαγγελματική και ειδική εκπαίδευση σε συγκεκριμένους τομείς. Οι σχολές αυτές είναι: οι Ανώτερες Εκκλησιαστικές Σχολές, οι Ακαδημίες του Εμπορικού Ναυτικού, οι Ανώτερες Σχολές Χορού και Δραματικής Τέχνης, οι Ανώτερες Σχολές Τουριστικής Εκπαίδευσης, οι

Ανώτερες Σχολές Υπαξιωματικών του Υπουργείου Εθνικής Αμύνης και η Ανώτερη Σχολή Αστυφυλάκων.

β) την Ανώτατη Εκπαίδευση η οποία αποτελείται από τον Πανεπιστημιακό τομέα (ΑΕΙ)

και τον Τεχνολογικό τομέα (ΑΤΕΙ) (www.phl.uoc.gr).

i) Ανώτατη Πανεπιστημιακή Εκπαίδευση (ΑΕΙ).

Έχει ως αποστολή την υψηλή θεωρητική κατάρτιση του μελλοντικού επιστημονικού δυναμικού της χώρας. Στην Ανώτατη Πανεπιστημιακή Εκπαίδευση ανήκουν τα Πανεπιστήμια, τα Πολυτεχνεία, η Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών και το Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο. Στην Ελλάδα λειτουργούν 21 πανεπιστήμια, σε διάφορες πόλεις της χώρας, τα οποία αποτελούνται από σχολές, οι οποίες με τη σειρά τους διαιρούνται σε τμήματα και αυτά σε αντίστοιχους τομείς. (www.livepedia.gr)

Η φοίτηση στα πανεπιστήμια διαρκεί τέσσερα έτη, εκτός από ορισμένες σχολές όπου η φοίτηση μπορεί να διαρκέσει πέντε ή έξι έτη. Οι φοιτητές ολοκληρώνουν τις σπουδές τους με την πάροδο των τεσσάρων ετών και εφόσον έχουν ολοκληρώσει επιτυχώς την παρακολούθηση και εξέταση των υποχρεωτικών μαθημάτων, καθώς και των μαθημάτων επιλογής. Τα πανεπιστήμια παρέχουν τίτλους σπουδών (πτυχίο ή δίπλωμα) σε διάφορα επιστημονικά πεδία (www.phl.uoc.gr, 2015).

ii) Ανώτατη Τεχνολογική Εκπαίδευση (ΑΤΕΙ).

Τα ΑΤΕΙ δίνουν ιδιαίτερη έμφαση στην εκπαίδευση υψηλής ποιότητας, στις εφαρμογές των επιστημών, της τεχνολογίας και των τεχνών, στα αντίστοιχα επαγγελματικά πεδία. Στο πλαίσιο αυτό συνδυάζουν την ανάπτυξη του κατάλληλου θεωρητικού υποβάθρου σπουδών με υψηλού επιπέδου εργαστηριακή και πρακτική άσκηση. Οι σπουδές στους εκπαιδευτικούς οργανισμούς των ΑΤΕΙ σε σύγκριση με αυτές στα πανεπιστήμια έχουν περισσότερο εφαρμοσμένο χαρακτήρα. Στην Ελλάδα υπάρχουν 16 ΑΤΕΙ, τα οποία αποτελούνται από δύο τουλάχιστον σχολές, που περιλαμβάνουν δύο ή περισσότερα τμήματα. Τα ΑΤΕΙ λειτουργούν σε διάφορες πόλεις της χώρας, ενώ μερικά έχουν και ανεξάρτητα παραρτήματα, δηλαδή ανεξάρτητα τμήματα σε άλλη πόλη.

Η φοίτηση στα ΑΤΕΙ διαρκεί τέσσερα έτη. Διαιρείται σε οκτώ εξάμηνα που περιλαμβάνουν τα προγράμματα διδασκαλίας και το εξάμηνο εκπόνησης της πτυχιακής εργασίας, κατά τη διάρκεια του οποίου είναι δυνατό να πραγματοποιείται και η καθοδηγούμενη και αξιολογούμενη άσκηση στο επάγγελμα. Ο τίτλος σπουδών στα ΑΤΕΙ είναι το πτυχίο. Τα ΑΤΕΙ παρέχουν συνολικά 81 εξειδικεύσεις σε διάφορα επιστημονικά πεδία (www.phl.uoc.gr).

Ιδιαίτερη κατηγορία της τριτοβάθμιας Τεχνολογικής Εκπαίδευσης είναι η Ανώτατη Σχολή Παιδαγωγικής και Τεχνολογικής Εκπαίδευσης (ΑΣΠΑΙΤΕ). Ιδρύθηκε τον Ιούνιο του 2002 με το Ν. 3027/2002 ως διάδοχος της Σχολής Εκπαιδευτικών Λειτουργιών Επαγγελματικής Εκπαίδευσης (ΣΕΛΕΤΕ). Η αποστολή της περιλαμβάνει την παράλληλη παροχή τεχνολογικής και παιδαγωγικής εκπαίδευσης, την προαγωγή της εφαρμοσμένης έρευνας στην εκπαιδευτική τεχνολογία και την παιδαγωγική, και τη διοργάνωση προγραμμάτων κατάρτισης, επιμόρφωσης ή εξειδίκευσης για εκπαιδευτικούς ή μέλλοντες

εκπαιδευτικούς (άρθρο 4 του Ν. 3027/2002, όπως αυτό τροποποιήθηκε με το Π.Δ. 101/2013 και το άρθρο 29 του Ν. 4186/2013). Η φοίτηση διαρκεί 10 Ακαδημαϊκά εξάμηνα δηλαδή 5 έτη.

Έχει επίσης Ετήσια Προγράμματα Παιδαγωγικής Κατάρτισης (ΕΠΠΑΙΚ) για εκπαιδευτικούς ή υποψήφιους εκπαιδευτικούς και Προγράμματα Εξειδίκευσης στη Συμβουλευτική & τον Προσανατολισμό (ΠΕΣΥΠ) για εκπαιδευτικούς ή μη. Ο τρόπος εισαγωγής σπουδαστών στα προγράμματα αυτά ορίζεται με σχετική απόφαση της Δ.Ε. της ΑΣΠΑΙΤΕ και υποψήφιοι είναι όλοι οι κάτοχοι τίτλου σπουδών Ανώτατης Εκπαίδευσης ανεξαρτήτως πτυχίου και ειδικότητας (www.files.aspete.gr)

γ) Άλλη δομή Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης είναι το Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο (ΕΑΠ), αποστολή του οποίου είναι η παροχή εξ αποστάσεως προπτυχιακής και μεταπτυχιακής εκπαίδευσης και επιμόρφωσης.

Το Ανοικτό Πανεπιστήμιο, έχει ως κύριο στόχο να προσφέρει ευκαιρίες στους ενδιαφερόμενους σε όλη τη διάρκεια της ζωής τους και προωθεί την αντίληψη ότι η μόρφωση είναι δικαίωμα όλων (www.dynot.net, 2014).

Σύμφωνα με το ισχύον Σύνταγμα, οι φορείς της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης αποτελούν Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου (ΝΠΔΔ), πλήρως αυτοδιοικούμενα, που τελούν υπό την εποπτεία του κράτους και χρηματοδοτούνται από αυτό.

Τα προγράμματα σπουδών προσφέρονται κυρίως στην ελληνική γλώσσα. Η φοίτηση είναι δωρεάν, με κάποιες μόνο εξαιρέσεις που αφορούν κυρίως ορισμένα μεταπτυχιακά προγράμματα σπουδών και τις σπουδές στο ΕΑΠ.

Το ακαδημαϊκό έτος για όλη τη Τριτοβάθμια Εκπαίδευση, διαρκεί από 1η Σεπτεμβρίου μέχρι 31 Αυγούστου και χωρίζεται σε δύο εξάμηνα και τρεις εξεταστικές περιόδους Σεπτεμβρίου, Φεβρουαρίου και Ιουνίου. Το πρώτο εξάμηνο αρχίζει το πρώτο δεκαπενθήμερο του Σεπτεμβρίου, το δεύτερο λήγει το δεύτερο δεκαπενθήμερο του Ιουνίου. Κάθε εξάμηνο διαρκεί τουλάχιστον δεκατρείς (13) πλήρεις εβδομάδες διδασκαλίας για τα Πανεπιστήμια και δεκαπέντε (15) πλήρεις εβδομάδες διδασκαλίας για τα ΑΤΕΙ που καλύπτουν έναν ελάχιστο αριθμό πιστωτικών μονάδων. Εάν δεν συμπληρωθεί ο ελάχιστος αριθμός διδακτικών εβδομάδων και πιστωτικών μονάδων σε κάποιο μάθημα, τότε το μάθημα αυτό θεωρείται ως μη διδαχθέν και δεν επιτρέπεται η εξέτασή του (Ν. 3549/2007).

Οι υποψήφιοι για την Τριτοβάθμια εκπαίδευση πρέπει να είναι κάτοχοι Απολυτηρίου Λυκείου. Η επιλογή των Ελλήνων φοιτητών στη δημόσια Τριτοβάθμια Εκπαίδευση γίνεται μετά από Πανελλαδικές. Κάθε υποψήφιος εξετάζεται σε ένα σύνολο μαθημάτων της επιλογής του που τον οδηγούν σε αντίστοιχα τμήματα της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης. (Ν. 4186/2013)

Οι αλλοδαποί φοιτητές μπορούν να εισαχθούν στα Ελληνικά Πανεπιστήμια με βάση τον βαθμό του Απολυτηρίου της χώρας τους. Η εισαγωγή τους, όμως εξαρτάται από τον αριθμό των θέσεων που προσφέρουν τα Πανεπιστήμια για φοιτητές εξωτερικού και τη γνώση της ελληνικής γλώσσας.

Στην μετα-τριτοβάθμια εκπαίδευση ανήκουν οι μεταπτυχιακές και οι διδακτορικές σπουδές. Η γνώση μιας ή περισσότερων ξένων γλωσσών

αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την παρακολούθηση των σπουδών αυτών.

Τα προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών, προσφέρονται με σκοπό την εξειδίκευση σε διάφορες γνωστικές περιοχές και σε αυτά τα προγράμματα έχουν δικαίωμα εγγραφής οι απόφοιτοι ΑΕΙ και ΑΤΕΙ.

Στις Διδακτορικές Σπουδές εξειδικεύονται οι σπουδαστές σε στρατηγικής σημασίας γνωστικές περιοχές, με εμβάθυνση και ανάπτυξη της βασικής έρευνας σε διάφορες επιστημονικές περιοχές, με αποτέλεσμα τη σύγχρονη ενδυνάμωση του επιστημονικού ιστού της χώρας (www.minedu.gov.gr/ 2015).

Άλλη δομή της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης είναι τα Κέντρα Ελευθέρων Σπουδών (ΚΕΣ) ή αλλιώς Κολέγια.

Τα ΚΕΣ είναι ιδιωτικοί εκπαιδευτικοί οργανισμοί στους οποίους οι φοιτητές πληρώνουν δίδακτρα καθώς και τα συγγράμματα μελέτης. Συνεργάζονται μεταξύ άλλων, με ξένα πανεπιστήμια, κυρίως των ΗΠΑ, της Γαλλίας και της Βρετανίας, στο πλαίσιο των συμφωνιών δικαιόχρησης (franchising).

Η λειτουργία τους από το 2008 βρίσκεται υπό τον έλεγχο του Υπουργείου Παιδείας σύμφωνα με το Ν.3696/2008. Ο Νόμος χρησιμοποιεί τον όρο Κέντρα Ελευθέρων Σπουδών όμως η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ζήτησε από το Υπουργείο να άρει τους περιορισμούς ως προς την ονομασία και όσα ΚΕΣ συνεργάζονται με Ευρωπαϊκά πανεπιστήμια να μπορούν να ονομάζονται Κολέγια.

Τα Κέντρα Ελευθέρων Σπουδών παρέχουν τρεις κατηγορίες σπουδών:

- Εξ ολοκλήρου φοίτηση προπτυχιακού επιπέδου, τριετούς ή τετραετούς διάρκειας, η οποία οδηγεί στην απόκτηση πανεπιστημιακού πτυχίου Bachelor.
- Μερική φοίτηση προπτυχιακού επιπέδου, συνήθως δύο ή τρία χρόνια, την αποπεράτωση των σπουδών και την απόκτηση πτυχίου από το συνεργαζόμενο πανεπιστήμιο στο εξωτερικό.
- Φοίτηση μεταπτυχιακού επιπέδου, που οδηγεί στην απόκτηση πτυχίου Master.

Τα πτυχία δίδονται από τα ξένα πανεπιστήμια. Στην περίπτωση, όμως, πιστοποίησης ενός κολεγίου απευθείας από κάποιον ξένο οργανισμό πιστοποίησης, τα πτυχία μπορεί να δίδονται από το ίδιο το κολέγιο. (www.studysmart.gr, 2015).

2.3 Δια βίου εκπαίδευση

Πρόσφατα ο Νομος 3879 (ΦΕΚ) 21/9/2010 τ.α αρ 2) «Ανάπτυξη της δια βίου μάθησης και λοιπές διατάξεις» προσδιόρισε μια σειρά ορισμών.

«Δια βίου μάθηση»: Όλες οι μορφές μαθησιακών δραστηριοτήτων στη διάρκεια της ζωής του ανθρώπου, που αποσκοπούν στην απόκτηση ή την ανάπτυξη γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων, οι οποίες συμβάλλουν στη διαμόρφωση μιας ολοκληρωμένης προσωπικότητας, στην επαγγελματική ένταξη και εξέλιξη του ατόμου, στην κοινωνική συνοχή, στην ανάπτυξη της ικανότητας ενεργού συμμετοχής στα κοινά και στην

κοινωνική, οικονομική και πολιτιστική ανάπτυξη. Περιλαμβάνει την τυπική εκπαίδευση, τη μη τυπική εκπαίδευση και την άτυπη μάθηση.

«Τυπική εκπαίδευση»: Η εκπαίδευση που παρέχεται στο πλαίσιο του τυπικού εκπαιδευτικού συστήματος, οδηγεί στην απόκτηση πιστοποιητικών αναγνωρισμένων σε εθνικό επίπεδο από τις δημόσιες αρχές και αποτελεί μέρος της διαβαθμισμένης εκπαιδευτικής κλίμακας. Στην τυπική εκπαίδευση εντάσσεται και η γενική τυπική εκπαίδευση ενηλίκων.

«Μη τυπική εκπαίδευση»: Η εκπαίδευση που παρέχεται σε οργανωμένο εκπαιδευτικό πλαίσιο εκτός του τυπικού εκπαιδευτικού συστήματος και μπορεί να οδηγήσει στην απόκτηση πιστοποιητικών αναγνωρισμένων σε εθνικό επίπεδο. Περιλαμβάνει την αρχική επαγγελματική κατάρτιση, τη συνεχιζόμενη επαγγελματική κατάρτιση και τη γενική εκπαίδευση ενηλίκων.

«Άτυπη μάθηση»: Οι μαθησιακές δραστηριότητες που λαμβάνουν χώρα εκτός οργανωμένου εκπαιδευτικού πλαισίου, σε όλη τη διάρκεια της ζωής του ανθρώπου, στο πλαίσιο του ελεύθερου χρόνου ή επαγγελματικών, κοινωνικών και πολιτιστικών δραστηριοτήτων. Περιλαμβάνει τις κάθε είδους δραστηριότητες αυτομόρφωσης, όπως η αυτομόρφωση με έντυπο υλικό ή μέσω διαδικτύου ή με χρήση ηλεκτρονικού υπολογιστή ή ποικίλων εκπαιδευτικών υποδομών, καθώς και τις γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες που αποκτά το άτομο από την επαγγελματική του εμπειρία

«Επαγγελματική κατάρτιση»: Η κατάρτιση η οποία προσφέρει βασικές επαγγελματικές γνώσεις, ικανότητες και δεξιότητες σε ειδικότητες και δεξιότητες, οι οποίες αποκτήθηκαν από τα συστήματα επαγγελματικής εκπαίδευσης και αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης ή από επαγγελματική εμπειρία με στόχο την ένταξη ή επανένταξη στην αγορά εργασίας, τη διασφάλιση της εργασίας και την επαγγελματική και προσωπική ανάπτυξη.

«Συνεχιζόμενη επαγγελματική κατάρτιση»: Η κατάρτιση του ανθρώπινου δυναμικού που συμπληρώνει, εκσυγχρονίζει ή και αναβαθμίζει γνώσεις, ικανότητες και δεξιότητες, οι οποίες αποκτήθηκαν από τα συστήματα επαγγελματικής εκπαίδευσης και αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης ή από επαγγελματική εμπειρία με στόχο την ένταξη ή επανένταξη στην αγορά εργασίας, τη διασφάλιση της εργασίας και την επαγγελματική και προσωπική ανάπτυξη.

Τέλος, **«Γενική εκπαίδευση ενηλίκων»:** Περιλαμβάνει όλες τις οργανωμένες μαθησιακές δραστηριότητες που απευθύνονται σε ενήλικους και στοχεύουν στον εμπλουτισμό γνώσεων, στην ανάπτυξη και βελτίωση ικανοτήτων και δεξιοτήτων, στην ανάπτυξη της προσωπικότητας του ατόμου και της ιδιότητας του ενεργού πολίτη, καθώς και στην άμβλυση των μορφωτικών και κοινωνικών ανισοτήτων. Παρέχεται από φορείς της τυπικής εκπαίδευσης και από φορείς της μη τυπικής εκπαίδευσης. (www.minedu.gov.gr) (ΕΠΕΔΒΜ 2015)

2.4 Χρηματοδότηση Εκπαίδευσης

Η χρηματοδότηση στο χώρο της εκπαίδευσης πραγματοποιείται, κυρίως από το κράτος, μέσω του Τακτικού Προϋπολογισμού, του Προϋπολογισμού Δημοσίων Επενδύσεων και των κοινοτικών κονδυλίων στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος Εκπαίδευσης και Αρχικής Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΕΠΕΑΕΚ).

Ο Τακτικός Προϋπολογισμός καλύπτει τις δαπάνες μισθοδοσίας του προσωπικού που απασχολείται στην εκπαίδευση, τις λειτουργικές δαπάνες των εκπαιδευτηρίων, τα βιβλία, τη μεταφορά των μαθητών, τη σίτιση και τη στέγαση φοιτητών, τις υποτροφίες και την προμήθεια οργάνων και μέσων διδασκαλίας (Μπιλάλη, 2008).

Σύμφωνα με τον επισυναπτόμενο πίνακα της Eurostat (2013), το 2011 οι συνολικές δημόσιες δαπάνες για όλους τους τύπους της εκπαίδευσης ήταν 4,08% του γενικού ακαθάριστου προϊόντος (ΑΕΠ) γεγονός το οποίο κατατάσσει την Ελλάδα ανάμεσα στις χώρες με το χαμηλότερο ποσοστό χρηματοδότησης για την εκπαίδευση.

Σημειώνεται ότι οι μνημονιακές πολιτικές κυβέρνησης και τρόικας (ΕΕ-ΕΚΤ-ΔΝΤ), μετά το 2009 μειώνουν συνεχώς τις δαπάνες για την εκπαίδευση, με συνέπεια την κατάργηση σχολείων, την υποβάθμιση ή κατάργηση υποστηρικτικών δομών (ενισχυτικής διδασκαλίας, βιβλιοθηκών κ.λπ.), την αύξηση του ωραρίου των εκπαιδευτικών, τις περικοπές στους μισθούς, απολύσεις και γενικά την αναστάτωση και υποβάθμιση της δημόσιας εκπαίδευσης. Οι καθαρές δαπάνες για την παιδεία (εξαιρουμένων των δαπανών του Υπουργείου Παιδείας για θέματα που δεν αφορούν την εκπαίδευση),

Επιπλέον με το «Μεσοπρόθεσμο Πλαίσιο Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2015–2018» (Ν.4283/14), προβλέπεται και νέα μείωση των δαπανών με συνέπεια οι δαπάνες για την παιδεία να πέσουν κάτω από το 2 % επί του ΑΕΠ. (Κοτσιφάκης, 2014).

Δαπάνες για την εκπαίδευση το 2011 (% του ΑΕΠ)

	Συνολική εκπαίδευση	Προσχολική κα πρωτοβάθμια εκπαίδευση	Δευτεροβάθμια εκπαίδευση	Μετα - δευτεροβάθμια μη τριτοβάθμια εκπαίδευση	Τριτοβάθμια εκπαίδευση
EU-27	5.34	1.69	1.99	0.13	0.86
EA-17	5.02	1.53	1.98	0.04	0.83
BE	6.18	:	:	:	:
BG	3.63	0.71	1.78	-	0.84
CZ	4.89	0.55	2.73	0.00	0.86
DK	7.79	3.93	1.72	-	1.51
DE	4.26	1.09	1.65	0.07	0.91
EE	6.48	2.23	1.75	0.28	1.60
IE	5.25	1.98	1.87	0.08	1.03
EL	4.08	1.33	1.57	-	0.91
ES (groups 2010)	4.74	1.83	1.70	0.00	0.96
FR	6.05	1.70	2.39	0.04	0.79
IT	4.24	1.55	1.87	0.08	0.38
CY	7.18	2.38	2.52	0.01	1.14
LV	5.73	1.94	1.76	-	0.94
LT	5.82	0.89	2.54	0.09	1.00
LU	5.09	1.95	1.68	0.05	0.32
HU	5.18	1.50	1.69	0.04	1.00
MT	5.82	1.36	2.41	0.09	1.09
NL	5.77	1.97	2.23	-	1.24
AT	5.56	1.48	2.51	0.02	0.81
PL	5.56	1.82	1.54	0.00	1.57
PT	6.36	1.85	2.54	0.00	0.93
RO	4.13	1.31	1.58	0.02	0.87
SI	6.67	2.35	2.43	-	1.20
SK	4.04	:	:	:	:
FI	6.38	1.30	2.87	0.00	1.79
SE	6.79	3.91	1.25	0.02	1.31
UK	6.51	1.94	2.28	0.68	0.69
IS	7.86	3.30	2.34	0.01	1.75
NO	5.55	2.29	1.12	0.02	1.42
CH	6.06	:	:	:	:

Σημείωση: EL: Ελλάδα, UK: Μεγάλη Βρετανία.

Πηγή: Eurostat (2013)

2.5 Ο θεσμός της Αξιολόγησης

Τα τελευταία χρόνια παρατηρείτε έντονο ενδιαφέρον από επιστήμονες της παιδαγωγικής επιστήμης σε ότι αφορά το θεσμό της αξιολόγησης στο χώρο της εκπαίδευσης. Δεν υπάρχει κάποιος συγκεκριμένος ορισμός για το θεσμό της αξιολόγησης, καθώς αρκετοί διαφορετικοί συγγραφείς εκλαμβάνουν τον όρο της «Αξιολόγησης» με διαφορετική έννοια. Σύμφωνα με τον ΟΟΣΑ «οι αξιολογήσεις είναι οι συστηματικές αναλύσεις των σπουδαιότερων πλευρών ενός οργανισμού με έμφαση την εγκυρότητα των αποτελεσμάτων και την εγκυρότητα χρήσης τους. Ο κύριος σκοπός των αξιολογήσεων είναι να συμβάλουν στη βελτίωση της λήψης αποφάσεων την κατανομή των πόρων και του επιπέδου υπευθυνότητας»

Κατά μία άποψη ως αξιολόγηση θεωρείται η συστηματική συλλογή πληροφοριών απαραίτητων για τη λήψη έγκυρων αποφάσεων σχετικά με την επιλογή, υιοθέτηση, κρίση και τροποποίηση διαφόρων μεθόδων και διαδικασιών. (Φασουλής 2001)

Κατά μια άλλη άποψη αξιολόγηση σημαίνει "απόδοση ορισμένης αξίας σε κάποιο πρόσωπο, αντικείμενο, πράγμα ή κατάσταση και αναφέρεται στην απόδοση μιας ιδιότητας (θετικής ή αρνητικής) σε ό,τι αξιολογείται, στο αποτέλεσμα της σύγκρισης κάποιου πράγματος με κάποιο άλλο ομοειδές και στο βαθμό επίτευξης του συγκεκριμένου στόχου" (Κασατάκης 1999)

Συγκεκριμένα, ο θεσμός της αξιολόγησης συμπεριλαμβάνεται στη δημιουργία του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος, όπου αναφέρεται σε όλα τα νομοσχέδια της περιόδου από 1830 έως το 1895. Με το Νόμο ΒΤΜΘ/1895, αναβαθμίστηκε επιστημονικά και συστηματοποιήθηκε καθώς καθιερώνεται ο θεσμός των επιθεωρητών που κύριος ρόλος τους ήταν η εποπτεία της εκπαίδευσης στο οργανωτικό, το διοικητικό και το εκπαιδευτικό έργο (Σάμιου, 2013).

Ο «Επιθεωρητισμός» αποτέλεσε το 19^ο αιώνα το βασικότερο αυταρχικό και εξουσιαστικό φορέα ελέγχου, όχι μόνο για την εσωσχολική εκπαιδευτική λειτουργία των εκπαιδευτικών, αλλά και της εξωσχολικής πολιτικής,

κοινωνικής και πολιτιστικής δραστηριότητάς τους. Επιπλέον, ο κρατικός έλεγχος στην ιδιωτική ζωή του εκπαιδευτικού ήταν βασικό στοιχείο όλων των μορφών αξιολόγησης. (Μπουζάκης 1991) Με τον τρόπο αυτό η εξουσία χρησιμοποίησε την Αξιολόγηση για τον έλεγχο των πολιτικών φρονημάτων και της ιδιωτικής ζωής των εκπαιδευτικών και έθεσε δικλείδες ασφαλείας, ώστε το ιδεολογικό περιεχόμενο της εκπαίδευσης να είναι εξασφαλισμένο. Ο έλεγχος αυτός δημιούργησε αρνητισμό στους εκπαιδευτικούς απέναντι στο θεσμό του Επιθεωρητή ο οποίος τελικά καταργήθηκε με το Νόμο 1304/1982. Με τον ίδιο νόμο θεσμοθετήθηκε ο ρόλος του σχολικού συμβούλου ο οποίος έχει αρμοδιότητες εκπαιδευτικής και παιδαγωγικής στήριξης των εκπαιδευτικών αλλά και αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου. (Δημητρόπουλος 1999).

Από το 1982 ως και το 2002, πολλά νομοσχέδια και προεδρικά διατάγματα ψηφίστηκαν ή εκδόθηκαν, που είτε καταψηφίστηκαν από τις συνδικαλιστικές οργανώσεις των εκπαιδευτικών, είτε καταργήθηκαν σε επόμενη νομοθετική πράξη, είτε έμειναν ανενεργά. Στο σημείο αυτό αξίζει να σημειωθεί ότι με το Νόμο 2327/1995 ιδρύεται το Κ.Ε.Ε και το Ε.ΣΥ.Π στα οποία το Υπουργείο Παιδείας αναθέτει την έρευνα «Επισκόπηση του Ελληνικού Εκπαιδευτικού Συστήματος - Έκθεση για τον ΟΟΣΑ». (Μπιλάλη 2008).

Η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών και του εκπαιδευτικού έργου παρ'όλον ότι το 2002 ψηφίστηκε ο Νόμος 2986/2002 (ΦΕΚ 24/13.2.2002) που όριζε αναλυτικά το πλαίσιο της αξιολόγησης, τους αξιολογητές και τον τρόπο της αξιολόγησης, δεν εφαρμόστηκε στην πράξη στο σύνολο του.

Το προεδρικό διάταγμα Π.Δ. 152/2013, ΦΕΚ 240/5.11.2013 «Αξιολόγηση των εκπαιδευτικών και στελεχών της εκπαίδευσης», ορίζει ακριβώς το πλαίσιο και τα κριτήρια με τα οποία θα κριθούν τα στελέχη της εκπαίδευσης. Ορίζει ως αξιολογητές τους ανώτερους ιεραρχικά ως προς τους υφισταμένους τους. Η αξιολόγηση χωρίζεται σε δύο κατηγορίες, τη διοικητική και την εκπαιδευτική και έχει τετραβάθμια κλίμακα εκατοστιαίων μονάδων που είναι η εξής:

Χαρακτηρισμός	Ελλιπής	Επαρκής	Πολύ καλός	Άριστος
Μονάδες	1-30	31-60	61-80	81-100

Η βαθμολόγηση συνοδεύεται και από αναλυτική αιτιολογική έκθεση. Τελικός βαθμός Αξιολόγησης είναι ένας βαθμός που προκύπτει από έναν αλγόριθμο που αναφέρεται στο Π.Δ. 152/13. Το εργαλείο για την αξιολόγηση είναι αυτό που δημιούργησε το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής (www.iiep.edu.gr, 2014), με τον τίτλο «Επιμορφωτικό Υλικό για την Αξιολόγηση των Στελεχών και Εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης». Αποτελέσματα της συγκεκριμένης αξιολόγησης δεν υπάρχουν εφόσον κατά τη διάρκεια της εφαρμογής της είναι σίγουρο πως θα προκύψουν θέματα προς διερεύνηση και διευθέτηση. (Ravitch, 2010)

Η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών και των σχολικών μονάδων αποδεσμεύτηκε από τις μαθητικές επιδόσεις αφού διαπιστώθηκε πως αυτές επηρεάζονται και από άλλους παράγοντες όπως είναι: οι οικονομικοί πόροι

της οικογένειας, ο ζήλος για μάθηση, η υποστήριξη την οποία πρέπει – ή μπορούν – να εξασφαλίσουν στους μαθητές οι γονείς τους, καθώς και οι ευρύτερες κοινωνικές, οικονομικές και πολιτικές συνθήκες (Ravitch, 2010).

2.6. Μορφές αξιολόγησης

Η αξιολόγηση μπορεί να διακριθεί σε δύο κύριες κατηγορίες:

- Αξιολόγηση των εκπαιδευτικών με σκοπό την βελτίωση της διδακτικής διαδικασίας των εκπαιδευτικών και τη λήψη αποφάσεων σχετικά με το εκπαιδευτικό τους μέλλον.
- Αξιολόγηση όλων των παραγόντων της εκπαίδευσης με σκοπό τη συνεχή αποτίμηση της ποιότητας της εκπαίδευσης και το βαθμό υλοποίησης των στόχων της (Ζιαγάκης 1993)

Επιπλέον, η αξιολόγηση της εκπαίδευσης διακρίνεται σε δύο μορφές ανάλογα με τον φορέα που εκτελεί την αξιολόγηση και με την σχολική μονάδα σε **εξωτερική** αξιολόγηση και σε **εσωτερική** αξιολόγηση.

2.6.1 Εξωτερική αξιολόγηση

Η εξωτερική αξιολόγηση πραγματοποιείται από φορείς που βρίσκονται εκτός σχολικής μονάδας και ανήκουν συνήθως στις ανώτερες βαθμίδες της διοίκησης όπως είναι ο εξωτερικός αξιολογητής. Η εξωτερική αξιολόγηση βασίζεται σε κριτήρια διαμορφωμένα από την κεντρική διοίκηση και τα αποτελέσματά της μπορούν να προσφέρουν ανατροφοδότηση στο σχολείο, αλλά κύριο αποδέκτη τους έχουν τις κεντρικές εκπαιδευτικές αρχές ενώ μπορούν να έχουν άμεση επίδραση στους εκπαιδευτικούς ή τα σχολεία.(Ζουγανέλη Κ. Καφετζόπουλος Κ.2007)

Οι αξιολογητές της εξωτερικής αξιολόγησης είναι:

- Σχολικοί Σύμβουλοι
- Διευθυντές Εκπαίδευσης και Προϊστάμενοι Γραφείων
- Διευθύνσεις Υπουργείων
- Παιδαγωγικό Ινστιτούτο
- Πάρεδροι Αξιολόγησης
- Σύμβουλοι Επαγγελματικού Προσανατολισμού
- Ομάδες επιλογής και προώθησης προσωπικού
- Ο.Σ.Κ.
- Ο.Ε.Β.Δ.
- Κ.Ε.Ε.

Ο Σχολικός Σύμβουλος είναι ο κύριος υπεύθυνος για την Εξωτερική Αξιολόγηση σε επίπεδο σχολείων. Στο τέλος κάθε σχολικού έτους συνθέτει μια έκθεση για όλα τα σχολεία, που περιλαμβάνει αξιολόγηση για τις εκπαιδευτικές λειτουργίες, εκπαιδευτικές καινοτομίες, πρωτοβουλίες (προγράμματα και σχέδια εργασίας στα πλαίσια της Ευέλικτης Ζώνης), για τα αναλυτικά προγράμματα, τα βιβλία, τα υποστηρικτικά προγράμματα, για τη λειτουργία των σχολείων (ημερήσια εβδομαδιαία προγράμματα, κτίρια,

δραστηριότητες) και τέλος για θέματα εκπαιδευτικών, θέματα μαθητών, δυσλειτουργιών. (Καψάλης, Χανιωτάκης 2011)

Οι μορφές εξωτερικής αξιολόγησης που παρατηρούνται στα διάφορα εκπαιδευτικά συστήματα είναι:

α. **Επιθεώρηση**. Πρόκειται για ένα τεχνοκρατικό μοντέλο αξιολόγησης, με βασική λειτουργία τον έλεγχο σε ό,τι αφορά την ποιότητα της διδασκαλίας και τα μαθησιακά αποτελέσματα.

Σύμφωνα με τον Cullingford σε αρκετές χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης τα τελευταία χρόνια η επιθεώρηση, ως μορφή αξιολόγησης, αναπτύσσεται ως μια συνολικότερη θεώρηση της σχολικής μονάδας, με στόχο να περιορίσουν τον υποκειμενικό χαρακτήρα των κρίσεων ώστε να στηρίζεται σε μετρήσιμα αποτελέσματα όπως είναι ο φόβος και το άγχος του εκπαιδευτικού. Γι' αυτό τον λόγο συγκροτούνται ομάδες αξιολόγησης που αποτελούνται όχι μόνο από επιθεωρητές αλλά και από εκπαιδευτικούς.

β. **Παρακολούθηση του εκπαιδευτικού συστήματος**. Κάθε εκπαιδευτικό σύστημα αναπτύσσει ορισμένους μηχανισμούς ελέγχου της κατάστασης και της εξέλιξης διάφορων θεμάτων της εκπαίδευσης. Τέτοιοι μηχανισμοί είναι η Εθνική Στατιστική Υπηρεσία, ο ΟΟΣΑ, οι διορισμοί εκπαιδευτικών, ο ΟΣΚ, το ΚΕΕ και το Survey.

γ. **Εντοπισμένες μελέτες αξιολόγησης**. Πρόκειται για αξιολογικές μελέτες που διεξάγονται σε περιφερειακό, εθνικό ή διεθνές επίπεδο και αξιολογούν συγκεκριμένες πτυχές ενός εκπαιδευτικού συστήματος. Οι συγκεκριμένες αυτές μελέτες αναφέρονται στους παράγοντες που επηρεάζουν την επίδοση των μαθητών, στα αναλυτικά προγράμματα και τα διδακτικά βιβλία, στο κοινωνικό και πολιτισμικό περιβάλλον των μαθητών, στις εκπαιδευτικές πρακτικές και γενικότερα στο σχολικό κλίμα. Οι μελέτες αυτές γίνονται από τα Διεθνές προγράμματα PISA, TIMMS και από Πανεπιστημιακούς Φορείς.

2.6.2 Εσωτερική αξιολόγηση

Η εσωτερική αξιολόγηση διεξάγεται από τους ίδιους τους παράγοντες της εκπαιδευτικής μονάδας.

Οι αξιολογητές της εσωτερικής αξιολόγησης είναι

- Διευθυντής των Σχολείων: Ο Διευθυντής είναι υπεύθυνος για την οργανωτική και διοικητική αποτελεσματικότητα του σχολείου. Υποβάλλει ετήσια Έκθεση για την αξιολόγηση των εκπαιδευτικών λειτουργιών. Κρατά Ημερολόγιο Σχολικής Ζωής. Επίσης, είναι υπεύθυνος για τον εξοπλισμό του σχολείου και την ποιότητα της διδασκαλίας και της μάθησης και στο τέλος κάθε σχολικού έτους υποβάλλει μια Έκθεση για την εκπαιδευτική λειτουργία του σχολείου.
- Επιτροπή Αυτοαξιολόγησης.: Αποτελείται από 5 μέλη από το Σύλλογο Διδασκόντων. Στο τέλος του σχολικού έτους, γράφουν μια αναφορά για την αυτοαξιολόγηση και τη λειτουργία του σχολείου

και την υποβάλλουν μέσω των Συμβούλων, στο Κ.Ε.Ε. (Καρατζιά-Σταυλιώτη Ε. 2006)

Η εσωτερική αξιολόγηση διακρίνεται σε ιεραρχική εσωτερική αξιολόγηση και σε συλλογική εσωτερική αξιολόγηση ή αυτό-αξιολόγηση.

α. **Ιεραρχική εσωτερική αξιολόγηση.** Πρόκειται για μια μορφή αξιολόγησης όπου οι ανώτεροι στη διοικητική-εκπαιδευτική ιεραρχία του σχολείου κρίνουν τους κατωτέρους στην ιεραρχία με αποτέλεσμα αυτού του είδους η αξιολόγηση να στοχεύει κυρίως στον έλεγχο της υπακοής στον νόμο, στηρίζεται σε ατομικές, υποκειμενικές κρίσεις και θεωρείται ότι είναι αντίθετη τόσο στην ανάπτυξη ως απαραίτητο για μία σχολική μονάδα του πνεύματος συλλογικότητας όσο και στην αλλαγή του σχολείου (Σολομών, 1999). Επίσης, θεωρείται ως συμπληρωματική της εξωτερικής αξιολόγησης (ιδίως της επιθεώρησης) και εστιάζεται κυρίως στα άτομα και τις πρακτικές τους.

β.Συλλογική εσωτερική αξιολόγηση ή αυτοαξιολόγηση. Πρόκειται για μια μορφή αξιολόγησης, ως βασικός στόχος είναι η αλλαγή και η βελτίωση της ποιότητας της εκπαίδευσης και στηρίζεται σε διαδικασίες που οργανώνονται και παρακολουθούνται από τους ίδιους τους παράγοντες του οργανισμού που αξιολογείται (συνήθως εκπαιδευτικούς, μαθητές, ακόμα και γονείς). Βασικό χαρακτηριστικό της είναι ότι οι εμπλεκόμενοι στην εκπαιδευτική διαδικασία λαμβάνουν ενεργά μέρος στον καθορισμό των κριτηρίων αξιολόγησης. Η συλλογική Αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου εντοπίζεται, κυρίως, σε αποκεντρωμένα εκπαιδευτικά συστήματα και προϋποθέτει τη συγκέντρωση ενός μμεγάλου μέρους της ευθύνης και της λήψης αποφάσεων για ένα ευρύ φάσμα ζητημάτων σε τοπικό επίπεδο. (McBeath, 2001).

Η εφαρμογή της εσωτερικής αξιολόγησης βασίστηκε στο «Πειραματικό Πρόγραμμα Εσωτερικής Αξιολόγησης και Προγραμματισμού του Εκπαιδευτικού Έργου στη Σχολική Μονάδα», που εφαρμόστηκε σε επιλεγμένο αριθμό σχολείων Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Αυτό το πρόγραμμα πραγματοποιήθηκε από το Τμήμα Αξιολόγησης του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, κατά τα έτη 1997-1999 με την εποπτεία του καθηγητή Ι. Σολομών. (Eurymdice,). Ως βάση του προγράμματος αυτού θεωρήθηκε το ότι η Αξιολόγηση αποτελεί μια βασική λειτουργία του εκπαιδευτικού συστήματος, η οποία έχει στόχο:

1. τη βελτίωση του παρεχόμενου εκπαιδευτικού έργου
2. την αναβάθμιση της σχολικής μονάδας
3. και την ανατροφοδότηση του εκπαιδευτικού, με απώτερο στόχο τη βελτίωση της ποιότητας της παρεχόμενης εκπαίδευσης.

Ένα άλλο πρόγραμμα που πραγματοποιήθηκε στην Ελλάδα, είναι το Πρόγραμμα: «Ηγεσία για τη μάθηση». Πρόκειται για διεθνές πρόγραμμα αυτο-αξιολόγησης σχολείου το οποίο συντονίζεται από το Πανεπιστήμιο του Cambridge με συντονιστή τον καθηγητή John MacBeath. Κάθε χώρα συμμετέχει μ' ένα ερευνητικό ίδρυμα και τρία σχολεία. Στο πρόγραμμα συμμετέχουν 5 χώρες. Τα 3 ελληνικά σχολεία που συμμετέχουν στο πρόγραμμα είναι το 2ο Γυμνάσιο Πετρούπολης, το 2ο Γυμνάσιο Αγίας Παρασκευής και το Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας Πατρών. Η ερευνητική

ομάδα αποτελείται από 7 ερευνητές. Το πρόγραμμα ξεκίνησε στο τέλος του 2002 και διαρκεί 3 χρόνια (Κ.Ε.Ε., 2005).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο: ΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΤΗΣ Μ. ΒΡΕΤΑΝΙΑΣ

3.1. Ιστορική αναδρομή

Από το μεσαίωνα στη Μεγάλη Βρετανία υπήρχαν μορφές εκπαιδευτικής μέριμνας, όπως ήταν τα διάφορα σχολεία που λειτουργούσαν από κληρικούς σε εκκλησίες και άλλα θρησκευτικά ιδρύματα (μητροπόλεις, μοναστήρια κ.λπ.) τα οποία πρόσφεραν την στοιχειώδη μόρφωση στους μαθητές. Την ίδια εποχή, εμφανίζονται οι επαγγελματικές συντεχνίες, που πρόσφεραν επαγγελματική κατάρτιση στους μαθητές, και τα Κλασσικά Λύκεια (grammar schools). Καθώς επίσης, εμφανίζονται τα κολέγια της Οξφόρδης (1163μ.Χ.) και του Κέιμπριτζ (1229μ.Χ.), τα οποία πρόσφεραν θεολογικά σεμινάρια για τα μέλη των χαμηλότερων στρωμάτων που προοριζόνταν να στελεχώσουν την εκκλησία και το κράτος στις καθημερινές του λειτουργίες.

Κατά τον 16^ο αιώνα, τα σχολεία αυτά μετατράπηκαν σταδιακά σε σχολές δημόσιας διοίκησης και φοιτούσαν οι γόνοι των ευγενών. Η φοίτηση δεν ήταν δωρεάν και εύκολη και οι μαθητές, που προέρχονταν από τα μεσαία κοινωνικά στρώματα, έπρεπε να γνωρίζουν γραφή και ανάγνωση, πριν την εισαγωγή τους. Οι παιδαγωγοί ήταν αυστηροί, η διδασκαλία διαρκούσε όλη την ημέρα και η πειθαρχία εξασφαλιζόταν με τη σωματική ποινή. Στα κορίτσια δεν επιτρεπόταν η μόρφωσή ήταν μόνο για γάμο και τεκνοποίηση.

Τον 17^ο αιώνα άρχισαν να εμφανίζονται χαρακτηριστικά, που παραμένουν μέχρι και σήμερα. Η εποπτεία και η ευθύνη των σχολείων πέρασε από τους θρησκευτικούς παράγοντες στην τοπική αυτοδιοίκηση.

Στα αστικά κέντρα ιδρύονται τα κλασσικά σχολεία (grammar schools), όπου λειτουργούν στο Ηνωμένο Βασίλειο ενώ για τους γόνους των ευγενών ιδρύονται τα ιδιωτικά σχολεία, στα οποία δεν είχαν δικαίωμα να φοιτούν τα κορίτσια, ούτε στα πανεπιστήμια. Επίσης, δημιουργούνται σχολεία κυριών (Dame Schools), υπό την ευθύνη των γυναικών, στα οποία κορίτσια άνω των επτά ετών, διδάσκονται γραφή και ανάγνωση και ορισμένες δεξιότητες, όπως υφαντική και πλεκτική.

Κατά τον 18ο αιώνα, εμφανίστηκε η δωρεάν φοίτηση στα σχολεία, τα οποία πρόσφεραν εκπαίδευση σε περίπου μισό εκατομμύριο μαθητές, η οποία στηριζόταν στα θρησκευτικά, στα παιδαγωγικά και σε ορισμένες επαγγελματικές δεξιότητες. Την περίοδο εκείνη, παρατηρείται σταδιακή μείωση των μαθητών, που φοιτούν στα κλασσικά λύκεια και ενοχοποιείται η παιδαγωγική των οικοτροφείων της αριστοκρατίας από τους διανοούμενους. Ο 18^{ος} αιώνας είναι η αρχή της μαζικής εκπαίδευσης, καθώς υπήρξε η πρόθεση να μορφωθούν τα παιδιά των χαμηλότερων κοινωνικών στρωμάτων (Πυργιωτάκης και συν., 2008).

Τον 19^ο αιώνα, η εκπαίδευση επηρεάζεται από την πολιτική κατάσταση της εποχής. Τα χαμηλά κοινωνικά στρώματα αποκτούν δικαίωμα ψήφου και στην εκπαίδευση. Την πρώτη δεκαετία του 19^ο αιώνα, δημιουργήθηκαν σχολεία στα περισσότερα αστικά κέντρα και σε πολλές αγροτικές περιοχές, που δίδασκαν τις ηθικές και θρησκευτικές αξίες και απαιτούσαν πολύ μικρή οικονομική στήριξη. Για τα παιδιά των άπορων οικογενειών δημιουργήθηκαν σχολεία, με τη βοήθεια των τοπικής κοινωνίας, όπου δίδασκαν στοιχειώδεις γνώσεις και δεξιότητες. Το 1833 θεσπίζεται η οικονομική συμμετοχή του κράτους στην λειτουργία σχολείων, τα οποία στηρίζονταν κατά το ήμισυ από τις τοπικές οργανώσεις και το υπόλοιπο μισό στην κρατική επιχορήγηση. Αυτό το μοντέλο, διατηρήθηκε μέχρι το 1988.

Κατά τον 20^ο αιώνα, με νόμο του 1902, καθιερώθηκε ένα εθνικό εκπαιδευτικό σύστημα με την ίδρυση των τοπικών γραφείων εκπαίδευσης (Local Education Authorities, LEAs) ως μέρος της τοπικής αυτοδιοίκησης, με στόχο την επίβλεψη των δημόσιων σχολείων. Τα τοπικά γραφεία εκπαίδευσης είχαν τη δικαιοδοσία της ίδρυσης και λειτουργίας διαφόρων φορέων εκπαίδευσης πέραν της πρωτοβάθμιας και σύντομα προχώρησαν στην ίδρυση δευτεροβάθμιων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, όπως επίσης και στη στήριξη του φορέα κατάρτισης των εργαζομένων (Worker's Educational Association).

Το 1979, το Συντηρητικό Κόμμα, της εποχής εκείνης, είχε προβεί σε αλλαγές του κρατικού εκπαιδευτικού συστήματος, με μια σειρά από νομοσχέδια, από το 1980 ως το 1988, που επανακαθόρισαν όλες τις εξουσίες και τις ευθύνες των τοπικών γραφείων εκπαίδευσης, του διευθυντή και του συλλόγου των διδασκόντων και των γονέων. Την συγκεκριμένη περίοδο οι δαπάνες για την παιδεία μειώθηκαν με αποτέλεσμα τα σχολικά βιβλία να αγοράζονται από τους μαθητές και να παρατηρούνται σημαντικές κτιριακές ελλείψεις. Όλο αυτό οδήγησε σε μεγάλο πλήγμα για τα σχολεία της Μ. Βρετανίας (Πυργιωτάκης και συν., 2008).

3.2 Δομή Εκπαιδευτικού Συστήματος

Σε όλη τη Βρετανία η γενική εκπαίδευση είναι υποχρεωτική και διαρκεί έντεκα χρόνια. Η εκπαίδευση αυτή ξεκινάει από την ηλικία των 5 ετών έως την ηλικία των 16 ετών όπου μπορούν οι μαθητές να φοιτήσουν είτε σε δημόσια, είτε σε ιδιωτικά σχολεία ή ακόμα και από το σπίτι (homeschooling) εφόσον οι γονείς λάβουν έγκριση. Στην Μ. Βρετανία, η γενική υποχρεωτική εκπαίδευση απευθύνεται σε όλα τα παιδιά, που είναι μόνιμοι κάτοικοι της χώρας, ανεξάρτητα από την εθνικότητά τους. Η φοίτηση στα δημόσια σχολεία είναι δωρεάν. Η χρηματοδότηση της υποχρεωτικής εκπαίδευσης γίνεται από την κυβέρνηση. Τα σχολικά ιδρύματα είναι όλα αυτόνομα και τα διοικητικά τους μέλη έχουν την ευθύνη και τη φροντίδα των εκπαιδευτικών τους θεμάτων (συμπεριλαμβανομένων της διδασκαλίας και του τρόπου αξιολόγησης. (www.gov.uk),

Αντίθετα, Τα ιδιωτικά σχολεία δεν λαμβάνουν κρατική επιχορήγηση αλλά χρηματοδοτούνται από διδάκτρα και έσοδα από επενδύσεις. Δεν υποχρεούνται να παρέχουν το Εθνικό Πρόγραμμα Σπουδών, αλλά πρέπει να καλύπτουν τις ανάγκες σε βάθος και εύρος της ηλικίας των μαθητών, καθώς και των επιδεξιότητων και ικανοτήτων τους και κάθε ειδική ανάγκη που μπορεί να έχουν (Χατζηευστρατίου, Μήτση, Τσιατούχας, 2005).

Το εκπαιδευτικό σύστημα της Μ. Βρετανίας διακρίνεται σε τέσσερα στάδια, τα οποία είναι:

- Πρώτο στάδιο: Για μαθητές ηλικίας 5-7 ετών
- Δεύτερο στάδιο: Για μαθητές ηλικίας 7-11 ετών
- Τρίτο στάδιο: Για μαθητές 11-14 ετών
- Τέταρτο στάδιο: Για μαθητές 14-16 ετών

Έκτος από αυτά τα τέσσερα βασικά στάδια του εκπαιδευτικού συστήματος της Μ. Βρετανίας υπάρχει και ένα πρό - υποχρεωτικό στάδιο που είναι η Προσχολική και νηπιακή εκπαίδευση (pre-compulsory), που απευθύνεται σε μαθητές έως 5 ετών και αποτελεί το «Θεμελιώδες Στάδιο» (foundation stage) σύμφωνα με τον εκπαιδευτικό νόμο του 2002

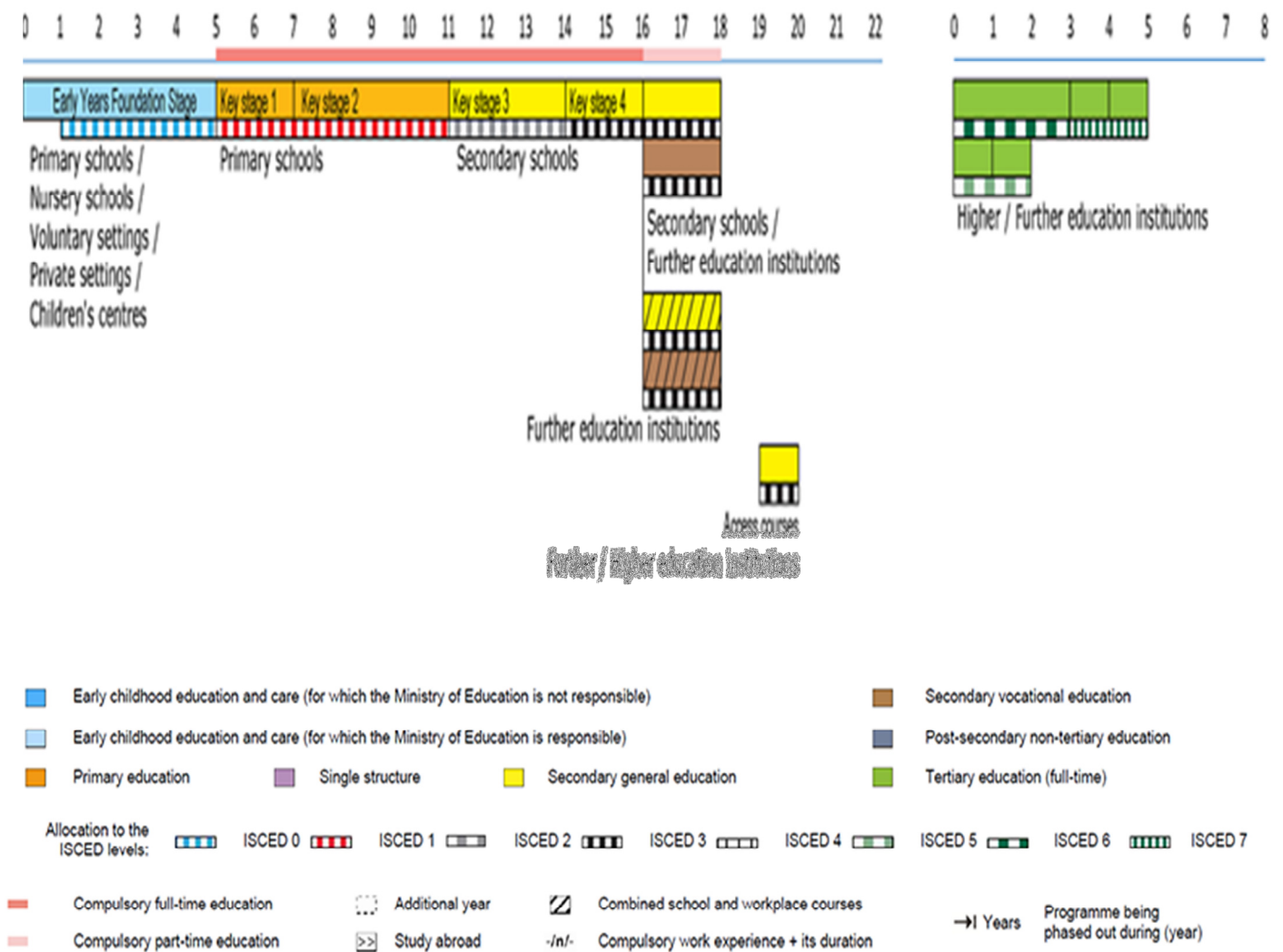
Η εκπαίδευση αυτή διακρίνεται στην προσχολική αγωγή, που παρέχεται από τους παιδικούς σταθμούς, οι οποίοι δέχονται παιδιά ηλικίας μέχρι 5 ετών και, στην νηπιακή εκπαίδευση, που παρέχεται από τα νηπιαγωγεία και φοιτούν παιδιά από 3 έως 5 ετών

Οι παιδικοί σταθμοί της Μ. Βρετανίας μπορεί να είναι δημόσιοι και ιδιωτικοί. Οι δημόσιοι παιδικοί σταθμοί υπάγονται στις κοινωνικές υπηρεσίες της Τοπικής Αυτοδιοίκησης με την ευθύνη του Υπουργείου Παιδιών, Σχολείων και Οικογενειών (Department of Children, Schools and Families) και δέχονται παιδιά, που χρειάζονται ιδιαίτερη βοήθεια ή ανήκουν σε οικογένειες «υψηλού κινδύνου». Οι ιδιωτικοί παιδικοί σταθμοί είναι περισσότεροι σε αριθμό από τους δημόσιους και δέχονται παιδιά, των οποίων εργάζονται και οι δύο γονείς (www.Eurydice.ec.europa.eu).

Στην Μ. Βρετανία από το Σεπτέμβριο του 2010, όλα τα παιδιά ηλικίας 3 και 4 ετών δικαιούνται 15 ώρες δωρεάν εκπαίδευσης για 38 εβδομάδες ανά

έτος. Η προσχολική εκπαίδευση πραγματοποιείται σε κρατικούς παιδικούς σταθμούς και νηπιαγωγεία εντός των δημοτικών σχολείων. (www.gov.uk)

Η δομή του εκπαιδευτικού συστήματος της Μεγάλης Βρετανίας 2015/16

3.2.1 Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση

Η Υποχρεωτική εκπαίδευση αρχίζει στο δημοτικό Σχολείο (primary school) (ή σε σχολείο ειδικών αναγκών). Η φοίτηση ξεκινάει στην ηλικία των 5 ετών όπου η εκπαίδευση αυτή διαρκεί τα δύο πρώτα στάδια δηλαδή μέχρι την ηλικία των 11. Το σχολικό έτος ξεκινά από την 1^η Σεπτεμβρίου έως τις 31^η Αυγούστου και τα σχολεία ανοίγουν στις 9πμ και κλείνουν στις 3-5μμ. (Χατζηευστρατίου και συν, 2005).

Το δημοτικό Σχολείο της Μ. Βρετανίας παρέχει ένα πολύπλευρο πρόγραμμα μαθημάτων, που είναι κατάλληλο για την παιδική ηλικία διότι αυξάνει τις ικανότητες των παιδιών καθώς επίσης για κάποια ειδική ανάγκη που μπορεί να έχει ένα παιδί. Με αυτόν το τρόπο προάγει την πνευματική, ηθική, ψυχική και σωματική ανάπτυξη των μαθητών στο σχολείο και προετοιμάζει τους μαθητές για τις προοπτικές, ευθύνες και εμπειρίες για τη συνέχεια της ζωής.

Κατά τα πρώτα χρόνια της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης δε διδάσκονται ειδικευμένα αντικείμενα ενώ έδιναν μεγαλύτερη βάση στην ικανότητα γραφής - ανάγνωσης και μαθηματικών. Τώρα το Εθνικό Πρόγραμμα Σπουδών της Μεγάλης Βρετανίας περιέχει τα εξής υποχρεωτικά μαθήματα στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση: Αγγλικά, μαθηματικά, τεχνολογία επιστήμης, σχέδιο και τεχνολογία, πληροφορική και επικοινωνίες (ICT), ιστορία, γεωγραφία, τέχνη και σχέδιο, μουσική και φυσική αγωγή.

Έτσι, το πλήρες πρόγραμμα σπουδών δεν διαμορφώνεται μόνο με βάση το υποχρεωτικό εθνικό πρόγραμμα, αλλά τα σχολεία έχουν την δυνατότητα να προσαρμόζουν το πρόγραμμα στις ανάγκες και καταστάσεις τους. Ο χρόνος που διδάσκεται κάθε γνωστικό αντικείμενο δεν είναι καθορισμένος και οι εκπαιδευτικοί είναι εκείνοι που θα καθορίσουν τον τρόπο και τα μέσα, που θα χρησιμοποιήσουν στη διδασκαλία τους όπως οπτικοακουστικά μέσα και τεχνολογία. (www.gov.uk,)

Επιπλέον υπάρχουν και τα Σχολεία ειδικών αναγκών (Special needs schools) απευθύνονται σε παιδιά που μειονεκτούν διανοητικά ή σωματικά και δεν μπορούν να παρακολουθήσουν τα μαθήματα στο σχολείο. Στόχος των σχολείων αυτών, είναι να προετοιμάσουν τα παιδιά με ειδικές ανάγκες για την αγορά εργασίας. Ωστόσο, το πρόγραμμα σπουδών είναι όμοιο με τα άλλα σχολεία, αλλά προσαρμοσμένο στις ανάγκες τους. (Χατζηευστρατίου και συν, 2005).

Οι κύριοι στόχοι της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης είναι η επίτευξη στοιχειωδών γνώσεων μεταξύ όλων των μαθητών. Τα παιδιά στην Μ. Βρετανία, υποχρεωτικά, αξιολογούνται μέσω των αξιολογήσεων των εκπαιδευτικών τους στο τέλος του πρώτου σταδίου της εκπαίδευσης που είναι από 5 έως 7 ετών και στο δεύτερο στάδιο που είναι από 7 έως 11 ετών.

Πιο συγκεκριμένα η Αξιολόγηση των μαθητών της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης γινόταν μέχρι και το σχολικό έτος 2002-2003. Οι μαθητές

στην Μ. Βρετανία, εξεταζόταν στη γλώσσα, στα μαθηματικά και στις προσωπικές και κοινωνικές δεξιότητες μέσα στις πρώτες 7 εβδομάδες εισαγωγής τους στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση. Μέσω αυτής της αξιολόγησης οι εκπαιδευτικοί μπορούσαν να σχεδιάσουν το πρόγραμμα σπουδών, προσαρμοσμένο στις ανάγκες των μαθητών τους.

Η πρόοδος των μαθητών αξιολογείται συχνά από τους εκπαιδευτικούς και τα σχολεία. Επίσης, τα κριτήρια αξιολόγησης για το Εθνικό Πρόγραμμα Σπουδών ακολουθούν τα εθνικά πρότυπα αξιολόγησης των μαθητών για τα βασικά μαθήματα όπως είναι αυτά της γλώσσας, των μαθηματικών και των γενικών επιστημών. Η αξιολόγηση πραγματοποιείται από τον εκπαιδευτικό και με βάση τα κριτήρια, που έχουν τεθεί εθνικά και σύμφωνα τις εξετάσεις και την εργασία σε εθνικό επίπεδο.

Οι μορφές αξιολόγησης στην Πρωτοβάθμια εκπαίδευση είναι:

- 1) Βασικό Στάδιο 1 (5-7έτη): οι μαθητές αναλαμβάνουν σχολικές εργασίες και γραπτά διαγωνίσματα σε γλώσσα και μαθηματικά
- 2) Βασικό Στάδιο 2 (7-11έτη): οι μαθητές δίνουν γραπτές εξετάσεις στη γλώσσα, τα μαθηματικά και τις επιστήμες.(Χατζηευστρατίου και συν, 2005).

3.2.2 Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση

Η δευτεροβάθμια εκπαίδευση αποτελείται από το τρίτο στάδιο για τις ηλικίες 11 έως 14 και το τέταρτο στάδιο για τις ηλικίες 14 έως 16. Η έναρξη και λήξη του σχολικού έτους στην Δευτεροβάθμια εκπαίδευση, είναι όμοια με την πρωτοβάθμια καθώς επίσης και όλα τα μαθήματα είναι υποχρεωτικά εκτός αυτά που σχετίζονται με την θρησκεία και την σεξουαλική διαπαιδαγώγηση από τα οποία μπορεί να εξαιρεθεί ο μαθητής με την συγκατάθεση του κηδεμόνα.

Στη Μ. Βρετανία, η δημόσια δευτεροβάθμια εκπαίδευση σε μια περιοχή μπορεί να αποτελείται από ένα συνδυασμό διαφορετικών τύπων σχολείου, με βάση την πολιτική που ακολουθεί η κάθε τοπική αρχή. Έτσι σχηματίστηκαν οι λεγόμενες Ακαδημίες που έχουν ως σκοπό τη βελτίωση των προτύπων της εκπαίδευσης. Συγκεκριμένα, αυτό γίνεται καθώς έχουν ελευθερία από τον έλεγχο των τοπικών αρχών, έχουν τη δυνατότητα να θέσουν τους δικούς τους όρους αμοιβής και για το προσωπικό, έχουν ελευθερία γύρω από την παράδοση του προγράμματος σπουδών και τη δυνατότητα να αλλάζουν τις ώρες των σχολικών ημερών. Το πρόγραμμα των Ακαδημιών εισήχθη για πρώτη φορά το Μάρτιο του 2000, με στόχο την αντικατάσταση των σχολείων με χαμηλές επιδόσεις. Οι Ακαδημίες ιδρύθηκαν και στηρίζονται από εξωτερικούς χορηγούς, για να επιτευχθεί μια βελτίωση της απόδοσης των εκπαιδευτικών διαδικασιών και επεκτάθηκαν μέσω της νομοθεσίας Academies Act 2010. Αυτή επιτρέπει σε όλα τα πρωτοβάθμια, δευτεροβάθμια και ειδικά σχολεία να ζητήσουν να γίνουν μια ακαδημία (www.gov.uk).

Επιπλέον οι μαθητές πριν την ολοκλήρωση του σταδίου της Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης πρέπει να έχουν παρακολουθήσει το πρόγραμμα του επαγγελματικού προσανατολισμού. Επίσης στο τελικό στάδιο της Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης για μαθητές ηλικίας από 14 έως 16 ετών υπάρχουν προγράμματα που συνδυάζουν την σχολική εκπαίδευση με

την επαγγελματική εμπειρία ώστε να προσαρμοστούν σε περιβάλλον εργασίας εκτός σχολείου.

Στην Δευτεροβάθμια εκπαίδευση τα σχολεία μπορούν να προσαρμόσουν το εκπαιδευτικό πρόγραμμα ανάλογα με τις ανάγκες τους δίνοντας ελευθερία στους μαθητές για περισσότερες επιλογές. Ιδιαίτερα τα σχολεία που εξειδικεύονται σε διαφορετικά εκπαιδευτικά πεδία οι μαθητές μπορούν να επικεντρωθούν στην γλώσσα ή στις τέχνες ή στις τεχνολογικές και ανθρωπιστικές επιστήμες.

Οι εκπαιδευτικοί είναι εκείνοι που ορίζουν τον τρόπο και τα μέσα διδασκαλίας και υποχρεούνται να δίνουν ίσες ευκαιρίες σε όλους τους μαθητές.

Η φοίτηση κατ' οίκον από μαθητές διαφόρων ηλικιών ορίζεται από την κυβέρνηση. (Χατζηευστρατίου και συν, 2005).

Τέλος, η αξιολόγηση της προόδου των μαθητών της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης γίνεται από τα σχολεία και τους εκπαιδευτικούς. Στο τέλος του τρίτου σταδίου (11-14 ετών), σύμφωνα με το Εθνικό Πρόγραμμα Σπουδών, κάθε μαθητής αξιολογείται με βάση τα εθνικά πρότυπα. Οι απαιτήσεις περιέχουν την αξιολόγηση από τους καθηγητές, σε όλα τα μαθήματα και σύμφωνα με τα εθνικά κριτήρια και το πρόγραμμα σπουδών (προφορική, γραπτή και πρακτική εργασία, κατ' οίκον εργασία και σχολικά τεστ) και με διαγωνίσματα σε γλώσσα, μαθηματικά και επιστήμες σε εθνικό επίπεδο.

Η κλίμακα των αποτελεσμάτων αξιολόγησης από τους καθηγητές και τα διαγωνίσματα κυμαίνεται από 1 έως 8, με τα επίπεδα 5 ή 6 να είναι θετικό αποτέλεσμα.

Αντίθετα στο τέταρτο στάδιο (14-16 ετών), η αξιολόγηση των μαθητών πραγματοποιείται από το General Certificate of Secondary Education (GCSE). Τα GCSE λαμβάνονται σε μία σειρά από χωριστά θέματα, και το πτυχίο εκδίδεται αναγράφοντας τους βαθμούς, που έλαβε ο μαθητής σε κάθε θέμα. Στους υποψήφιους απονέμονται ένας από οχτώ βαθμούς (A-G, όπου A-C θεωρείται καλό GCSE), με βάση τα εθνικά κριτήρια. Πρέπει να φτάσουν το κατώτερο επίπεδο G, για μπορεί μια ενότητα να συμπεριληφθεί στο πτυχίο. Οι θεματικές ενότητες που καλύπτουν αφορούν την Εφαρμοσμένη επιστήμη, Εφαρμοσμένη τέχνη και σχέδιο, Εφαρμοσμένη εργασία (Business), Εφαρμοσμένη ICT, Γενική παιδεία, Επιστημονικές έννοιες, Πληροφορική, Κατασκευές, Μηχανική, Υγεία και κοινωνική περίθαλψη, Ελεύθερος χρόνος και τουρισμός. Τα γενικά επαγγελματικά προσόντα που αποκτά ο μαθητής στο στάδιο της μετα- υποχρεωτικής εκπαίδευσης και της συμμετοχής σε προγράμματα εργασίας, πιστοποιούνται από το National Qualification framework – NFG.

Τα επαγγελματικά GCSE απευθύνονται σε νέους ηλικίας 16 ετών, αλλά έχουν την δυνατότητα να τα παρακολουθήσουν όλες οι ηλικίες. Αυτά τα GCSE προσφέρουν μια εισαγωγή στον επαγγελματικό χώρο και επιτρέπουν την πρόοδο στην πρόσθετη εκπαίδευση (Further Education), κατάρτιση ή απασχόληση. Απαρτίζονται από τρεις ενότητες για κάθε θέμα, κοινές, υποχρεωτικές και ίσης αξίας. Τα επαγγελματικά GCSE είναι ισοδύναμα με δύο ακαδημαϊκά επαγγελματικά GCSE. (Χατζηευστρατίου και συν, 2005).

3.2.3 Μετα-υποχρεωτική Εκπαίδευση

Στη Μ. Βρετανία, η μετα-υποχρεωτική εκπαίδευση πραγματοποιείται σε δημόσια (state – funded schools) και ιδιωτικά (independent) σχολεία και απευθύνεται σε νέους ηλικίας άνω των 16 ετών, που επιθυμούν να συνεχίσουν σε ακαδημαϊκές σπουδές ή να αποκτήσουν επαγγελματική κατάρτιση.

Στην μετα-υποχρεωτική εκπαίδευση, η ύλη των μαθημάτων δεν ορίζεται σε εθνικό επίπεδο. Κάθε σχολείο θέτει τους δικούς όρους εισαγωγής των μαθητών. Το επίπεδο αυτό εκπαίδευσης, παρέχεται μέσω προγραμμάτων πλήρους ή μερικής παρακολούθησης από τα Sixth Form Colleges, τα Further Education Colleges και τα Tertiary Colleges.

Τα Sixth Form Colleges προσφέρουν προγράμματα στους αποφοίτους της Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και τους προετοιμάζουν για την εισαγωγή τους στα Πανεπιστήμια. Επίσης, μπορούν οι μαθητές, ύστερα από την ολοκλήρωση σπουδών στα Sixth Form Colleges, να εισαχθούν στα Further Education Colleges.

Στα Further Education Colleges μπορούν να φοιτήσουν απόφοιτοι της Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και της Ανώτερης Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Στα εκπαιδευτικά αυτά ιδρύματα προσφέρεται εκπαίδευση με ακαδημαϊκό χαρακτήρα και ο μαθητής έχει την δυνατότητα να ακολουθήσει την Τριτοβάθμια εκπαίδευση, και σε εκπαίδευση με επαγγελματικό χαρακτήρα και ο μαθητής αποκτά επαγγελματικές δεξιότητες, με στόχο να έχει πρόσβαση στην αγορά εργασίας.

Στα Tertiary Colleges περιλαμβάνονται εκπαιδευτικά προγράμματα των Sixth Form Colleges και των Further Education Colleges σε συνδυασμό, τα οποία προσφέρουν ακαδημαϊκές και επαγγελματικές σπουδές στους απόφοιτους Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Δίνεται η δυνατότητα στους σπουδαστές να παρακολουθήσουν επαγγελματικά προγράμματα, στα οποία υπάρχει συνεργασία μεταξύ του εκπαιδευτικού ιδρύματος και του επαγγελματικού κόσμου. Επιπλέον, οι μαθητές προετοιμάζονται για την εισαγωγή τους στα πανεπιστήμια, ενώ ορισμένα Tertiary Colleges παρέχουν πτυχιακά και μεταπτυχιακά προγράμματα ειδίκευσης. Τα πιστοποιητικά αποφοίτησης της μετα-υποχρεωτικής εκπαίδευσης περιλαμβάνουν:

- General Certificate of Education Advanced level (GCE A-level): Απονέμεται σε άτομα ηλικίας άνω των 18 ετών, ύστερα από εξετάσεις και απαιτείται για την εισαγωγή των νέων στα πανεπιστήμια.
- General Certificate of Education Advanced Subsidiary qualifications (GCE AS qualifications): Είναι ένα πιστοποιητικό προχωρημένου επιπέδου σπουδών και εισήχθη το ακαδημαϊκό έτος 2000-2001 ως ενδιάμεσο του GCE A-level και του G.C.S.E.
- Vocation Certificate of Education (VCEs or Vocational A-levels): Πρόκειται για επαγγελματικό πιστοποιητικό εκπαίδευσης.
- International Baccalagreate: Είναι ένα διεθνές πιστοποιητικό και απονέμεται σε άτομα ηλικίας άνω των 18 ετών. Αποτελεί προαπαιτούμενο μέσο εισαγωγής των νέων σε πανεπιστήμια άλλων χωρών. (Eurydice 2010)

3.2.4 Τριτοβάθμια Εκπαίδευση

Τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (AEI) στην Μ. Βρετανία είναι ανεξάρτητοι, αυτοδιοικούμενοι οργανισμοί που διαθέτουν βάσει Βασιλικού Διατάγματος ή νομοθετικής πράξης του Κοινοβουλίου το δικαίωμα να αναπτύσσουν τα δικά τους προγράμματα σπουδών και να απονέμουν τους δικούς τους τίτλους σπουδών. Αποτελούνται από δύο κύκλους σπουδών. Ο πρώτος κύκλος σπουδών διαρκεί κατά κανόνα τρία ή τέσσερα έτη για τους φοιτητές πλήρους φοίτησης. Ορισμένα προγράμματα σπουδών επαγγελματικής κατεύθυνσης, παραδείγματος χάριν οι σπουδές ιατρικής και οδοντιατρικής, είναι μεγαλύτερης διάρκειας.

Ο πρώτος κύκλος περιλαμβάνει επίσης ένα ευρύ φάσμα προσόντων διαφόρων επιπέδων, όπως τα Foundation Degrees και τα διπλώματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Οι κάτοχοι αυτών των τίτλων σπουδών μπορούν να ενταχθούν απευθείας στην αγορά εργασίας ή να συνεχίσουν τις ανώτατες σπουδές τους στο δεύτερο ή το τρίτο έτος ενός προγράμματος σπουδών Bachelor.

Ο δεύτερος κύκλος περιλαμβάνει εκτός από τα διπλώματα Master (η διάρκεια των οποίων είναι ενός ή δύο ετών και περιλαμβάνουν θεωρητικά μαθήματα και προγράμματα έρευνας) και διάφορα προγράμματα σύντομης διάρκειας που καταλήγουν στην απονομή του τίτλου Master ή κατώτερου επιπέδου.

Για την εισαγωγή σε διδακτορικά προγράμματα απαιτείται συνήθως δίπλωμα Master, αλλά σε ορισμένες περιπτώσεις και κάτοχοι πτυχίου Bachelor Honours με υψηλή βαθμολογία στις σχετικές σπουδές μπορούν να ξεκινήσουν διδακτορικό με την έγκριση του επόπτη καθηγητή. Υπάρχει μεγάλη πολυμορφία προγραμμάτων διδακτορικών σπουδών που περιλαμβάνουν προγράμματα τα οποία παρέχουν στους φοιτητές εφόδια για την αγορά εργασίας και προγράμματα που τους προετοιμάζουν για ακαδημαϊκή σταδιοδρομία. Τα τελευταία προγράμματα μπορεί να περιλαμβάνουν ειδική εκπαίδευση για διδασκαλία στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Δεν υπάρχουν γενικές απαιτήσεις για τη θεωρητική κατάρτιση στην έρευνα, αλλά τα συμβούλια έρευνας (που χρηματοδοτούν τις μεταπτυχιακές σπουδές) μπορούν να απαιτήσουν ετήσια εκπαίδευση σε μεθόδους έρευνας (MRes) πριν την έναρξη των διδακτορικών σπουδών. Για την απόκτηση διδακτορικού τίτλου απαιτούνται συνήθως τρία έως τέσσερα έτη πλήρους φοίτησης, αν και πολλοί υποψήφιοι διδάκτορες είναι μερικής φοίτησης. Η επίσημη διάρκεια σπουδών καθορίζεται στον κανονισμό του ιδρύματος, αλλά για τους φοιτητές που λαμβάνουν οικονομική ενίσχυση από ένα συμβούλιο έρευνας η ανώτατη περίοδος χορήγησης αυτής της ενίσχυσης είναι τέσσερα έτη. Όλοι οι υποψήφιοι διδάκτορες έχουν την ιδιότητα του φοιτητή (Eurydice, 2007).

Μέχρι τις αρχές της δεκαετίας του 1990, υπήρχαν πάνω από 30 πολυτεχνικές σχολές στη Μ. Βρετανία. Οι πολυτεχνικές σχολές είναι όπως και τα πανεπιστήμια που παρείχαν πτυχίο, μάστερ και διδακτορικά προγράμματα, αλλά η πλειοψηφία των προγραμμάτων τους ήταν βασισμένη στην επαγγελματική πρακτική και την εφαρμογή. Το 1992, δόθηκε στα πολυτεχνεία το δικαίωμα να γίνουν πανεπιστήμια. Τα Πανεπιστήμια αποκτούν την εξουσία τους μέσα από το βασιλικό

διάταγμα ή με νόμο του Κοινοβουλίου. Επιπλέον τα ιδιωτικά εκπαιδευτικά ιδρύματα δεν αναγνωρίζονται από την κυβέρνηση, εφόσον το επιθυμούν έχουν το δικαίωμα να επικυρώσουν ή να πιστοποιήσουν τα προγράμματά τους μέσα από αναγνωρισμένα πανεπιστήμια ή οργανισμούς διαπίστευσης.

Τέλος, στο Ηνωμένο Βασίλειο, η φοίτηση σε προπτυχιακό επίπεδο οδηγεί στην απόκτηση του πτυχίου, που ονομάζεται Bachelor και διακρίνεται σε Bachelor of Arts (BA) και Bachelor of Sciences (BSc). Οι σπουδές διαρκούν γενικά τρία έτη, αλλά σε κάποιους τομείς μπορεί να έχουν μεγαλύτερη διάρκεια. Τα μεταπτυχιακά διπλώματα (Higher degrees) λαμβάνονται ύστερα από την παρακολούθηση μεταπτυχιακών μαθημάτων ή από προσωπική έρευνα του σπουδαστή ή με τον συνδυασμό και των δύο. Οι μεταπτυχιακές σπουδές έχουν δύο επίπεδα:

1. Master's Degrees: είναι απαραίτητο το ένα έτος πλήρων σπουδών (συνήθως δύο έτη)
2. Διδακτορικά διπλώματα: απονέμονται μετά από την υποβολή διατριβής . (Eurydice 2010)

3.3 Δια βίου Εκπαίδευση

Στις περισσότερες Ευρωπαϊκές χώρες, σχεδιάζονται πολιτικές παροχής εκπαιδευτικών προγραμμάτων σε άτομα καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής τους. Έτσι και η Μ. Βρετανία, εφαρμόζει προγράμματα εκπαίδευσης με σκοπό την απόκτηση, αναβάθμιση και επικαιροποίηση δεξιοτήτων και γνώσεων, για να έχουν την δυνατότητα οι ενήλικες να ενταχθούν στην αγορά εργασίας. Συγκεκριμένα:

- Κέντρα Εκπαίδευσης Ενηλίκων (Adult Education Institutes or Community Colleges): Παρέχουν φοίτηση πλήρους ή μερικής παρακολούθησης. Στην Βόρεια Ιρλανδία δεν υπάρχουν αντίστοιχα κέντρα.
- Πραγματοποιούνται προγράμματα εκπαίδευσης ενηλίκων, τα οποία είναι το New Deal, το Work-based learning και το Moderns Skills Diploma for Adults. που απευθύνονται σε άτομα, που δεν έχουν πρόσβαση στην αγορά εργασίας. Πρόκειται για μακροχρόνια ανέργους άνω των 25 ετών, άτομα ηλικίας άνω των 50 ετών, που είναι λίγο πριν τη σύνταξη, άτομα από μονογονεϊκές οικογένειες, AMEA κ.α.
- Δίνεται η δυνατότητα στους ενήλικες του Ηνωμένου Βασιλείου να έχουν πρόσβαση σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης (Εθνικό Κέντρο Επαγγελματικού Προσανατολισμού, 2013).

3.4 Διοίκηση και εκπαιδευτικοί

Την ευθύνη για την εκπαίδευση στην Αγγλία την έχει το Υπουργείο Παιδείας, το οποίο ουσιαστικά αποτελείται από δύο υπουργεία από το

2007: το Υπουργείο Παιδείας και το Υπουργείο Επιχειρήσεων, Καινοτομίας και Δεξιοτήτων. Η Νομοθεσία για την εκπαίδευση εφαρμόζεται μέσα από διάφορες Εκπαιδευτικές πράξεις.

Οι εκπαιδευτικοί που διδάσκουν στα δημόσια σχολεία είναι υποχρεωμένοι να έχουν την πιστοποίηση Qualified Teachers Status (QTS), που αποκτούν ύστερα από την συμμετοχή τους σε ένα βασικό εκπαιδευτικό πρόγραμμα, το οποίο πιστοποιείται από την Teacher Training Agency.

Υπάρχουν πολλά προγράμματα κατάρτισης, τα οποία οδηγούν στο QTS. Το νέο πρόγραμμα περιέχει τέσσερα χρόνια full-time εκπαίδευση, το οποίο οδηγεί σε ένα εκπαιδευτικό πτυχίο, συνήθως Bachelor of Education (Bed). Η εκπαίδευση αυτή γίνεται σε Πανεπιστήμια ή άλλα εκπαιδευτικά ιδρύματα ανώτερης εκπαίδευσης. Απαρτίζεται από το πρόγραμμα σπουδών, τα παραγωγικά και εκπαιδευτικά μαθήματα, τη μελέτη ενός ή περισσότερων εκπαιδευτικών θεμάτων και την πρακτική εκπαίδευση σε σχολείο διάρκειας 32 εβδομάδων.

Στην Πρωτοβάθμια εκπαίδευση, οι εκπαιδευτικοί διδάσκουν όλα τα μαθήματα και μόνο σε ελάχιστα σχολεία υπάρχουν εκπαιδευτικοί εξειδικευμένοι σε συγκεκριμένους τομείς όπως αυτός της μουσικής εκπαίδευσης. Ενώ στην Δευτεροβάθμια όλοι οι καθηγητές είναι εξειδικευμένοι στον τομέα τους. Οι εργοδότες των εκπαιδευτικών της Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης είναι οι LEA ή τα σχολεία. Το ίδιο ισχύει και για τα τα εθελοντικά σχολεία και τα ιδρύματα, στα οποία η διοίκηση αποφασίζει για τις προσλήψεις (Χατζηευστρατίου και συν, 2005).

3.5.Μορφές αξιολόγησης

Αρχικά σύμφωνα με τον Δημητρόπουλο 1981:26 ως εκπαιδευτική αξιολόγηση ορίζεται η συστηματική και οργανωμένη διαδικασία κατά την οποία διεργασίες, συστήματα, άτομα, πλαίσια ή αποτελέσματα ενός εκπαιδευτικού μηχανισμού εκτιμώνται με βάση προκαθορισμένα κριτήρια και προκαθορισμένους σκοπούς.

Η εκπαιδευτική αξιολόγηση διακρίνεται σε δύο μορφές ανάλογα με τον φορέα που εκτελεί την αξιολόγηση, οι μορφές αυτές είναι η εξωτερική αξιολόγηση και η εσωτερική αξιολόγηση.

3.5.1 Εξωτερική αξιολόγηση

Εξωτερική αξιολόγηση είναι η αξιολόγηση η οποία πραγματοποιείται από φορείς που βρίσκονται έκτος σχολικής μονάδας και ανήκουν σε ανώτερες βαθμίδες διοίκησης.Οι φορείς αυτοί είναι οι τοπικές εκπαιδευτικές αρχές (LEAs) και το **OFSTED** (Office for Standards in Education)

Από το 2000 θεσπίστηκαν οι κανονισμοί Education 2000 (School Government and Terms of Reference) και Education 2001 (School Teacher Appraisal) που αφορούν την αξιολόγηση των εκπαιδευτικών, στους όρους πρόσληψης τους και στις συμβάσεις που υπογράφουν. Κάθε σχολείο είναι υποχρεωμένο να συντάξει μια γραπτή έκθεση στην οποία θα διατυπώνει την πολιτική του στα θέματα της αξιολόγησης. Το

έγγραφο αυτό , Πολιτική Διαχείρισης της Σχολικής Απόδοσης (school's performance management policy) πρέπει να περιέχει:

1. Την καταγραφή των στόχων που πρέπει να επιτύχει ο κάθε εκπαιδευτικός που θα είναι συμφωνημένοι και θα παρακολουθούνται κατά την διάρκεια της σχολικής χρονιάς.
2. Την καταγραφή του ετήσιου χρονοδιαγράμματος και του γενικού ετήσιου προγραμματισμού.
3. Πρότυπα έγγραφα και έντυπα .

Η εφαρμοζόμενη πολιτική προβλέπεται να παρέχει στον κάθε εκπαιδευτικό τακτική δυνατότητα ανοικτής συζήτησης με τον προϊστάμενο του, σχετικά με την εργασία και την επαγγελματική του εξέλιξη. Θα πρέπει επίσης να ενθαρρύνει τους εκπαιδευτικούς να μοιράζονται τις «βέλτιστες πρακτικές» σε όλο το εύρος δραστηριοτήτων του σχολείου και να αναπτύσσουν τις επαγγελματικές τους ικανότητες και σταδιοδρομία. Σε όλη τη διαδικασία αυτή, ίσες ευκαιρίες θα πρέπει να διασφαλίζονται σε όλους. (Eurydice 2010)

Ο κύκλος διαχείρισης της απόδοσης, θα πρέπει να περιλαμβάνει τρία διακριτά στάδια:

1) Σχεδιασμός: Σε συνεργασία με τον κάθε εκπαιδευτικό καταγράφονται οι στόχοι, ο τρόπος με τον οποίο θα επιτευχθούν και οι προτεραιότητες που πρέπει να μπου για να γίνει αυτό.

2) Παρακολούθηση: Η εξέλιξη κάθε εκπαιδευτικού εξετάζεται σε όλη τη διάρκεια του κύκλου ώστε να μπορούν να λαμβάνονται υποστηρικτικές και διορθωτικές δράσεις. Διάφορες μέθοδοι αξιοποιούνται μεταξύ των οποίων και η παρακολούθηση της διδασκαλίας στην τάξη, η οποία είναι υποχρεωτική τουλάχιστον μια φορά για όλους τους εκπαιδευτικούς εκτός του Διευθυντή.

3) Ανασκόπηση Επίδοσης: Γίνεται η αξιολόγηση της επίτευξης των στόχων και αναλύονται οι βελτιώσεις που μπορούν να γίνουν μέσω της καταγραφής των μειονεκτικών σημείων.

Ένας οδηγός για τη διαχείριση της απόδοσης με σκοπό να βοηθήσει τις σχολικές αρχές, τους διευθυντές και τους εκπαιδευτικούς εκδόθηκε το 2000 (Department for Education and Employment), ενώ το 2003 ένας αντίστοιχος οδηγός (Department for Education and Skills 2003), απευθυνόμενος κυρίως στους διευθυντές και τις αρχές των σχολικών μονάδων στη γενικότερη διαχείριση απόδοσης των εκπαιδευτικών και γενικότερα των σχολείων.

Επιπλέον, το 2005 ξεκίνησε μια διαδικασία ελέγχου για τη διαχείριση της απόδοσης και βρίσκεται ακόμα σε εξέλιξη (Light Touch Validation), με στόχο να διαπιστωθεί το κατά πόσο οι προβλεπόμενες διαδικασίες εφαρμόζονται στη πράξη από το σύνολο των σχολείων.

Μία έκθεση απολογισμού που περιλαμβάνει τα αποτελέσματα της κάθε συνάντησης καθώς και τις ανάγκες επιμόρφωσης και ανάπτυξης, ετοιμάζεται εντός δέκα ημερών από τη διεξαγωγή της συνέντευξης. Σχετικές πληροφορίες και στοιχεία από τέτοιου είδους εκθέσεις μπορεί να ληφθούν υπόψη από τους υπευθύνους για θέματα προαγωγών, καθορισμού αμοιβών και απολαβών, λήψης πειθαρχικών μέτρων ή και παύσης των εκπαιδευτικών. Η τάση που ενισχύεται με το πέρασμα του

χρόνου είναι πάντως να συνδέονται οι αμοιβές με την απόδοση (Estimate Consylting, 2007).

- **οι τοπικές εκπαιδευτικές αρχές (Local Education Authorities, LEA)**

Η Μεγάλη Βρετανία είναι χωρισμένη σε 116 LEAs, οι οποίες διοικούνται από εκλεγμένα πρόσωπα. Κάθε τοπική εκπαιδευτική αρχή (LEA) έχει μια εκπαιδευτική επιτροπή, η οποία προσδιορίζει και ελέγχει την εκτέλεση αρμοδιοτήτων και ευθυνών. Γενικά, η εξουσία των LEAs περιλαμβάνει τη λήψη αποφάσεων σχετικά με την ίδρυση σχολείων, το διορισμό και την αμοιβή των εκπαιδευτικών. Επιπλέον, προγραμματίζουν και εξασφαλίζουν τις αναγκαίες σχολικές θέσεις, εποπτεύουν τις εγγραφές των μαθητών στα σχολεία και καθορίζουν τις ημέρες των διακοπών και των αργιών. Εκτός από αυτά, οι LEAs έχουν την δυνατότητα να παρεμβαίνουν στη λειτουργία του σχολείου όταν υπάρχει χαμηλό γνωστικό επίπεδο στους μαθητές και αδυναμία στη διοίκηση του σχολείου.

Τέλος, οι τοπικές εκπαιδευτικές αρχές παρεμβαίνουν στην σχολική μονάδα όταν αντιληφθούν απειθαρχία και συγκρούσεις ανάμεσα στο εκπαιδευτικό προσωπικό και αδυναμία στη διαχείριση των υλικών πόρων του σχολείου. (Eurydice, 2012)

- **OFSTED (Office for Standards in Education)**

Το κύριο συστατικό της αξιολόγησης της σχολικής εκπαίδευσης στην Αγγλία είναι μέσω τακτικών ελέγχων που διεξάγονται από το Ofsted. Το Ofsted καθιερώθηκε για πρώτη φορά μέσα από την νομοθεσία της Εκπαιδευτικής Πράξης του 1992, προκειμένου να διαχωρίσει την επιθεώρηση της εκπαίδευσης από την κυβερνητική υπηρεσία στην οποία είχε τοποθετηθεί, και να προωθήσει μία πιο συχνή και αυστηρή επιθεώρηση των σχολείων. Το επίκεντρο της είναι η παροχή πληροφοριών στους γονείς σχετικά με την ποιότητα της εκπαίδευσης που παρέχεται σε ένα σχολείο.

Συγκεκριμένα, το έργο των Ofsted είναι η εκπαίδευση επιθεωρητών με παροχή οδηγιών σε αυτούς και επίβλεψη στον τρόπο με τον οποίο γίνονται οι επιθεωρήσεις. Επίσης, παρακολουθεί τη διαδικασία αυτό αξιολόγησης της σχολικής μονάδας και αξιολογεί τα αποτελέσματα της εκπαιδευτικής πολιτικής και διεξάγει διεθνές συγκρίσεις. (Eurydice, 2010)

Σύμφωνα με το 'Πλαίσιο για την επιθεώρηση των σχολείων στην Αγγλία (Ofsted, 2008β), από το 2005 τα κύρια χαρακτηριστικά των επιθεωρήσεων θα πρέπει να είναι :

1. Σύντομες, επικεντρωμένες επιθεωρήσεις που διαρκούν όχι περισσότερο από δύο ημέρες. Οι επιθεωρήσεις αυτές είναι χωρίς προειδοποίηση πολλών ημερών πριν, για την αποφυγή διεξαγωγής περιττών προετοιμασιών πριν την επιθεώρηση. Μέσα σε σύντομο χρονικό διάστημα θα πρέπει να έχουν δει οι επιθεωρητές τα σχολεία όπως πραγματικά είναι. Στα σχολεία η προγραμματισμένη επιθεώρηση πρέπει

να κοινοποιηθεί κανονικά τουλάχιστον δύο εργάσιμες ημέρες πριν, στην περίπτωση όμως που υπάρχει ιδιαίτερη ανησυχία για κάποια σχολική μονάδα και για την ασφάλεια των μαθητών η Ofsted έχει το δικαίωμα να επιθεωρήσει χωρίς προειδοποίηση.

2. Το σύνθητες χρονικό διάστημα μεταξύ των επιθεωρήσεων είναι τρία χρόνια όταν όμως μια σχολική μονάδα προκαλεί ανησυχία οι επιθεωρήσεις συμβαίνουν πιο συχνά.
3. Το σημείο εκκίνησης για την επιθεώρηση του σχολείου είναι η χρήση των αυτοαξιολογήσεων .

Τα σχολεία που προκαλούν ανησυχία χωρίζονται σε δύο κατηγορίες, αυτά είναι όσα θεωρούνται ότι απαιτούν ειδικά μέτρα (επειδή αποτυγχάνουν να δείξουν οι μαθητές ένα αποδεκτό επίπεδο εκπαίδευσης μέσω την εξετάσεων, καθώς και οι διευθυντές των σχολείων δεν αποδεικνύουν την ανικανότητα να εξασφαλίσουν τη βελτίωση τους), και εκείνα που απαιτούν απλά μία επισήμανση ώστε να βελτιωθούν (αυτά αποδίδουν σημαντικά λιγότερο καλά από ό,τι θα μπορούσαν επειδή το σχολείο παραλείπει να παράγει ένα αποδεκτό επίπεδο εκπαίδευσης, αλλά έχει την ικανότητα να βελτιωθεί). (Matthews & Sammons, 2004).

Με βάση αυτές τις σύντομες επισκέψεις σε σχολεία, οι επιθεωρητές απαιτείται να γράψουν μία έκθεση σχετικά με την αποτελεσματικότητα του σχολείου, με τις παροχές του σχολείου, τα αποτελέσματα των μαθητών, την ηγεσία και διαχείριση, και την ικανότητα του σχολείου να κάνει περαιτέρω βελτιώσεις.

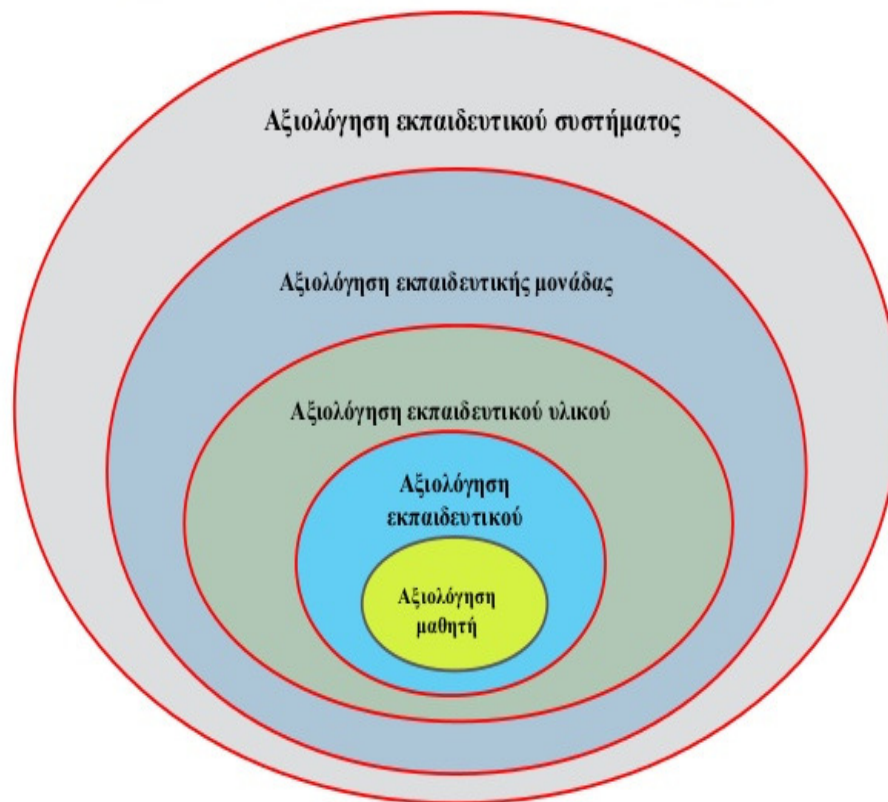
Η δημοσίευση της έκθεσης επιθεώρησης πρέπει να κοινοποιείται στους γονείς, στο σχολείο και στην ευρύτερη κοινότητα και είναι σχετική με την ποιότητα της εκπαίδευσης στο σχολείο και κατά πόσο οι μαθητές επιτυγχάνουν. (Challen et al., 2008).

3.5.2 Εσωτερική αξιολόγηση

Εσωτερική αξιολόγηση είναι η αξιολόγηση η οποία διεξάγεται από τους ίδιους τους παράγοντες της σχολικής μονάδας. Οι παράγοντες αυτοί είναι ο διευθυντής (senior manager) και το διδακτικό προσωπικό.

Έργο των δυο αυτών παραγόντων της εσωτερικής αξιολόγησης είναι αρχικά η παρακολούθηση της διδακτικής διαδικασίας σε όλα τα επίπεδα του σχολείου και η σύγκριση των δεικτών αποδοτικότητας του σχολείου με άλλα σχολεία. Καθώς επίσης, και η εκτίμηση της ποιότητας του παρεχόμενου εκπαιδευτικού έργου. Τέλος, ο διευθυντής και το διδακτικό προσωπικό είναι υποχρεωμένοι να εντοπίζουν τις αδυναμίες του σχολείου και να προγραμματίζουν ενέργειες για την επίλυση των αδυναμιών. (Eurydice, 2010)

Η τάση προς την ολική αξιολόγηση

Κεφάλαιο 4^ο :Δείκτες και Συγκριτική Παρουσίαση Εκπαιδευτικών Συστημάτων, Αξιολόγησης και Επιθεώρησης Ελλάδας και Μ. Βρετανίας

4.1 Δείκτες ποιότητας στην εκπαίδευση

Η έννοια της ποιότητας στην εκπαίδευση είχε αρκετές διερευνήσεις τα τελευταία χρόνια.

Η Ευρώπη έχει θέσει το θέμα της ποιότητας της εκπαίδευσης και της κατάρτισης ως ζήτημα μεγάλης σημασίας και προτεραιότητας σε όλα τα κράτη μέλη. Σύμφωνα με το άρθρο 149 της συνθήκης ΕΚ, «η Κοινότητα συμβάλλει στην ανάπτυξη παιδείας υψηλού επιπέδου, ενθαρρύνοντας τη συνεργασία μεταξύ κρατών μελών και, αν αυτό απαιτείται, υποστηρίζοντας και συμπληρώνοντας τη δράση τους, σεβόμενη ταυτόχρονα πλήρως την αρμοδιότητα των κρατών μελών για το περιεχόμενο της διδασκαλίας και την οργάνωση του εκπαιδευτικού συστήματος καθώς και την πολιτιστική και γλωσσική τους πολυμορφία.» Το συγκεκριμένο ζήτημα έχει συζητηθεί αρκετές φορές με αποτέλεσμα να εκδοθούν αρκετά συμπεράσματα και

ψηφίσματα που καλούσαν τα κράτη μέλη και την Επιτροπή να δρομολογήσουν μια συνεργασία στο συγκεκριμένο τομέα. (<http://europa.eu>)

Έτσι, στις 26ης Νοεμβρίου του 1999 σε ψήφισμα του Συμβουλίου της υρώπης οι υπουργοί παιδείας προσδιόρισαν το ζήτημα της ποιότητας της εκπαίδευσης ως ένα από τα ζητήματα που πρέπει να εξεταστούν συλλογικά και συνεργατικά μεταξύ των χωρών – μελών αλλά και των υπό ένταξη χωρών. Το πρόγραμμα κοινοτικής δράσης ονομάστηκε «ΣΩΚΡΑΤΗΣ» όπου η ποιότητα της εκπαίδευσης αποτελεί το βασικό στόχο των ενεργειών του προγράμματος.

Μετά από το συγκεκριμένο ψήφισμα πραγματοποιήθηκαν μελέτες αλλά και συγκριτικές έρευνες στις οποίες επιχειρήθηκε η εξέταση των επιπέδων μάθησης στα διάφορα εκπαιδευτικά συστήματα. Οι μελέτες αυτές οδήγησαν στη δημιουργία ενός σχεδίου που επικεντρωνόταν στην αξιολόγηση της ποιότητας της σχολικής εκπαίδευσης, το οποίο εφαρμόστηκε σε 101 σχολεία της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης σε όλη την Ευρώπη την περίοδο 1997/98. Μετά από αυτό το πειραματικό σχέδιο, η Επιτροπή ενέκρινε τον Ιανουάριο του 2000 μία πρόταση σύστασης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την «ευρωπαϊκή συνεργασία για την αξιολόγηση της ποιότητας στη σχολική εκπαίδευση», βασισμένη στα άρθρα 149 και 150 της συνθήκης. (<http://timss.bc.edu>)

Στα μέσα του 1998 στη Πράγα πραγματοποιήθηκε διάσκεψη με τους υπουργούς Παιδείας των έντεκα υποψήφιων χωρών, καθώς και με τους υπουργούς Παιδείας των τριών μη συνδεδεμένων χωρών της Κεντρικής και της Ανατολικής Ευρώπης, οι οποίοι συμμετείχαν μόνο ως παρατηρητές.

Επίσης, αρχές του 1999 συστάθηκε μια Επιτροπή Εργασίας η οποία απαρτίστηκε από εμπειρογνώμονες 26 ευρωπαϊκών χωρών με στόχο να προσδιορίσει περιορισμένο αριθμό δεικτών ή συγκριτικών σημείων για την αξιολόγηση των εκπαιδευτικών συστημάτων σε εθνικό επίπεδο.

Η Επιτροπή Εργασίας δημιούργησε δύο εκθέσεις προόδου με σκοπό :

- A. Να παρουσιάσει τα βασικά κριτήρια για την επιλογή των δεικτών ποιότητας στην εκπαίδευση η οποία παρουσιάστηκε στους ευρωπαϊούς υπουργούς Παιδείας στη Βουδαπέστη τον Ιούνιο του 1999.
- B. Να περιγράψει γύρω από τη σημασία των δεικτών στο εκπαιδευτικό σύστημα, δίνοντας κάποιες βασικές προοπτικές για το άμεσο μέλλον, που υποβλήθηκε στο Συμβούλιο των Υπουργών Παιδείας κατά τη συνεδρίαση της 26ης Νοεμβρίου.

Η δεύτερη ευρωπαϊκή έκθεση βασίζεται στους 16 δείκτες που επέλεξε η ομάδα εργασίας σε συνεργασία με την Επιτροπή. Οι δείκτες αυτοί καλύπτουν 4 βασικές κατηγορίες προτεραιοτήτων, οι οποίοι είναι:

1. Επίπεδα επιδόσεων

2. Επιτυχία στο σχολείο και μετάβαση
3. Παρακολούθηση της σχολικής εκπαίδευσης
4. Πόροι και δομές της εκπαίδευσης

Η Επιτροπή στις 8 Ιουνίου 2000 υπόβαλε την παρούσα έκθεση στο Συμβούλιο των Υπουργών Παιδείας υπό την Προεδρία της Πορτογαλίας και στις 18 - 20 Ιουνίου 2000 στη διάσκεψη των ευρωπαϊκών υπουργών παιδείας, στο Βουκουρέστι. Η έκθεση αυτή αποτέλεσε ένα από τα βασικά στοιχεία του άτυπου καταλόγου του Συμβουλίου των Υπουργών Παιδείας στον τομέα της ποιότητας της εκπαίδευσης. Σκοπός της Επιτροπής είναι να αναθεωρεί και να συμπληρώνει σε τακτική βάση τους δείκτες που έχουν επιλεγεί. (<http://europa.eu/>)

Επιπλέον, η ευρωπαϊκή έκθεση θεωρήθηκε η πρώτη αντίδραση της Επιτροπής που πραγματοποιήθηκε στη Λισσαβόνα στις 23-24 Μαρτίου 2000.

4.1.1 ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΔΕΚΑΕΞΙ ΔΕΙΚΤΩΝ:

1^η ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ : ΕΠΙΔΟΣΕΙΣ

- Μαθηματικά:
Τα μαθηματικά εξασφαλίζουν την πρόσβαση στις δεξιότητες ανάλυσης και λογικής σκέψης καθώς αποτελεί τη βάση σε όλα τα σχολικά προγράμματα. Ωστόσο όμως, εξακολουθούν να υπάρχουν σημαντικές διαφορές στα σχολεία αναλόγως με την προτεραιότητα που δίνουν τα σχολικά προγράμματα στη γεωμετρία σε σχέση με την άλγεβρα. (www.education.gouv.fr)
Οι κυριότεροι όμως στόχοι όσον αφορά τα μαθηματικά είναι να αναπτυχθεί μια εκπαιδευτική μέθοδος που θα δημιουργεί στους μαθητές θετική στάση απέναντι στα μαθηματικά, να ενθαρρυνθούν οι μαθητές να αναπτύξουν και να εμπεδώσουν τις γνώσεις τους στο συγκεκριμένο τομέα, να προσδιοριστούν, αν είναι δυνατόν, οι κοινές δεξιότητες και ικανότητες στα μαθηματικά που θα έπρεπε να

διαθέτουν οι ευρωπαίοι πολίτες. Σε αυτόν τον τομέα υπάρχει ευκολία μέτρησης των επιδόσεων.

- Αναγνωστικές ικανότητες:
Οι αναγνωστικές ικανότητες αποτελούν τη βάση για την ανάπτυξη των γνώσεων, την προσωπική ανάπτυξη και την κοινωνική ένταξη των ατόμων. Παραμένουν όμως ανοιχτά κάποια ζητήματα σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο μπορεί να βελτιωθεί η πρόσβαση στα βιβλία στα ιδρύματα δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, τις βιβλιοθήκες και τα βιβλιοπωλεία, πώς θα ενθαρρυνθεί η συμμετοχή των γονέων στην παιδεία των παιδιών τους, πώς οι νέοι θα προσελκυστούν στην ανάγνωση (διαφήμιση, τηλεόραση, CD-ROM λόγου χάρη). Σε αυτόν τον τομέα υπάρχει ευκολία μέτρησης των επιδόσεων. (<http://timss.bc.edu>)
- Θετικές επιστήμες
Οι θετικές επιστήμες αναπτύσσουν τις ικανότητες ανάλυσης, έρευνας και πειραματισμού των μαθητών, ικανότητες απαραίτητες για την τεχνολογική πρόοδο. Και σε αυτόν τον τομέα υπάρχει ευκολία μέτρησης των επιδόσεων. (<http://timss.bc.edu>)
- Τεχνολογίες των πληροφοριών και των επικοινωνιών(ΤΠΕ)
Οι Τεχνολογίες των πληροφοριών και των επικοινωνιών έχουν μεγάλη σημασία στην καθημερινή ζωή, αφού χάρη σε αυτές αναπτύσσεται ένας νέος τρόπος μάθησης, ζωής, εργασίας, κατανάλωσης και ψυχαγωγίας.
Παρά τις αποκλίσεις που υπάρχουν όσον αφορά το ρόλο που διαδραματίζουν οι ΤΠΕ στα σχολικά εκπαιδευτικά προγράμματα (σε ορισμένες χώρες, οι ΤΠΕ αντιμετωπίζονται ως μέσα διδασκαλίας και σε κάποιες άλλες ως αυτοτελή γνωστικά αντικείμενα), οι περισσότερες χώρες προτίθενται να ενισχύσουν την χρήση των ΤΠΕ.
Παραμένουν ανοιχτά ορισμένα ζητήματα σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο μπορούν να ενθαρρυνθούν όλοι να χρησιμοποιούν τις ΤΠΕ, ακόμα και στα λιγότερο ευνοημένα και πιο ευάλωτα περιβάλλοντα και να ενθαρρυνθεί η κατάρτιση των εκπαιδευτικών όλων των κλάδων στις απαιτούμενες δεξιότητες. (<http://europa.eu.int>)
Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, οι πρωτοβουλίες eEurope και eLearning υποστηρίζουν τη χρήση των ΤΠΕ. Ο δείκτης αυτός θα αποτελέσει βασικός στα επόμενα χρόνια
- Ξένες γλώσσες
Η γνώση πολλών γλωσσών έχει γίνει μια απαραίτητη προϋπόθεση για όλους τους πολίτες της ΕΕ που επιθυμούν να επωφεληθούν

από τις ευκαιρίες που προσφέρει η ενιαία αγορά σε επαγγελματικό και προσωπικό επίπεδο.

Σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία, υπάρχει όπως φαίνεται σχέση ανάμεσα στην επίσημη γλώσσα της χώρας και την ικανότητα των νέων να μιλούν μια ξένη γλώσσα: στις χώρες των οποίων η γλώσσα δεν είναι ευρέως διαδεδομένη (όπως η Δανία, η Σουηδία και άλλες) οι νέοι έχουν περισσότερους λόγους να μάθουν μια άλλη γλώσσα σε σχέση με τις χώρες που χρησιμοποιούν μια ευρέως διαδεδομένη γλώσσα (όπως η Γαλλία, η Ισπανία και άλλες). Ο δείκτης αυτός χρειάζεται ανάπτυξη (www.education.gouv.fr)

- Ικανότητα του μανθάνειν

Αυτός που μαθαίνει δια βίου, εξασφαλίζει την επιτυχία του στον κόσμο της εργασίας και στην κοινωνία. Για να μάθει κανείς αποτελεσματικά, χρειάζεται να ξέρει πώς να μαθαίνει και να διαθέτει ένα σύνολο εργαλείων και στρατηγικών χρήσιμων για την επίτευξη του στόχου. Ο συγκεκριμένος δείκτης καλύπτει ένα πολύ δυσκολότερο σύνολο δεξιοτήτων για να μετρηθεί.

(<http://europa.eu.int>)

- Αγωγή του πολίτη

Η προετοιμασία των νέων προκειμένου να αποκτήσουν την ιδιότητα του πολίτη σημαίνει επίσης ότι τους παρέχεται μια αγωγή του πολίτη βασισμένη στις αρχές της δημοκρατίας, της ισότητας και της ελευθερίας, αλλά και της αναγνώρισης των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων. Στην Ελλάδα, κάθε χρόνο οι μαθητές λυκείου συνεδριάζουν στο Κοινοβούλιο και συζητούν θέματα της τρέχουσας επικαιρότητας. Στον συγκεκριμένο δείκτη τα στοιχεία είναι ανεπαρκή. (<http://www2.hu-berlin.de>)

2^η ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ : **ΕΠΙΤΥΧΙΑ ΚΑΙ ΜΕΤΑΒΑΣΗ**

- Εγκατάλειψη του σχολείου

Συχνά, όσοι εγκαταλείπουν το σχολείο δεν διαθέτουν βασικές δεξιότητες ούτε επαγγελματική κατάρτιση και αντιμετωπίζουν δυσκολίες στην εύρεση εργασίας. Η εν λόγω κατηγορία ατόμων, όταν προβάλλει σθεναρή αντίδραση στην ένταξή της σε μια στρατηγική δια βίου μάθησης, έρχεται αντιμέτωπη με την απειλή της μακροχρόνιας ανεργίας. Δείκτης εξαιρετικής σημασίας για τη χάραξη πολιτικής. (Eurydice,2011)

- Ολοκλήρωση του δεύτερου κύκλου της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης
Τα ποσοστά ολοκλήρωσης του δεύτερου κύκλου της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης αποτελούν σημαντικούς δείκτες της καλής λειτουργίας των σχολικών εκπαιδευτικών συστημάτων. (Eurydice,2011)
- Συμμετοχή στην τριτοβάθμια εκπαίδευση
Οι ευκαιρίες που προσφέρει η τριτοβάθμια εκπαίδευση αυξάνονται σημαντικά. Είναι ωστόσο σημαντικό να προβλέπεται η τάση της ζήτησης υπό το πρίσμα της ανάπτυξης των νέων τεχνολογιών, των τάσεων της αγοράς εργασίας, κλπ.. Η κορεσμένη αγορά εργασίας ωθεί συχνά εκείνους που έχουν δυσχέρειες να εξεύρουν θέση απασχόλησης, να εγγραφούν στην ανώτερη εκπαίδευση. Ένα υψηλό ποσοστό φοίτησης θα έχει ως συνέπεια ένα εργατικό δυναμικό με πολύ υψηλή εξειδίκευση, πράγμα που θα καταστήσει την αναζήτηση εργασίας σε ορισμένους τομείς ακόμη πιο δύσκολη για εκείνους που δεν διαθέτουν δίπλωμα ανώτερης εκπαίδευσης. Ο δείκτης αυτός είναι στενά αλληλένδετος και τους δυο παραπάνω δείκτες. (<http://europa.eu.int>)

3^η ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ : ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΤΗΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

- Αξιολόγηση και οργάνωση της σχολικής εκπαίδευσης
Η αξιολόγηση και η οργάνωση επιτρέπουν στα σχολεία να συγκριθούν σε σχέση με άλλα παρεμφερή ιδρύματα. Όλες οι χώρες αναζητούν καλύτερα μέσα για να καταγράψουν την επίδοση των σχολείων, διαμέσου μιας εσωτερικής ή εξωτερικής αξιολόγησης ή μιας αξιολόγησης που συνδυάζει τα δύο στοιχεία. (Eurydice,2011)
- Συμμετοχή των γονέων
Η συμμετοχή των γονέων στην εκπαίδευση των παιδιών τους έχει σημαντικό αντίκτυπο όσον αφορά τη βελτίωση της λειτουργίας του σχολείου και την ποιότητα εκπαίδευσης των παιδιών. Η συμμετοχή των γονέων μπορεί να γίνεται σε εθελοντική βάση διαμέσου της άμεσης συμμετοχής τους στις εκπαιδευτικές δραστηριότητες ή μέσα από συμβουλευτικούς φορείς, ενώσεις εθελοντικής συμμετοχής και εξωσχολικές λέσχες
Ο δείκτης αυτός εγείρει σημαντικά ουσιώδη ερωτήματα σχετικά με το ρόλο και την επιρροή των γονέων, σε ότι αφορά την προστιθέμενη αξία που δύνανται αυτοί να προσφέρουν, και τις περιστάσεις κάτω

από τις οποίες οι συνεισφορές τους είναι οι πλέον κατάλληλες και χρήσιμες. (<http://europa.eu.int>)

4^η ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ : ΠΟΡΟΙ – ΔΟΜΕΣ

- Εκπαίδευση και κατάρτιση των εκπαιδευτικών

Ο ρόλος και η θέση των εκπαιδευτικών χρειάζονται αλλαγές: η αναγκαιότητα της δια βίου κατάρτισης σε σχέση με τα νέα μέσα (ΤΠΕ) συμπορεύεται με την αναγκαιότητα αντιμετώπισης των διαρκώς μεταβαλλόμενων αναγκών και προσδοκιών. Οι ευρωπαϊκές χώρες χρειάζονται επείγοντως μια ποιοτική αρχική κατάρτιση, η οποία θα υποστηρίζεται από υψηλής ποιότητας επαγγελματική επιμόρφωση και μια συνεχή επαγγελματική βελτίωση

Ο δείκτης αυτός διακρίνει ανάμεσα στη γενική/ειδική εκπαίδευση και κατάρτιση, που αφορά τη διδασκαλία των γνωστικών αντικειμένων αφενός και την παιδαγωγική και πρακτική κατάρτιση, που συνδέεται με το επάγγελμα του εκπαιδευτικού αφετέρου και αποτελεί σημαντική πτυχή των υποδομών για τις σχολικές επιδόσεις. (Eurydice,2011)

- Συμμετοχή στην προσχολική εκπαίδευση

Η προσχολική εκπαίδευση αποτελεί σημαντική συνεισφορά στην συναισθηματική και νοητική ανάπτυξη του παιδιού, διευκολύνει τη μετάβαση από τη μάθηση μέσα από το παιχνίδι στην τυπική μάθηση και συμβάλλει στη σχολική επιτυχία του παιδιού..

Η προσχολική εκπαίδευση, που αφορά παιδιά ηλικίας τουλάχιστον τριών ετών, πρέπει να παρέχεται από κατάλληλα καταρτισμένο προσωπικό. (<http://europa.eu.int>)

- Αριθμός μαθητών ανά ηλεκτρονικό υπολογιστή

Όλος ο κόσμος μπορεί να μάθει να χρησιμοποιεί αποτελεσματικά έναν υπολογιστή: το σχολείο πρέπει να διαθέτει ικανό αριθμό υπολογιστών. Από την άλλη, στο βαθμό που στην τεχνολογία σημειώνονται ραγδαίες αλλαγές, είναι προτιμότερο μερικές φορές να παρέχονται λιγότεροι υπολογιστές στα σχολεία και να εξασφαλίζεται η αντικατάστασή των παλιών μοντέλων. Δεδομένου ότι ένας μεγάλος αριθμός σχολείων πρέπει να αποκτήσει έναν δαπανηρό εξοπλισμό, ορισμένα εκπαιδευτικά συστήματα έχουν στραφεί προς τις εταιρικές σχέσεις με τον ιδιωτικό τομέα. . (Eurydice,2011)

- Εκπαιδευτική δαπάνη ανά μαθητή

Το ποσοστό των συνολικών χρηματοδοτικών πόρων που διατίθενται στην εκπαίδευση αποτελεί μια κρίσιμη απόφαση για τις εθνικές κυβερνήσεις. Πρόκειται για μια επένδυση της οποίας τα κέρδη γίνονται αντιληπτά μακροπρόθεσμα και έχουν αισθητό αντίκτυπο σε κρίσιμους τομείς, όπως η κοινωνική συνοχή, ο διεθνής ανταγωνισμός και η βιώσιμη ανάπτυξη. (<http://europa.eu.int>)

Όλοι αυτοί οι δείκτες μας βοηθούν μέσα από γραφικές παραστάσεις να μελετήσουμε τις ομοιότητες και τις διαφορές που προκύπτουν μεταξύ των χωρών έτσι ώστε μέσα από τη σύγκριση να μπορεί να μάθει η μία χώρα από την άλλη

4.2 Οι δείκτες στο εκπαιδευτικό σύστημα της Ελλάδας και της Μεγάλης Βρετανίας

Κάθε δείκτης αντιπροσωπεύει / εκφράζει / χαρακτηρίζει / αντιστοιχεί σε συγκεκριμένες κατηγορίες που θεωρούνται καθοριστικές στην υλοποίηση του εκπαιδευτικού έργου κάθε Ευρωπαϊκής χώρας.

A. Οι δείκτες στο εκπαιδευτικό σύστημα της Ελλάδας

Το εκπαιδευτικό σύστημα της Ελλάδας δίνει ιδιαίτερη έμφαση, αρχικά στη πρώτη κατηγορία στο δείκτη των μαθηματικών με την δημιουργία μαθηματικών διαγωνισμών για μαθητές κάθε ηλικίας από την Ελληνική Μαθηματική εταιρία που ως στόχο έχει:

- Την πρόοδο της Επιστήμης των Μαθηματικών
- Την ανάπτυξη της ελεύθερης ανταλλαγής των πληροφοριών μεταξύ των μαθηματικών, των επιστημόνων και της κοινωνίας.
- Την ανάπτυξη και η συντήρηση της επιστημονικής ακεραιότητας και η βελτίωση των δυνατοτήτων των μελών της.
- Την ουσιαστική και συνεχής βελτίωση της μαθηματικής εκπαίδευσης και την πρόοδο της γενικής εκπαίδευσης.
- Την προσέγγιση του Έλληνα μαθηματικού, την ενημέρωσή του για κάθε πρόσφατη πρόοδο της επιστήμης και της τεχνολογίας και την

προσφορά πρακτικής βοήθειας σε θέματα που τον αφορούν κατά τη διάρκεια της ακαδημαϊκής, εκπαιδευτικής και διδακτικής εργασίας του.
(www.hms.gr)

Έπειτα, δίνει έμφαση στο δείκτη τεχνολογίας της πληροφορικής και των επικοινωνιών που από την πρωτοβουλία της eEurope δημιουργήθηκε το eLearning δηλαδή ηλεκτρονική εκπαίδευση- κατάρτιση έτσι ώστε κάθε νέος να είναι ικανός να χρησιμοποιεί την ψηφιακή τεχνολογία. Επίσης, και στον δείκτη ξένων γλωσσών που παρέχει κάθε κίνητρο για την εκμάθησης ξένης γλώσσας με το πρόγραμμα της ανταλλαγής φοιτητών.

Ένας άλλος σημαντικός δείκτης που εμφανίζεται στο εκπαιδευτικό σύστημα της Ελλάδας είναι ο δείκτης της Αγωγής του πολίτη όπου στην εκπαίδευση εξετάζονται διάφορες γνώσεις και πεποιθήσεις των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων του πολίτη και με το πρόγραμμα της Βουλής των εφήβων που εκλεγμένοι μαθητές Λυκείου συνεδριάζουν στο Κοινοβούλιο και συζητούν θέματα που άπτονται του ενδιαφέροντος της νέας γενιάς, καθώς και ζητήματα της τρέχουσας επικαιρότητας στην χώρα τους, στην Ευρώπη και στον κόσμο.(www.europa.eu)

Στην δεύτερη κατηγορία δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στο δείκτη εγκατάλειψης του σχολείου. Το εκπαιδευτικό σύστημα δημιουργεί τα σχολεία δεύτερης ευκαιρίας με στόχο να προσφέρει εκπαίδευση και κατάρτιση σε ανθρώπους που στερούνται αναγκαίες δεξιότητες και προσόντα για την εύρεση εργασίας.(www.europa.eu)

Τέλος, στην τρίτη κατηγορία δίνεται έμφαση στο δείκτη συμμετοχή των γονέων που με συναντήσεις και με διαφορά προγράμματα στοχεύουν στη βελτίωση της συνεργασία και της σχέση τους με τους εκπαιδευτικούς στο επίπεδο του σχολείου.

B. Οι δείκτες στο εκπαιδευτικό σύστημα της Μεγάλης Βρετανίας

Το εκπαιδευτικό σύστημα της Μεγάλης Βρετανίας έχει αρκετές ομοιότητες πάνω στους δείκτες με αλλά εκπαιδευτικά συστήματα άλλων χωρών διότι βασίζονται σ'ένα ευρωπαϊκό σχέδιο. Γενικά, το εκπαιδευτικό σύστημα της Μεγάλης Βρετανίας δίνει έμφαση στους δείκτες των Μαθηματικών, των Τ.Π.Ε, στην Ικανότητα του μανθάνειν και τέλος στην Εγκατάλειψη των σχολείων.

Για τον δείκτη των Μαθηματικών η Μεγάλη Βρετανία ανακηρύττει μαθηματικά έτη προκυμμένου να αναπτύξει μια θετική στάση απέναντι στα μαθηματικά και τους αριθμούς, έτσι ώστε τα μαθηματικά να είναι ευχάριστα και προσιατά σε όλους. Το σημαντικότερο είναι, ότι το έτος μαθηματικών στηρίζει τις προσπάθειες των εκπαιδευτικών της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης για τη βελτίωση των προτύπων στα μαθηματικά μέσω της εθνικής στρατηγικής για την απόκτηση των βασικών μαθηματικών γνώσεων. (www.timss.bc)

Για τον δείκτη τεχνολογίας της πληροφορικής και των επικοινωνιών (Τ.Π.Ε) που από την πρωτοβουλία της eEurope δημιουργήθηκε το πρόγραμμα eLearning που οι στόχοι του είναι να εξοπλίσει τα σχολεία με ηλεκτρονικούς υπολογιστές πολυμέσων, να καταρτίσει τους εκπαιδευτικούς σχετικά με τις ψηφιακές τεχνολογίες, να αναπτύξει εκπαιδευτικές υπηρεσίες και λογισμικό και να επιταχύνει τη δικτύωση των σχολείων και των εκπαιδευτικών.

Στη συνέχεια, για τον δείκτη της ικανότητας του Μανθάνειν όπου η Αγγλία και το Υπουργείο Παιδείας και Απασχόλησης δημοσίευσε μία έκθεση σχετικά με τις διανοητικές δεξιότητες (McGuinness, Thinking Skills, DfEE, 1999), έδωσε δηλαδή ένα δελτίο Τύπου με το οποίο τόνιζε τη σημασία του ζητήματος ως προτεραιότητα για την κυβέρνηση.

Τέλος, ο δείκτης εγκατάλειψη του σχολείου. Στη Μεγάλη Βρετανία δημιουργήθηκαν τα New Deal με στόχο να προσφέρουν σε άτομα ηλικίας 18 και πάνω καθώς και σε άτομα με ειδικές ανάγκες τα οποία αναζητούν εργασία δυνατότητες, ώστε να αποκτήσουν δεξιότητες και εμπειρία με στόχο την εύρεση εργασίας. Περισσότερες από 67.000 εταιρίες έχουν υπογράψει μέχρι σήμερα εργοδοτικές συμφωνίες στο πλαίσιο του New Deal. Το New Deal δημιουργήθηκε για να βοηθήσει τους ανέργους να βρουν εργασία γεφυρώνοντας το χάσμα μεταξύ των δεξιοτήτων που αναζητούν οι εργοδότες και εκείνων που μπορούν να προσφέρουν οι άνεργοι.

4.3 Σύγκριση Εκπαιδευτικών Συστημάτων Ελλάδας και Μ. Βρετανίας

ΟΜΟΙΟΤΗΤΕΣ	
ΕΛΛΑΔΑ	ΜΕΓΑΛΗ ΒΡΕΤΑΝΙΑ
Δομή εκπαιδευτικού συστήματος: <ul style="list-style-type: none"> • Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση <ul style="list-style-type: none"> • Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση και Ανώτερη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση • Τριτοβάθμια Εκπαίδευση 	Δομή εκπαιδευτικού συστήματος <ul style="list-style-type: none"> • Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση • Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση και Μετα-υποχρεωτική Εκπαίδευση • Τριτοβάθμια Εκπαίδευση

Διοίκηση σχολικών μονάδων από τις τοπικές διευθύνσεις εκπαίδευσης υπό την εποπτεία του κράτους (του Υπουργείου Παιδείας)	Διοίκηση σχολικών μονάδων από τις τοπικές εκπαιδευτικές αρχές (Local Educational Authority – L.E.A.) υπό την εποπτεία του κράτους (του Υπουργείου Παιδείας)
Εθνικό Ενιαίο Πρόγραμμα Σπουδών για τα σχολεία	Εθνικό Πρόγραμμα Σπουδών για τα σχολεία
Υποχρεωτική εκπαίδευση από τα 5 μέχρι τα 16 έτη	Υποχρεωτική εκπαίδευση από τα 5 μέχρι τα 16 έτη
Η φοίτηση στα δημόσια σχολεία είναι δωρεάν	Η φοίτηση στα δημόσια σχολεία είναι δωρεάν
Η χρηματοδότηση των δημόσιων σχολείων είναι κρατική	Η χρηματοδότηση των δημόσιων σχολείων είναι κρατική
Μη υποχρεωτική φοίτηση στην προσχολική εκπαίδευση και παιδικούς σταθμούς, για παιδιά ηλικίας 3 – 5 ετών	Μη υποχρεωτική φοίτηση στην προσχολική εκπαίδευση και παιδικούς σταθμούς, για παιδιά ηλικίας 3 – 5 ετών
Σχολεία για παιδιά με ειδικές ανάγκες και δεξιότητες	Σχολεία για παιδιά με ειδικές ανάγκες και δεξιότητες
Ιδιωτικά σχολεία, που λειτουργούν με δίδακτρα των μαθητών και με βάση το Εθνικό Ενιαίο Πρόγραμμα Σπουδών, με επιπλέον παροχές	Ιδιωτικά σχολεία, που λειτουργούν με δίδακτρα των μαθητών και με βάση το Εθνικό Πρόγραμμα Σπουδών με επιπλέον παροχές
Η Μετα – Δευτεροβάθμια εκπαίδευση (Σχολεία δεύτερης ευκαιρίας, ΣΕΚ, ΙΕΚ) προσφέρει επαγγελματική κατάρτιση και τίτλους σπουδών για την αγορά εργασίας	Η Μετα-υποχρεωτική Εκπαίδευση προσφέρει επαγγελματική κατάρτιση και τίτλους σπουδών για την αγορά εργασίας
Τίτλοι σπουδών Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης: Πτυχίο: Διάρκεια σπουδών 4 έτη ή 5-6 έτη Μεταπτυχιακός τίτλος σπουδών Διδακτορικός τίτλος σπουδών	Τίτλοι σπουδών Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης: Πτυχίο (Bachelor): Διάρκεια σπουδών 3 έτη Μεταπτυχιακός τίτλος σπουδών (Master): Διάρκεια σπουδών 1 ή 2 έτη Διδακτορικός τίτλος σπουδών

ΔΙΑΦΟΡΕΣ	
ΕΛΛΑΔΑ	ΜΕΓΑΛΗ ΒΡΕΤΑΝΙΑ

Το νηπιαγωγείο ανήκει στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση	Το νηπιαγωγείο ανήκει στην προσχολική και νηπιακή εκπαίδευση
Έναρξη σχολικού έτους 1 ^η Σεπτεμβρίου έως 21 ^η Ιουνίου για τα δημοτικά σχολεία και 1 ^η Σεπτεμβρίου έως 30 ^η Ιουνίου για τα σχολεία Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης	Έναρξη σχολικού έτους 1 ^η Σεπτεμβρίου έως 31 ^η Αυγούστου
Τα σχολεία λειτουργούν από τις 8:00 – 14:30 και τα ολοήμερα δημοτικά σχολεία μέχρι τις 16:00	Τα σχολεία λειτουργούν από τις 9:00 – 15:00 με 17:00
Μη δυνατότητα εισαγωγής στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση από την Μετα-Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση	Δυνατότητα εισαγωγής στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση από την Μετα-υποχρεωτική Εκπαίδευση
Η φοίτηση στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση είναι δωρεάν με κρατική χρηματοδότηση	Η φοίτηση στα πανεπιστήμια δεν είναι δωρεάν, αλλά με διδάκτρα των φοιτητών
Δομή Τριτοβάθμιας εκπαίδευσης <ul style="list-style-type: none"> • Ανώτατη Πανεπιστημιακή Εκπαίδευση (ΑΕΙ) • Ανώτατη Τεχνολογική Εκπαίδευση (ΤΕΙ) • Ανοικτό Πανεπιστήμιο • Κέντρα Ελευθέρων Σπουδών ή Κολλέγια 	Δομή Τριτοβάθμιας εκπαίδευσης <ul style="list-style-type: none"> • Πανεπιστήμια (ΑΕΙ)

Συμπεραίνουμε πως κατά την σύγκριση των εκπαιδευτικών συστημάτων Ελλάδας και Μεγάλης Βρετανίας διαπιστώθηκαν περισσότερες ομοιότητες, παρά διαφορές. Οι ομοιότητες είναι κυρίως στη δομή των εκπαιδευτικών συστημάτων και των χαρακτηριστικών τους (υποχρεωτική εκπαίδευση, χρηματοδότηση, πρόγραμμα σπουδών), στην προσχολική, πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση, καθώς και στην μετα-υποχρεωτική εκπαίδευση και την ιδιωτική. Οι μεγάλες διαφορές, που παρατηρούνται είναι στο ημερήσιο σχολικό ωράριο και τη διάρκεια του σχολικού έτους και, στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, η οποία αν και έχει όμοιους τίτλους σπουδών, εντούτοις, έχει διαφορετική δομή και διάρθρωση, όπως και χρηματοδότηση.

4.4 Σύγκριση συστημάτων εκπαιδευτικής αξιολόγησης Ελλάδας και Μ. Βρετανίας

ΟΜΟΙΟΤΗΤΕΣ	
ΕΛΛΑΔΑ	ΜΕΓΑΛΗ ΒΡΕΤΑΝΙΑ
Αυτοαξιολόγηση εκπαιδευτικών	Αυτοαξιολόγηση εκπαιδευτικών
Ετήσια αναλυτική έκθεση εκπαιδευτικού έργου	Ετήσια αναλυτική έκθεση εκπαιδευτικού έργου
Αξιολόγηση εκπαιδευτικών από τους διευθυντές της σχολικής μονάδας και το διδακτικό προσωπικό	Αξιολόγηση εκπαιδευτικών από τους διευθυντές της σχολικής μονάδας και το διδακτικό προσωπικό
Εξωτερική και εσωτερική αξιολόγηση	Εξωτερική και εσωτερική αξιολόγηση
Η αξιολόγηση αφορά τη διδακτική διάσταση και τη διοικητική	Η αξιολόγηση αφορά τη διδακτική διάσταση και τη διοικητική
Αμφισβήτηση της αξιοπιστίας της εγκυρότητας και της ικανότητας των εποπτικών οργάνων	Αμφισβήτηση της αξιοπιστίας της εγκυρότητας και της ικανότητας των εποπτικών οργάνων

ΔΙΑΦΟΡΕΣ	
ΕΛΛΑΔΑ	ΜΕΓΑΛΗ ΒΡΕΤΑΝΙΑ
Οι εκπαιδευτικοί είναι δημόσιοι υπάλληλοι και διορίζονται από το κράτος	Οι εκπαιδευτικοί δεν είναι δημόσιοι υπάλληλοι και διορίζονται από τις τοπικές αρχές από τη σχολική μονάδα
Η αξιολόγηση δεν έχει αυστηρά ελεγκτικό χαρακτήρα αλλά λειτουργεί ως πηγή ανατροφοδότησης και επανασχεδιασμού	Η αξιολόγηση και η εποπτεία συνδέεται άμεσα με την πρόσληψη, απόλυση και προαγωγή εκπαιδευτικών καθώς και με τη μισθολογική τους αναβάθμιση
Δεν εφαρμόζετε ο ανάλογος νόμος όπως στη Μεγάλη Βρετανία	Τα θεσμοθετημένα όργανα εποπτείας ασκούν εκτεταμένο και αυστηρό έλεγχο σε όλα τα επίπεδα της εκπαίδευσης
Το Σώμα των Μόνιμων Αξιολογητών δε συγκροτήθηκε ποτέ	Υπάρχουν αυτόνομα σώματα αξιολόγησης (Ofsted)
Συμβουλευτική και επιμόρφωση των εκπαιδευτικών από το Σχολικό Σύμβουλο	Δε γίνεται στη Μεγάλη Βρετανία
Δε γίνεται στην Ελλάδα	Το εκπαιδευτικό σύστημα έχει υποταχθεί στους νόμους της αγοράς (συγχώνευση του Υπουργείου Παιδείας με το Υπουργείο Εργασίας) Οι γονείς έχουν τη δυνατότητα επιλογής σχολείου

Συμπεραίνουμε πως κατά την σύγκριση των συστημάτων εκπαιδευτικής αξιολόγησης Ελλάδας και Μεγάλης Βρετανίας εντοπίστηκαν ορισμένες ομοιότητες και διαφορές. Η κύρια ομοιότητα είναι ο θεσμός της αυτοαξιολόγησης, ο οποίος προωθείται έντονα στην Μεγάλη Βρετανία. Τα ανώτερα εκπαιδευτικά όργανα αξιολογούν τα κατώτερα στην εκπαιδευτική ιεραρχία (διευθυντές σχολικών μονάδων τους εκπαιδευτικούς) και συγκροτείται ετήσια αναλυτική έκθεση του εκπαιδευτικού έργου. Οι εκπαιδευτικοί, στην Ελλάδα, υποστηρίζονται και επιμορφώνονται από το σχολικό σύμβουλο. Στην Ελλάδα, οι εκπαιδευτικοί διορίζονται από το κράτος και είναι δημόσιοι υπάλληλοι και στην Μεγάλη Βρετανία διορίζονται από τις τοπικές αρχές ή τη σχολική κοινότητα και δεν είναι δημόσιοι υπάλληλοι. Επίσης, στη Μεγάλη Βρετανία τα θεσμοθετημένα όργανα εποπτείας ασκούν εκτεταμένο και αυστηρό έλεγχο σε όλα τα επίπεδα της εκπαίδευσης και υπάρχουν αυτόνομα σώματα αξιολόγησης (Ofsted) ενώ αντίθετα στην Ελλάδα δε εφαρμόζεται κάτι τέτοιο και το Σώμα των Μόνιμων Αξιολογητών δε συγκροτείτε.

4.5 Σύγκριση συστημάτων εκπαιδευτικής επιθεώρησης Ελλάδας και Μ. Βρετανίας

ΟΜΟΙΟΤΗΤΕΣ	
ΕΛΛΑΔΑ	ΜΕΓΑΛΗ ΒΡΕΤΑΝΙΑ
Επιθεώρηση εκπαιδευτικών μονάδων και εκπαιδευτικών από όργανα, που ορίζονται από το κράτος	Επιθεώρηση εκπαιδευτικών μονάδων και εκπαιδευτικών από όργανα, που ορίζονται από το κράτος
Σκοπός των επιθεωρήσεων είναι ο έλεγχος της ποιότητας διδασκαλίας και τα μαθησιακά αποτελέσματα	Σκοπός των επιθεωρήσεων είναι η παροχή μιας ανεξάρτητης, εξωτερικής αξιολόγησης της ποιότητας και των προτύπων των σχολείων
Βαθμολογική κλίμακα αξιολόγησης εκπαιδευτικών μονάδων και εκπαιδευτικών	Βαθμολογική κλίμακα αξιολόγησης εκπαιδευτικών μονάδων και εκπαιδευτικών

ΔΙΑΦΟΡΕΣ	
ΕΛΛΑΔΑ	ΜΕΓΑΛΗ ΒΡΕΤΑΝΙΑ
Επιθεώρηση σχολείων και εκπαιδευτικού έργου χωρίς να λαμβάνεται υπόψη οι μαθητικές αποδόσεις	Επιθεώρηση σχολείων και εκπαιδευτικού έργου λαμβάνοντας υπόψη τις μαθητικές αποδόσεις
Εντοπισμένες μελέτες αξιολόγησης σε τοπικό, εθνικό	

και διεθνές επίπεδο για συγκεκριμένα εκπαιδευτικά θέματα	-
Ομάδες επιθεώρησης: Επιθεωρητές και εκπαιδευτικοί	Ομάδες επιθεώρησης: Επιθεωρητές (τοπικά γραφεία Ofsted)

Συμπεραίνουμε ότι κατά την σύγκριση των συστημάτων εκπαιδευτικής επιθεώρησης Ελλάδας και Μεγάλης Βρετανίας εντοπίστηκαν ορισμένες ομοιότητες και διαφορές. Τα όργανα επιθεώρησης ορίζονται από το κράτος και σκοπός της επιθεώρησης είναι η μελέτη της ποιότητας εκπαίδευσης. Στα δύο συστήματα επιθεώρησης και αξιολόγησης υπάρχουν βαθμολογικές κλίμακες του εκπαιδευτικού έργου. Οι ομάδες επιθεώρησης, στην Ελλάδα, περιλαμβάνουν και εκπαιδευτικούς ενώ, στην Μεγάλη Βρετανία, είναι τα Ofsted. Κατά την επιθεώρηση του εκπαιδευτικού έργου, στην Ελλάδα, δεν λαμβάνονται υπόψη οι μαθητικές επιδόσεις, για το χαρακτηρισμό του, ενώ, στην Μεγάλη Βρετανία, λαμβάνονται. Στην Ελλάδα, πραγματοποιούνται μελέτες αξιολόγησης σε τοπικό, εθνικό και διεθνές επίπεδο για συγκεκριμένα εκπαιδευτικά θέματα.

ΠΙΝΑΚΕΣ

GREECE

Πίνακας 1

Organisation of school time in primary and general secondary education 2015/16 school year		
	Primary education	General secondary education
Starting date of students' school year	11 September 2015	11 September 2015
End of students' school year	15 June 2015	The date in question, set after a Ministerial Decision

		(usually around 20 May), is subject to annual arrangement both for lower and upper secondary education. The beginning of the exam period is set within the second fortnight of May and the end of the exam period, within the last week of June.
Christmas/New Year	2 weeks 24 December 2015 – 7 January 2016	2 weeks 24 December 2015 – 7 January 2016
Spring/Easter	2 weeks 25 April – 6 May 2016	2 weeks 25 April – 6 May 2016
Summer	Around 12 weeks 16 June – 10 September 2015	Around 10 weeks After the end of the exam period in June until 10 September 2015
National/religious holidays	28 October 2015 17 November 2015 30 January 2016 (religious school celebration) Saturday this year 14 March 2016 (Ash Monday) 25 March 2016 20 June 2016 (Holy spirit bank holiday only for teachers) and some regional holidays	28 October 2015 17 November 2015 30 January 2016 (religious school celebration) 14 March 2016 25 March 2016 20 June 2016 (Holy spirit bank holiday only for teachers) and some regional holidays
Starting date of teachers’ school year	1 September 2015	1 September 2015

End of teachers' school year	19 June 2016	30 June 2016
<p>Additional notes: The official school year for both primary and secondary education lasts from 1 September 2015 until 31 August 2016. At primary level, according to Presidential Decree 200/1998 (Government Gazette 161/issue A'/13-7-1998) and Presidential Decree 201/1998 (Government Gazette 161/issue A'/13-7-1998), the didactic year lasts from 1 September until 21 June of the following year. At secondary level, according to Presidential Decree 123/1987, the didactic year lasts from 1 September until 30 June of the following year.</p>		

Πηγή: Eurydice 2015/2016

UNITED KINGDOM

Πίνακας 2

Organisation of school time in primary and general secondary education 2015/16 school year		
	Primary education	General secondary education
Starting date of students' school year	The first week of September 2015	The first week of September 2015
End of students' school year	Between 19 and 26 July 2016	Between 19 and 26 July 2016
Autumn holidays	1 week 26-30 October 2015	1 week 26-30 October 2015
Christmas/New Year	2 weeks Between 21	2 weeks Between 21

	December 2015 and 1 January 2016	December 2015 and 1 January 2016
Winter/Carnival	1 week 15-19 February 2016	1 week 15-19 February 2016
Spring/Easter	2 weeks Between 25 March and 8 April 2016	2 weeks Between 25 March and 8 April 2016
Third term	1 week 30 May – 3 June 2016	1 week 30 May – 3 June 2016
Summer	6 weeks Between 19 July and 31 August 2016	6 weeks Between 19 July and 31 August 2016
Public/religious holidays	2 May 2016 – early May Bank Holiday (see note) 30 May 2016 – late May Bank Holiday (within third term holiday)	2 May 2016 – early May Bank Holiday (see note) 30 May 2016 – late May Bank Holiday (within third term holiday)
Starting date of teachers' school year	The first week of September 2015	The first week of September 2015
End of teachers' school year	Between 20 and 26 July 2016	Between 20 and 26 July 2016

Πηγή: Eurydice 2015/2016

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ξένη Βιβλιογραφία

Challen A., Machin S., McNally S., (2008). Schools in England: Structures, Teachers and Evaluation, Programma education FGA working paper1

Eurydice, (2004), Evaluation of schools providing Compulsory Education in Europe, Comparative Study, European Commission, Directorate-General for Education and Culture, Great Britain, Eurydice.

- Eurydice, (2006/2007), The Information Database on Education Systems in Europe, The Education System in Great Britain, European Commission.
- Eurydice, (2015), Great Britain Overview, Ανάκτηση 20.4.2015, από: <https://webgate.ec.europa.eu/fpfis/mwikis/eurydice/index.php/GreatBritain:Overview>
- Higher Education Funding Council for England, (2015). Annual report and accounts 2014-15. Presented to Parliament pursuant to Schedule 1, paragraph 16 of the Further and Higher Education Act 1992
- Matthews, P., Sammons P., (2004). Improvement through inspection: an evaluation of the impact of Ofsted's work. Ofsted, July 2004
- McIntosh, S. (2006) Further analysis of the returns to academic and vocational qualifications
- Ravitch, D., (2010), «*The Deathand Life of the Great American School System: How Testing and Choice Are Undermining Education*», Basic Books, Νέα Υόρκη.

Ελληνική Βιβλιογραφία

- Anweiler O., (2003). Εκπαιδευτικά συστήματα στην Ευρώπη (μετάφραση Δ. Θωίδη), Θεσσαλονίκη: εκδόσεις Κυριακίδη
- Δημητρόπουλος, Ε., (1998), Εκπαιδευτική Αξιολόγηση. Μέρος Δεύτερο. Η Αξιολόγηση του Μαθητή. Θεωρία, Πράξη ,Προβλήματα. Στο Καψάλης, Α. & Χανιωτάκης, Ν. *Εκπαιδευτική Αξιολόγηση* . Θεσσαλονίκη: Αδερφοί Κυριακίδη.
- Δημητρόπουλος, Ε., (1998), Εκπαιδευτική αξιολόγηση, Η Αξιολόγηση της Εκπαίδευσης και του Εκπαιδευτικού έργου, Δ' Έκδοση. Αθήνα: Εκδόσεις Γρηγόρη.
- Eurydice, (2004), Αξιολόγηση σχολείων που παρέχουν υποχρεωτική εκπαίδευση στην Ευρώπη, Δελτίο Τύπου, Ευρυδική.
- Eurydice, (2012), *Αριθμοί – Κλειδιά της Εκπαίδευσης στην Ευρώπη*. Αθήνα: Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού.

- Eurydice, (2007). Ειδική έκθεση: Η δομή της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στην Ευρώπη 2006/07.
- Estimate Consyling, (2007). Μελέτη αποτύπωσης συστήματος αξιολόγησης της εκπαίδευσης στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Μ. Παπαδέας και ΣΙΑ ΟΕ
- Εθνικό Κέντρο Επαγγελματικού Προσανατολισμού, (2013). Σπουδές και εργασία στο Ηνωμένο Βασίλειο. Euro guidance: education and culture. Leonardo da Vinci
- ΕΛΣΤΑΤ, (2014), *Η Ελλάδα με αριθμούς*. Αθήνα: Ελληνική Στατιστική Αρχή.
- ΕΠΕΔΒΜ, (2015), Γλωσσάρι Όρων, Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Εκπαίδευση & Δια Βίου Μάθηση», Ανάκτηση 20/10/2014, από http://www.edulll.gr/?page_id=42&l=5.
- Ζιαγάκης, Π. (1993) «Αξιολόγηση του Εκπαιδευτικού Έργου», Λόγος και Πράξη
- Ζουγανέλη, Κ., Καφεντζόπουλος, Κ., Σοφού, Ε., & Τσάφος, Β., (2007), Αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου. *Επιθεώρηση Εκπαιδευτικών Θεμάτων, Τεύχος 13*.
- Καρατζιά-Σταυλιώτη, Ε., & Λαμπρόπουλος, Χ., (2006), *Αξιολόγηση Αποτελεσματικότητας και Ποιότητα στην Εκπαίδευση*. Αθήνα: Gutenberg.
- Καλημέρη, Χ., (2014), «Γεμίζουν» πάλι με μαθητές τα ιδιωτικά σχολεία στην Ελλάδα, άρθρο στην ΗΜΕΡΕΣΙΑ.gr, ανάκτηση 15.4.2015, από <http://www.imerisia.gr/article.asp?catid=26510&subid=2&pubid=113307009&com=true#sxolia>
- Κανελλόπουλος, Δ., (2004), *Η Εκπαίδευση των θηλέων, η δράση της φιλεκπαιδευτικής εταιρείας κατά τη μετοθωνική περίοδο και η ίδρυση του Αρσάκειου Πατρών*, Ανάκτηση στις 15.4.2016, από http://www.eriande.elemedu.upatras.gr/eriande/synedria/synedrio3/p_raltika%2011/kanellopoulos.htm
- Καυκά, Δ. (2006), Ζητήματα οργάνωσης και λειτουργίας του Οθωνικού πανεπιστημίου (1837 – 1848) Ανάκτηση στις 15.4.2016, από http://www.eriande.elemedu.upatras.gr/eriande/synedria/synedrio4/p_raktika1/kayka_sakkis.htm

- Κασσωτάκης, Μ., (1999). Η Αξιολόγηση της επιδόσεως των μαθητών. Μέσα, μέθοδοι, προβλήματα, προοπτικές. Αθήνα: Γρηγόρη.
- Καψάλης, Αχιλ. & Χανιωτάκης, Νικ., (2011), *Εκπαιδευτική Αξιολόγηση*, Θεσσαλονίκη, εκδ. Κυριακίδη ΑΕ.
- ΚΕΕ (2005) Αξιολόγηση του Εκπαιδευτικού Έργου στη Σχολική Μονάδα – Διαδικασία Αυτοαξιολόγησης, Δημοσίευτο Κείμενο Ομάδας Εργασίας του ΚΕΕ, Αθήνα, Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας.
- Κουλαϊδής Β., (2008). Εκπαίδευση και Τοπική Αυτοδιοίκηση στην Ελλάδα. Μια πρόταση για την αποκέντρωση της ελληνικής εκπαίδευσης. Ινστιτούτο Τοπικής Αυτοδιοίκησης
- Λούβη, Ε. & Ξιφαράς, Δ. Χρ. (2007), Νεότερη και Σύγχρονη Ιστορία
- MacBeath, J. (2001). *Η Αυτοαξιολόγηση στο Σχολείο. Ουτοπία και Πράξη, Επιμέλεια – Μετάφραση Δούκας Χ., Πολυμεροπούλου Ζ.* Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Ματθαίου, Δ. (2002). σπουδή της εκπαίδευσης. Τομ. Ι Θεωρήσεις και ζητήματα. Αθήνα. σ. 50-55.
- Μπιλάλη Α. (2008), «*Συγκριτική Προσέγγιση των Εκπαιδευτικών Συστημάτων Ελλάδας – Ουγγαρίας – Σουηδίας, στο παράδειγμα της Εκπαιδευτικής Αξιολόγησης, στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση*», Πανεπιστήμιο Πατρών, ΠΤΔΕ
- Μπουζάκης, Σ., (1991) *Νεοελληνική Εκπαίδευση (1821 – 1985)*, Αθήνα, Εκδόσεις Gutenberg.
- Μπουζάκης, Σ., (2006). *Συγκριτική Παιδαγωγική ΙΙ. Θεωρητικές προσεγγίσεις και ξένα εκπαιδευτικά συστήματα. Β Έκδοση.* Αθήνα: Gutenberg.
- Μπουζάκης, Σ., (2001). *Νεοελληνική εκπαίδευση.* Αθήνα: Gutenberg.
- Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, (2004), «*Δομή και Οργάνωση Εκπαιδευτικών συστημάτων στην Ευρώπη*», *International Association Universities*. Ανάκτηση στις 20.11.2014, από: <https://sweden.se/society/education-in-sweden/>, και http://users.sch.gr//atsiato/epaldafnis/bima/paidag/Domes_Europe_E_L_Final_L.pdf.
- Παρούτσας, Διον., (2001-2012) Η υποχρεωτικότητα φοίτησης στο Νηπιαγωγείο, άρθρο στον ιστοχώρο, Η εκπαίδευση στο Δημοτικό

Σχολείο, Ανάκτηση 6.4.2015, από:
http://paroutsas.imc.gr/ipoxr_nip.htm#_Toc302817607.

Πυργιωτάκης ΙΕ., Μπρούζος Α., Στεφάνου Ε., Παπαδάκης Ν., Παληός Ζ., Πυργιωτάκης, Ι., & Παπαδάκης, Ν. (1999). *Ερμηνευτική Μέθοδος γύρω από τη Εκπαιδευτική Πολιτική και Μεταρρύθμιση: Ζητήματα Αλήθειας και Μεθόδου*. Αθήνα: Ατραπός.

Σαλονικίδης, Ι., (1998), Αναφορά στην ιστορία της νεοελληνικής εκπαίδευσης, (νεοελληνικός διαφωτισμός – σήμερα), Ανάκτηση 16.12.2014, από <http://www.eduportal.gr/wp-content/uploads/2015/01/history-ell-ekp-salnk.pdf>

Σάμιου, Π., (2013), Οι Επιθεωρητές στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση (1834-1982), Ανάκτηση στις 20.11.2014, από: http://www.alfavita.gr/sites/default/files/attachments/oi_epitheorites_stin_protovathmia_ekpaideysi_1834-1982.pdf,

Σαϊτής, Χ. (2007), *Ο Διευθυντής στο Σύγχρονο σχολείο*, Αθήνα, Αυτοέκδοση.

Σολομών, Ι. (1999), *Εσωτερική Αξιολόγηση και Προγραμματισμός Εκπαιδευτικού Έργου στη Σχολική Μονάδα*, Αθήνα, Παιδαγωγικό Ινστιτούτο.

Φασουλής Κ. (2001) <<Η ποιότητα στη διοίκηση του ανθρωπίνου δυναμικού της εκπαίδευσης, κριτική προσέγγιση στο σύστημα Διοίκηση ολική ποιότητα.

Χατζηευστρατίου Ι., Μήτση Α., Τσιατούχας Α., (2005). *Δομές των εκπαιδευτικών συστημάτων και των συστημάτων επαγγελματικής κατάρτισης στην Ευρώπη*. Παιδαγωγικό Ινστιτούτο

Ηλεκτρονική Βιβλιογραφία

Eurydice, (2001/2002), *Approaches to the Evaluation of Schools which provide Compulsory Education, Hellas*, Ανάκτηση στις 16.12.2016, από: www.eurydice.org/Eurybase/frameset_eurybase.html.

Eurydice, (2002/2003), *Database on Education Systems in Europe, the Education System in Greece/Hellas.*, European Commission,

- Ανάκτηση στις 16.12.2016, από:
www.eurydice.org/Eurybase/frameset_eurybase.html
- Eurydice, (2005/06), *The Information Database on Education Systems in Europe, Οργάνωση του Εκπαιδευτικού Συστήματος στην Ελλάδα*, European Commission. Ανάκτηση στις 16.12.2016, από:
www.eurydice.org/ressources/eurydice/eurybase/pdf/0_integra/EL_EL.pdf
- Eurydice, (2006/07), *The Information Database on Education Systems in Europe, The Education System in Great Britain*, European Commission. Ανάκτηση στις 16.12.2016 από:
www.eurydice.org/Eurybase/frameset_eurybase.html.
- Eurydice, (2006/07), *Organisation of school time in Europe 2014/15 school year*, Ανάκτηση στις 16.12.2016, από:
http://eacea.ec.europa.eu/education/eurydice/documents/facts_and_figures/school_calendar_EN.pdf
- Eurydice, (2012), *Organisation and Governance*, Ανάκτηση στις 20.11.2016, από:
https://webgate.ec.europa.eu/fpfis/mwikis/eurydice/index.php/GreatBritain:Organisation_and_Governance.
- Eurydice, (2014), *Επισκόπηση Ελλάδα*, Ανάκτηση 16.12.2016, από:
<https://webgate.ec.europa.eu/fpfis/mwikis/eurydice/index.php/Elláda:Επισκόπηση>.
- Eurydice, (2014/2015), *Organisation of school time in Europe 2014/15 school year*, Ανάκτηση στις 20.4.2016, από:
http://eacea.ec.europa.eu/EDUCATION/EURYDICE/documents/facts_and_figures/school_calendar_EN.pdf.
- Eurydice, (2015), *Greece Overview*, Ανάκτηση 20.4.2016, από:
<https://webgate.ec.europa.eu/fpfis/mwikis/eurydice/index.php/Greece:Overview>.
- Eurostat, (2013), "In Deep Analysis" του Τμήματος Οικονομικών Επιστημών του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, Ανάκτηση στις 24.4.2016, από: <http://www.indeepanalysis.gr/?q=node/1678>.

www.blogs.sch.gr, (2015), η προσχολική αγωγή στην Ελλάδα, Ανάκτηση στις 20.4.2016, από: <http://blogs.sch.gr/10nirmytil/η-προσχολική-αγωγή-στην-ελλάδα/>

www.dynot.net, (2014), Πληροφορίες για το εκπαιδευτικό σύστημα της Ελλάδας, Ανάκτηση στις 16.12.2016, από http://www.dynot.net/index.php?option=com_content&task=view&id=45&Itemid=79.,

<http://ec.europa.eu/eurostat>,(2015) Ανάκτηση στις 20.4.2016, από: <http://edu.klimaka.gr/>.

<http://europa.eu/european> (2016) Ανάκτηση στις 20.1.2017

www.edu.klimaka.gr, (2015), Εκπαιδευτική Κλίμακα, Ανάκτηση στις 20.4.2016, από: <http://edu.klimaka.gr/>.

www.eorpep.gr, (2015), Εθνικός Οργανισμός Πιστοποίησης Προσόντων και Επαγγελματικού Προσανατολισμού, Ανάκτηση 20.4.2016, από: <http://www.eorpep.gr/index.php/el/>.

www.gsae.edu.gr, (2015), Γενική Γραμματεία Δια Βίου Μάθησης, Ανάκτηση 15.4.2016 από <http://www.gsae.edu.gr/el/history/organisation>, και <http://www.gsae.edu.gr/en/epaggelmatiki-katartisi/i-e-k-institoyta-epaggelmatikis-katartisis/mathe-gia-ta-institoyta-epaggelmatikis-katartisis>.

https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/219167/v01-2012ukes.pdf, ημ/νία πρόσβασης 25/04/2016 <https://www.gov.uk/government/organisations/ofsted> ημ/νία πρόσβασης 25/03/2017

www.iep.edu.gr, (2016), Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας, Ανάκτηση στις 15.4.2016, από: http://www.iep.edu.gr/kee/html/intro_main.php <http://iep.edu.gr/pisa/>(2016) Διεθνές Πρόγραμμα Αξιολόγησης Μαθητών Ανάκτηση στις 15.4.2016

www.inedivim.gr, 2015, Ίδρυμα Νεολαίας και δια Βίου Μάθησης, ανάκτηση 15.4.2016, από <http://www.inedivim.gr/index.php/to-inedivim>.

www.jobera.com, (2016), Ανάκτηση 16.12.2016, από: <http://jobera.com/greek>

www.livopedia.gr, (2016) Εγκυκλοπαίδεια, LivePedia.gr, Ανάκτηση 16.12.2016, από: <http://www.livopedia.gr/index.php/ΜεγάληΒρετανία>

www.minedu.gov.gr, (2015), Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, Ανάκτηση 16.12.15 από [http:// www.minedu.gov.gr/](http://www.minedu.gov.gr/).

www.opengov.gr, (2016), Υπουργείο Πολιτισμού, Παιδείας και Θρησκευμάτων Ανάκτηση 15.4.2016 από: <http://www.opengov.gr/yperth/?p=1667>. & [http:// www.opengov.gr/yperth/wp-content/uploads/downloads/2013/08/ekpraideytiko-sistima-sxediagramma.pdf](http://www.opengov.gr/yperth/wp-content/uploads/downloads/2013/08/ekpraideytiko-sistima-sxediagramma.pdf)

www.phl.uoc.gr, (2016), Ιστοσελίδα Πανεπιστημίου Κρήτης, Ανάκτηση στις 15.4.2016

www.studysmart.gr, (2016), ποια η διαφορά του όρου κολλέγιο από τον όρο πανεπιστήμιο, ανάκτηση στις 15.4.2016, από: <http://www.studysmart.gr/index.php/recognition/372-college-vs-university>.

<http://timssandpirls.bc.edu> (2016) Διεθνές Κέντρο Μελέτης ανάκτηση στις 15.10.2016

Νόμοι, Π.Δ., Κ.Υ.Α.

N.682/1977, ΦΕΚ Α΄ 244/1.9.77, «Περί ιδιωτικών Σχολείων Γενικής Εκπαιδεύσεως και Σχολικών Οικοτροφείων», Ανάκτηση στις 20.4.2016, από: http://www.fa3.gr/nomothesia_2/nomoth_education/pdf/N-682-1977-Idiotiki-ekpedefsi.pdf.

N. 1566/1985, ΦΕΚ Α΄ 167/30.9.1985, «Δομή και λειτουργία της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και άλλες διατάξεις», Ανάκτηση στις 20.4.2016, από: http://www.pi-schools.gr/preschool_education/nomothesia/1566_85.pdf.

N.2327/1995, ΦΕΚ Α΄ 156/31-7-95, «Εθνικό Συμβούλιο παιδείας, ρύθμιση Θεμάτων έρευνας παιδείας και μετεκπαίδευσης εκπαιδευτικών και άλλες διατάξεις», Ανάκτηση στις 20.4.2016, από: <https://nomoi.info/ΦΕΚ-A-156-1995-σελ-1.html>.

N.2525/1997, ΦΕΚ Α΄ 188/23-9-97, «Ενιαίο Λύκειο, Πρόσβαση των αποφοίτων του στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση,. Αξιολόγηση του

- εκπαιδευτικού έργου και άλλες διατάξεις», Ανάκτηση 20.4.2016, από: <http://dipe-dytik.att.sch.gr/docum/2525.pdf>.
- N.2621/1998, ΦΕΚ 136/23-6-1998, «Ρύθμιση θεμάτων οργάνωσης και λειτουργίας των Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων και άλλες διατάξεις» Ανάκτηση στις 20.4.2016, από: http://www.pi-schools.gr/special_education_new/ftp/nomoi/Ekp_Themata/N.%202621%20-1998-%20FEK.%20136%20-A-%2023-6-1998.pdf.
- N.2986/2002, ΦΕΚ 24/13-2-2002, «Οργάνωση των περιφερειακών υπηρεσιών της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου και των εκπαιδευτικών, επιμόρφωση των εκπαιδευτικών και άλλες διατάξεις» Ανάκτηση στις 20.4.2016, από: <https://nomoi.info/ΦΕΚ-A-24-2002-σελ-1.html>.
- N.3369/2005, ΦΕΚ Α΄ 171/6.7.2005, «Συστηματοποίηση της δια βίου μάθησης» Ανάκτηση στις 20.4.2016, από: https://www.espa.gr/elibrary/N3369_060705_fek171.pdf.
- N.3475/2006, ΦΕΚ 146/A΄/13.7.2006). Οργάνωση και λειτουργία της δευτεροβάθμιας επαγγελματικής εκπαίδευσης και άλλες διατάξεις, Ανάκτηση στις 20.4.2016, από: https://www.bq-portal.de/sites/default/files/legal_basis/files/gesetz_griechenland.pdf.
- N. 3549/2007 ΦΕΚ Α΄ 69/20.3.2007, «Μεταρρύθμιση του θεσμικού πλαισίου για τη δομή και λειτουργία των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων», Ανάκτηση στις 20.4.2016, από: <https://nomoi.info/ΦΕΚ-A-69-2007-σελ-1.html>
- N. 3879/2010, ΦΕΚ. Α΄ 163/21.9.2010, «Ανάπτυξη της Δια Βίου Μάθησης και λοιπές διατάξεις», Ανάκτηση στις 20.4.2016, από: <http://dipe.pel.sch.gr/files/3879.pdf>.
- N.4186/2013, ΦΕΚ Α΄ 193/17.9.2013, «Αναδιάρθρωση της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και λοιπές διατάξεις», Ανάκτηση στις 20.4.2016, από: <http://www.gsae.edu.gr/attachments/article/1195/N4186-2013.pdf>
- Π.Δ 214/1984, ΦΕΚ Α΄ 77/20.5.1984, «Καθήκοντα και αρμοδιότητες των σχολικών συμβούλων», Ανάκτηση στις 20.4.2016, από: [file:///C:/Documents%20and%20Settings/user/My%20Documents/Downloads/document%20\(2\).pdf](file:///C:/Documents%20and%20Settings/user/My%20Documents/Downloads/document%20(2).pdf).

- Π.Δ. 123/1987, ΦΕΚ Α΄ 68/20.5.1987, «Τροποποίηση και συμπλήρωση διατάξεων που ρυθμίζουν θέματα σχολείων δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης», Ανάκτηση 20.4.2016, file:///C:/Documents%20and%20Settings/user/My%20Documents/Downloads/document%20(6).pdf.
- Π.Δ. 119/1998, ΦΕΚ Α΄ 102/15.5.1998, «Οργάνωση και λειτουργία του Κέντρου Εκπαιδευτικής Έρευνας (Κ.Ε.Ε.), Ανάκτηση στις 20.4.2016, από: <https://nomoi.info/ΦΕΚ-A-102-1998-σελ-1.html>
- Π.Δ. 200/1998, ΦΕΚ Α΄ 161/13.6.1998, «Οργάνωση και λειτουργία Νηπιαγωγείων», Ανάκτηση στις 20.4.2016, από: <http://edu.klimaka.gr/leitoyrgia-sxoleivn/nipiagogio/880-organwsh-leitourgia-nhriagwgeio.html>.
- Π.Δ. 201/1998, ΦΕΚ Α΄ 161/13.7.1998, «Οργάνωση και λειτουργία Δημοτικών Σχολείων», Ανάκτηση στις 20.4.2016, από: file:///C:/Documents%20and%20Settings/user/My%20Documents/Downloads/document%20(4).pdf.
- Π.Δ. 101/2013, ΦΕΚ Α΄ 135/5-6-2013, «Κατάργηση, συγχώνευση, μετονομασία Τμημάτων και ίδρυση Σχολής στην Ανώτατη Σχολή Παιδαγωγικής και Τεχνολογικής Εκπαίδευσης (Α.Σ.ΠΑΙ.Τ.Ε.)», Ανάκτηση στις 20.4.2016, από: <https://aefilios.wordpress.com/gr-pages/laws/legislation/pd-aei/>
- Π.Δ. 152/2013, - ΦΕΚ Α΄ 240/5.11.2013, «Αξιολόγηση των εκπαιδευτικών της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης», Ανάκτηση στις 20.4.2016, από: <http://edu.klimaka.gr/nomothesia/fek/1434-fek-240-2013-axiologhsh-ekpaidevtikwn-prwtovathmias-devterovathmias.html>